

Ruth Tammeorg (Tartu Ülikool), 2009

E-kursus

Euroopa Liidu ametlik dokumentatsioon ja andmebaasid

Ruth Tammeorg (Tartu Ülikool), 2009

Kursusel "Euroopa Liidu ametlik dokumentatsioon ja andmebaasid" osaleja oskab orienteeruda EL dokumentides, hinnata EL dokumentide õigusjõudu ning leida endale vajalikku Euroopa Liidu teemalist infot, sh seadusandlikke dokumente.

Kursus on kasulik erinevatel Euroopa Liidu teemadel õppijatele, andes lisaväärtust oskuse näol leida süsteemselt Euroopa Liidu alast infot.

Õppetöö viiakse läbi e-keskkonnas, kus on kättesaadavad õppematerjalid koos linkidega lisainfoallikatele.

Õppijate hindamine: Iga läbitud kursuse osa järel toimub teadmiste kinnistamiseks ülesannete lahendamine, mille eest saab teatud arvu punkte. Kursuse edukaks läbimiseks on tarvis lahendada kõik ülesanded ning saada iga ülesande lahendamise eest vähemalt 51% maksimaalsest punktide arvust.

Õppeprotsessi/sisu kirjeldus: Kursusel läbitakse järgmised teemad:

- 1. EL õigusala raamistik. Euroopa Liidu õiguse allikad**
- 2. EL esmane seadusandlus**
- 3. EL teisene seadusandlus**
- 4. Euroopa Kohtu otsused ja õiguse üldprintsübid**
- 5. Euroopa Liidu institutsioonid ja nende ametlikud dokumendid**
- 6. Otsuste tegemine Euroopa Liidus. Nõusolekumenetlus. Kaasotsustamismenetlus. Koostöömenetlus. Nõuandemenetlus**
- 7. EL dokumentide identifitseerimisnumber. Euroopa Liidu õigusaktide ülesehitus.**
- 8. Euroopa Liidu Teataja - Euroopa Liidu õiguse ametlik allikas**
- 9. Euroopa Liidu Bülletään**
- 10. Üldaruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta**
- 11. Euroopa Liidu dokumendid ja info Internetis. Euroopa Liidu portaal**
- 12. EUR-Lex - Euroopa Liidu õigusaktide andmebaas**

13. PreLex - Euroopa Komisjoni andmebaas institutsioonidevahelise seadusandliku protseduuri jälgimiseks

14. OEIL - Euroopa Parlamendi EL seadusandluse menetlemise andmebaas

15. Euroopa Liidu portaal. Dokumentatsioonikeskus

Lisa. Euroopa Liidu ametlikes tekstides kasutatav terminoloogia

1. EL õiguslane raamistik. Euroopa Liidu õiguse allikad

EL õiguslane raamistik

Euroopa Liit töötab lepingute raamistikus, kus määratletakse:

- liidu põhielemendid
- ühenduse süsteemi otsustusprotsessis osalevate institutsioonide tegevusvaldkonnad
- seadusandlikud menetlused
- Euroopa Liidu institutsioonidele antud volitused

Euroopa Liidu õiguse allikad - Community acquis e. Acquis communautaire

Ühenduse acquis ehk ühenduse seadustik on Euroopa Liidu raames kõiki liikmesriike siduvate õiguste ja kohustuste kogum.

Pidevalt areneva acquis' moodustavad:

- lepingute sisu, põhimõtted ja poliitilised eesmärgid e. esmane seadusandlus
- lepingute rakendusaktid e. teisesed õigusaktid ja Euroopa Kohtu praktika (pretsedendiõigus)
- Euroopa Liidu deklaratsioonid ja otsused
- ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga seotud meetmed
- justiits- ja siseküsimustega seotud meetmed
- Ühenduse sõlmitud rahvusvahelised lepingud ja liikmesriikide omavahelised lepingud Euroopa Liidu tegevusvaldkondades

Enne Euroopa Liitu astumist tuleb kandidaatriikidel ühenduse acquis üle võtta. Uute liikmesriikide ühinemiseks valmistudes uurib Euroopa Komisjon koos kandidaatriikidega, millisel määral nende õigusaktid vastavad ühenduse acquis'le.

http://europa.eu/scadplus/glossary/community_acquis_en.htm

2. EL esmane seadusandlus ehk Lepingud

Aluslepingud:

- **Euroopa Liidu leping** (Maastrichti Leping, 1992)
- **Euroopa Majandusühenduse (EEC) asutamisleping** (Rooma Leping, 1957)

- **Euroopa Aatomienergiaühenduse (EURATOM) asutamisleping** (Rooma Leping, 1957)
- **Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse (ECSC) asutamisleping** (Pariisi Leping, 1951)

Leiate EUR-LEX portaalist aadressil

<http://eur-lex.europa.eu/et/treaties/index.htm#founding>

Lepingud moodustavad Euroopa Liidu esmased õigusaktid, mis on võrreldavad siseriikliku tasandi põhiseadusliku õigusega. Lepingutega määratletakse liidu põhielemendid ja eeskätt ühenduse süsteemi otsustusprotsessis osalevate institutsioonide tegevusvaldkonnad, seadusandlikud menetlused ning institutsioonidele antud volitused. Lepingud kui sellised on liikmesriikide valitsuste vaheliste läbirääkimiste otseseks objektiks ning kuuluvad seejärel ratifitseerimisele vastavalt riiklikul tasandil kehtestatud korrale (üldjuhul riiklike parlamentide poolt või rahvahääletuse abil).

Olulisimad põhilepingud on Euroopa Ühenduse asutamisleping ja Euroopa Liidu leping.

2.1 Euroopa Ühenduse asutamisleping (EÜ leping)

Euroopa Ühenduse asutamislepingu (EÜ lepingu) peaesmärk on viia ellu Euroopa riikide järkjärguline lõimumine ning moodustada ühisturg, mis tugineb neljale põhivabadusele (kaupade, isikute, kapitali ja teenuste vaba liikumine) ning majanduspoliitikate järkjärgulisele lähenemisele. Sel eesmärgil on liikmesriigid loobunud osaliselt oma suveräänsusest ning on andnud ühenduse institutsioonidele õiguse vastu võtta õigusakte, mis on liikmesriikides vahetult kohaldatavad (määrus, direktiiv, otsus) ning mis on siseriikliku õiguse suhtes ülimuslikud.

Praegu kehtiv EÜ asutamisleping on 1957. aastal Roomas allkirjastatud ja 1. jaanuaril 1958 jõustunud Euroopa Majandusühenduse lepingu (EMÜ lepingu) muudetud versioon. Muudatusi on lepingus tehtud mitmel korral, eeskätt 1987. aastal jõustunud ühtse Euroopa aktiga, 1993. aastal jõustunud Maastrichti lepinguga (Euroopa Liidu leping), 1999. aastal jõustunud Amsterdami lepinguga ja 1. veebruaril 2003. aastal jõustunud Nice'i lepinguga. Nende muudatuste tulemusena on EÜ asutamislepingu olulisi osi laiendatud, nii et need hõlmavad nüüdseks peaaegu kõiki majandusaspekte ja mõningaid otseselt poliitilisi aspekte, näiteks varjupaigaõigus ja sisseränne (vt Amsterdami lepingut).

EÜ asutamislepingu koondversioon on kättesaadav EUR-Lex andmebaasis.

2.2 Euroopa Liidu leping (EL leping)

Euroopa Liidu lepingul (EL lepingul) on kaks põhieesmärki: rahaliidu moodustamine, mis nõuab euro kehtestamiseks vajalike põhimõtete ja sätete määratlemist, ning majandusliku ja poliitilise liidu loomine. Alates sellest lepingust võib rääkida kolmesambalisest struktuurist, kusjuures esimese neist sammastest moodustab Euroopa

Ühendus ning teise ja kolmanda samba moodustavad ühine välis- ja julgeolekupoliitika ning politseikoostöö ja õiguslane koostöö kriminaalasjades. Samas on esimese samba ja ülejäänud sammaste vahel oluline erinevus: teise ja kolmanda samba puhul ei ole tegemist riikliku suveräänsuse üleandmisega ühistele institutsioonidele, nii nagu see toimub Euroopa Ühenduse asutamislepingu puhul. Nendes valdkondades soovisid liikmesriigid säilitada autonoomse otsustamisõiguse ja piirduda üksnes valitsustevahelise koostöö tasandiga. Olulisemateks õiguslikeks vahenditeks nendes valdkondades on ühismeede, ühine seisukoht ja raamotsus, mis võetakse peaaegu alati vastu ühehäälselt ning millel on piiratud õiguslik jõud. Algne EL leping (Maastrichti leping) jõustus 1. novembril 1993 ning seda on muudetud kahel korral, 1999. aastal jõustunud Amsterdami lepinguga ja 2003. aasta 1. veebruaril jõustunud Nice'i lepinguga.

Lisaks sellele tuleb rõhutada, et EL leping muutis Euroopa Majandusühenduse (EMÜ) nimetuse Euroopa Ühenduseks (EÜ), kuivõrd kaks ülejäänud ühendust, ESTÜ (vt ESTÜ leping) ja Euratom (vt Euratomy leping) liitusid esimesega.

2.3 Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamisleping

Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamisleping (Euratomy leping) allkirjastati 25. märtsil 1957 Roomas ja see jõustus samaaegselt EMÜ lepinguga (vt EÜ leping) 1. jaanuaril 1958.

Euratomy lepingu eesmärgiks oli koordineerida liikmesriikide poolt juba käivitatud või alles kavandatavaid uurimisprogramme tuumaenergia rahuotstarbelise kasutamise valdkonnas. Aja jooksul on see leping teatavas mõttes sulandunud EÜ lepingusse.

2.4 Valitsustevaheline konverents. Lissaboni leping.

27 liikmesriigi esindajad kirjutasid 13. detsembril 2007 Lissabonis alla Lissaboni lepingule, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut. Vastavalt selle artiklile 6 peavad liikmesriigid ratifitseerima lepingu kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega ning leping jõustub 1. jaanuaril 2009, eeldusel et kõik ratifitseerimiskirjad on selleks ajaks hoiule antud, või vastasel juhul viimase ratifitseerimiskirja hoiuleandmisele järgneva kuu esimesel päeval.

Euroopa Liidu lepingus on aluslepingute muutmist võimaldav säte. Artiklis 48 sätestatakse, et iga liikmesriigi valitsus või komisjon võib teha nõukogule ettepanekuid muudatuste tegemiseks liidu aluseks olevates lepingutes. Kui nõukogu ettepanekuga nõustub, võib nõukogu eesistuja kutsuda kokku valitsustevahelise konverentsi (VVK).

Aluslepingute muutmiseks on vaja kõikide liikmesriikide ühehäälsel otsust. Samuti võib uus leping jõustuda alles siis, kui kõik liikmesriigid on selle oma siseriiklike menetluste kohaselt ratifitseerinud.

Viimastel aastatel on peetud mitmeid valitsustevahelisi konverentse. Nendel konverentsidel on koostatud mitmeid lepinguid, millega on muudetud aluslepinguid: nimelt ühtne Euroopa akt (1986), Euroopa Liidu leping (1992), Amsterdami leping (1997) ja Nice'i leping (2001).

http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=1296&lang=et

2.5 Liitumislepingud

Euroopa Liit on laienenud kuuel korral: kuue asutajariigi – Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburgi ja Madalmaadega – liitusid 1973. aastal Taani, Iirimaa ja Ühendkuningriik, 1981. aastal Kreeka, 1986. aastal Hispaania ja Portugal, 1995. aastal Austria, Soome ja Rootsi, 2004. aastal Tšehhi Vabariik, Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Slovakkia ja Sloveenia ning 2007. aastal Bulgaaria ja Rumeenia.

Liitumislepingud sisaldavad uute riikide Euroopa Liiduga ühinemise kindlaksmääratud tingimusi ja vajalikke muudatusi lepingutes, millel Euroopa Liit põhineb.

2.6 Teised lepingud ja protokollid

2.6.1 Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamisleping

Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamisleping (ESTÜ leping) on vanim kolmest Euroopa Ühenduse asutamislepingust.

Leping allkirjastati Pariisis 18. aprillil 1951, see jõustus 23. juulil 1952 ja selle 50 aasta pikkune kehtivusaeg lõppes 23. juulil 2002.

Selle lepingu eesmärgiks oli luua sõe ja terase ühisturg, edaspidi kavatseti samalaadset struktuuri laiendada ka teistele majandusvaldkondadele. Praeguseks laieneb sõe ja terase sektoritele EÜ lepinguga loodud ühine õigusruum.

2.6.2 Ühtne Euroopa akt

Ühtne Euroopa akt allkirjastati 28. veebruaril 1986 ja see jõustus 1. juulil 1987.

Selle eesmärgiks oli hiljemalt 31. detsembriks 1992 Euroopa siseturu väljakujundamine, see tähendab ruumi loomine, kus toimub isikute, kapitali, kaupade ja teenuste vaba liikumine. Selle eesmärgi saavutamiseks viidi EÜ lepingusse sisse ad hoc menetlusi.

2.6.3 Amsterdami leping

Amsterdami leping allkirjastati 2. oktoobril 1997 ja see jõustus 1. mail 1999.

Amsterdami lepinguga sisse viidud kaks olulist muudatust:

- kaasotsustamismenetluse laiendamine uutele valdkondadele ja selliste olukordade lisamine, mille korral Euroopa Liidu Nõukogu võib otsuse vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega ja mitte enam ühehäälselt;
- teatavate seni EL lepingu osaks olnud valdkondade (viisapoliitika, varjupaigaõiguse rakendamine ja üldisemas plaanis kõik vaba liikumisega seotud küsimused) üleviimine EÜ lepingusse, selle üleviimise tulemusena sai EÜ lepingu VI jaotise (kolmanda samba) nimetuseks „Politseikoostöö ja õiguslane koostöö kriminaalasjades”.

2.6.4 Nice'i leping

Nice'i leping allkirjastati 26. veebruaril 2001 ja see jõustus 1. veebruaril 2003.

Selle lepingu eesmärgiks oli kohandada Euroopa Liidu toimimist seoses liidu laienemisega 1. mail 2004. Tehtud muudatustest tuleks esile tuua järgmised:

- muudatused otsustusprotsessis;
- nõukogu otsuse langetamiseks ühehäälsust nõudvate olukordade oluline vähendamine: nõukogu võib nüüd langetada otsuseid kvalifitseeritud häälteenamusega paljudes uutes valdkondades: isikute vaba liikumine, õiguslane koostöö tsiviilasjades, tööstuspoliitika jne;
- häälte ümberarvestamine nõukogus;
- institutsioonide struktuuri muutmine;
- Euroopa Parlamendi kohtade uus jaotus;
- Prantsusmaa, Saksamaa, Ühendkuningriigi, Itaalia ja Hispaania loobumine teisest volinikukohast;
- Euroopa Komisjoni presidendi volituste laiendamine.

•Nice'i leping, sõlmitud EL riikide riigipeade ja valitsusjuhtide poolt Nice's toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel 11. detsembril 2000 ja allkirjastatud 26. veebruaril 2001. Jõustus 1. veebruaril 2003 pärast ratifitseerimist kõigis liikmesriikides

•Nice'i lepingu muudatused seoses 10+2 uue EL liikmesriigi Euroopa Liiduga liitumisega.

Nice'i lepingu muudatused seoses 10+2 uue EL liikmesriigi liitumisega

•10 uue liikmesriigi, sh Eesti, **Euroopa Liiduga ühinemise leping** e. Ateena leping (*Treaty of Accession, Treaty of Athens*) allkirjastati Ateenas 16. aprillil 2003, leping jõustus 1. mail 2004

•Rumeenia ja Bulgaaria Euroopa Liiduga ühinemise leping e. Luxembourgigi leping (*Treaty of Luxembourg on the accession of Romania and Bulgaria*), allkirjastati 25. aprillil 2005, jõustus 1.jaanuaril 2007

•Muudatused Nice'i lepingus seoses kohtade arvuga Euroopa Parlamendis, hääletamisprotseduuriga EL Nõukogus, kvalifitseeritud häälteenamuse küsimuses.

•Alates 1.jaanuarist 2007 on Euroopa Liidu aluseks Euroopa Liidu ja Euroopa Ühenduse lepingud, viimaste täiendustega Nice'i lepingusse Ateena ja Luxembourgigi ühinemislepingu alusel

Treaty of Nice. A comprehensive guide

http://europa.eu/scadplus/nice_treaty/introduction_en.htm

2.6.5 Teised lepingud ja protokollid

- leping Gröönimaa kohta (1984), mis sõlmiti selleks, et võimaldada Gröönimaal EMÜst 1983. aastal lahkuda ja kehtestada Gröönimaa suhtes ülemeremaade ja -territooriumide kohta kehtiv kord;
- liitmisleping (1965), millega loodi ühtne komisjon ja nõukogu kolme Euroopa ühenduse (Sõe- ja Teraseühendus, Euroopa Majandusühendus ja Euratom) jaoks. Amsterdami lepingu artikkel 9 kaotas liitmislepingu kehtivuse ja lisas selle olulised osad EÜ lepingusse;
- leping, millega parandati teatavaid finantssätteid (1975), millega muudeti kolme lepingu (ESTÜ, EMÜ ja Euratomi lepingud) teatavaid artikleid. Neid parandusi on valdavalt uuesti muudetud hilisemate lepingutega;
- protokoll Hollandi Antillide kohta (1962), millega täpsustatakse Hollandi Antillides rafineeritud naftasaaduste Euroopa Liitu importimisel rakendatavaid kaubanduseeskirju.

Vaata lähemalt

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaire/droit_communaire.htm#1.1.4

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaire/droit_communaire.htm#1.1

Esmased õigusaktid leiate EUR-LEX portaalist aadressil

<http://eur-lex.europa.eu/et/treaties/index.htm>

2.7 Konsolideeritud õigusaktid

Konsolideerimine tähendab ühenduse õigusaktide algteksti, järjestikuste muudatuste ja paranduste liitmist üheks, ametliku kehtivusega dokumendiks. Selliste dokumentide eesmärk on muuta ELi õigus läbipaistvamaks ja lihtsamini juurdepääsetavaks. Algselt *Euroopa Liidu Teataja* erinevates väljaannetes ametlikult avaldatud õigusaktid koondatakse ühte pakmena ühte lihtsasti loetavasse dokumenti.

Konsolideeritud õigusaktidele pääseb juurde ühenduse kehtivate õigusaktide juhi vahendusel. Esmase õigusakti konsolideeritud versiooni koostamise korral esitatakse ka viited asjaomastele õigusaktidele. Kui õigusakt ja selle muudatused leiduvad mitmetes üksteisele järgnevates konsolideeritud versioonides, on kõik konsolideeritud versioonid ühtviisi kättesaadavad.

Kuna ühenduse õigus areneb uute õigusaktide avaldamise ja kehtivate õigusaktide muudatuste tulemusena kogu aeg, siis ei ole konsolideeritud õigusaktid täielikud, st ei ole võimalik tagada, et konsolideeritud versioon on ajakohasem kehtiv dokument.

Iga konsolideeritud dokument hõlmab siiski nimekirja kõikidest õigusaktidest, mida tema koostamisel on kasutatud. Seega saab konsolideeritud versiooni ajakohastatust kontrollida, kui uurida kehtivate ühenduse õigusaktide juhis olevaid andmeid. Igas dokumendi osas on andmed, mis näitavad, kas ta pärineb esmasest aktist, muudatusest või parandusest.

Konsolideeritud tekstid on mõeldud kasutamiseks dokumenteerimisvahenditena ning institutsioonid ei vastuta nende sisu eest. Võtke palun arvesse, et sellistel tekstidel ei ole õiguslikku jõudu. Õiguslikel eesmärkidel kasutage palun *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud tekste.

Konsolideeritud dokumentide põhjal võib komisjon algatada kodifitseerimis- või õigusakti ulatuse muutmise menetluse. Kodifitseerimine seisneb seadusandliku menetluse käigus mõnevõrra muutunud konsolideeritud teksti kinnitamisest. Uus tekst avaldatakse seadusandliku aktina Euroopa Liidu Teatajas ning omandab seeläbi ametliku jõu.

Komisjon võib samuti algatada konsolideeritud teksti ulatuse muutmise menetluse, juhul kui ta peab vajalikuks õigusaktide ulatuse muutmist teatavas valdkonnas. Sel juhul algatatakse uus seadusandlik menetlus.

Vt. http://eur-lex.europa.eu/et/legis/avis_consolidation.htm

2.8 Rahvusvahelised kokkulepped

Rahvusvahelised kokkulepped on Euroopa Liidu õiguse teiseks allikaks ja võimaldavad liidul arendada majanduslikke, sotsiaalseid ja poliitilisi sidemeid ülejäänud maailmaga.

Tegemist on kokkulepetega, mis sõlmitakse alati rahvusvahelise õiguse subjektide (liikmesriikide või organisatsioonide) vahel, ning nende eesmärgiks on käivitada koostöö rahvusvahelisel tasemel. Euroopa Liidu poolt esimese samba raames sõlmitud kokkulepped on siduvad institutsioonidele ja liikmesriikidele. Euroopa Liidu poolt teise ja kolmanda samba raames sõlmitud kokkulepped on siduvad institutsioonidele, kuid mitte tingimata liikmesriikidele.

Esimest tüüpi kokkulepete seas on võimalik eristada kaht peamist kokkuleppeliiki:

- rahvusvahelised kokkulepped kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega,
- liikmesriikide vahel sõlmitud kokkulepped ja konventsioonid.

2.8.1 Kokkulepped kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega

Selliseid kokkuleppeid võib sõlmida ühendus või ühendus koos liikmesriikidega (segakokkulepe). Need kokkulepped on ühenduse ja liikmesriikide jaoks siduvad ning toovad kaasa vastutuse rahvusvahelisel tasandil. Võimalik on eristada kolme kokkuleppevormi.

- Assotsieerimislepingud

Assotsieerimine puudutab majanduslikku koostööd kitsas valdkonnas ning sellega kaasneb ühenduse laialdane finantstoetus lepingupartnerile. Selliste lepingute hulka kuuluvad kokkulepped ülemereriikide ja -territooriumidega, ühinemist ja tolliliitu ettevalmistavad kokkulepped, samuti Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) leping.

- Koostöökokkulepped

Koostöökokkulepped ei ole ühinemislepingutega ühesuguse ulatusega, sest nad hõlmavad üksnes intensiivset majanduskoostööd. Sellised lepingud seovad ühendust Põhja-Aafrika riikidega (Alžeeria, Maroko ja Tuneesia), Kirde-Aafrika ja Lääne-Aasia riikidega (Egiptus, Jordaania, Liibanon ja Süüria) ning Iisraeliga.

- Kaubanduskokkulepped

Kaubanduskokkulepped on tolli- ja kaubanduspoliitika valdkonnas kolmandate riikidega, kolmandate riikide gruppidega või rahvusvaheliste kaubandusorganisatsioonide raames sõlmitavad kokkulepped. Selliseks kokkuleppeks on näiteks Maailma Kaubandusorganisatsiooni (MKO) asutamisleping.

2.8.2 Liikmesriikidevahelised kokkulepped

Tegemist on liikmesriikide poolt sõlmitud siduvate õigusaktidega, mille ülesandeks on lahendada ühenduse rakendatavate meetmetega tihedalt seotud küsimused, mida ükski ühenduse institutsioon ei ole pädev lahendama või mis laiendavad siseriiklike sätete territoriaalset ulatust, selleks et luua õigusruum, mis on seotud ühenduse õigusruumiga (näiteks kokkulepe ühenduse patenditunnistuse kohta).

Vt. http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaute/droit_communaute.htm#1.2

3. EL teisene seadusandlus - Institutsioonide õigusaktid

Teisene seadusandlus on Euroopa Liidu institutsioonide poolt loodav seadusandlus, mille täideviimise õigus on neile antud alglepingutes. Iga ELi õigusakt põhineb mõnel konkreetsel asutamislepingu artiklil, mida nimetatakse selle õigusakti "õiguslikuks aluseks".

Institutsioonide õigusaktid moodustavad ühenduse õiguse kolmanda olulise allika lepingute (primaarne õigus) ja rahvusvaheliste kokkulepete järel.

Institutsioonide õigusaktide hulka kuuluvad EÜ (asutamislepinguga (art.249) ette nähtud õiguslikult siduvad aktid (määrused, direktiivid ja otsused) ja mittesiduvad aktid (resolutsioonid, arvamused), samuti aga terve rida teisi akte, näiteks institutsioonide sisemäärustikud ja ühenduse tegevusprogrammid.

Teise ja kolmanda samba juriidilisi instrumente, mis tegelikult ei kuulu institutsioonide õigusaktide hulka, kuivõrd nad tulenevad jätkuvalt valitsustevahelistest suhetest, loetakse praegusel juhul nende dokumentide hulka dokumentide klassifitseerimise lihtsustamiseks.

Teisese seadusandluse vahendid

3.1 Määrus

Määrused (regulations) - kohaldatakse üldiselt ning on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

Määruse võtab vastu nõukogu koos parlamendiga või komisjon üksinda, määrus on üldine õigusakt ning on kõigis oma osades kohustuslik. Erinevalt direktiividest, mis on suunatud liikmesriikidele, ja otsustest, mis on suunatud konkreetsetele määratletud adressaatidele, on määrus suunatud kõigile.

Määrus on vahetult kohaldatav, see tähendab, et õigusakt kehtib kogu EL territooriumil ilma siseriiklike kehtestamisprotseduurideta.

3.2 Direktiiv

Direktiivid (directives) – siduvad eesmärgi saavutamise mõttes, kohustused, mis peavad olema täide viidud kindla perioodi jooksul. Vajalik on iga liikmesriigi seadusandliku protsessi läbimine, Euroopa Liidu direktiivide rakendamise vorm ja meetod on liikmesriikide valitsuste otsustada.

Direktiivi võtab vastu nõukogu koos parlamendiga või komisjon üksinda ning direktiiv on suunatud liikmesriikidele. Direktiivi peamiseks ülesandeks on õigusaktide ühtlustamine.

Direktiiv on liikmesriikidele siduv püstitatavate eesmärkide osas, kuid jätab vabaks meetodid ja vahendid, mida liikmesriigid ühenduse eesmärkide saavutamiseks oma seismise õigussüsteemi raames rakendavad.

Juhul kui direktiivi ei kanta liikmesriikide poolt üle siseriiklikku õigusse või juhul kui see ülekanndmine toimub mittetäielikult või hilinemisega, võivad õigusorganid algatada antud direktiivi kohta otseselt menetluse riiklikes kohtutes.

3.3 Otsus

Otsuse võtab vastu nõukogu, kas siis koos Euroopa Parlamendi või komisjoniga, ning otsuse näol on tegemist õigusaktiga, mille abil ühenduse institutsioonid võtavad vastu seisukoha konkreetsete kaasuste puhul. Otsuse abil võivad institutsioonid nõuda liikmesriigilt või liidu asutuselt või kodanikult, et see sooritaks mingeid toiminguid või ei sooritaks neid, anda talle õigusi või panna talle peale kohustusi.

Otsus on individuaalne ja otsuse adressaadid peavad otsuses olema ära näidatud, see eristab otsust määrusest, mis on kõigis oma osades kohustuslik.

3.4 Teised aktid

3.4.1 Soovitus

Soovitus võimaldab institutsioonidel väljendada oma eelistust teatud tegevusliinidele, loomata samas õiguslikke kohustusi soovituse adressaatidele (liikmesriigid, teised institutsioonid, teatud juhtudel ka liidu kodanikud).

3.4.2 Arvamus

Arvamus on akt, mis võimaldab institutsioonidel väljendada oma seisukohta õiguslikult mittedividuaal kujul, see tähendab tekitamata arvamusadressaadile õiguslikke kohustusi. Arvamuse ülesandeks on väljendada institutsiooni seisukohta teatavas küsimuses.

3.4.3 Ühismeede (ühine välis- ja julgeolekupoliitika)

Ühismeede on juriidiline instrument, mis tuuakse sisse Euroopa Liidu lepingu V jaotises ja seega on ta valitsustevaheline. Ühismeede võetakse Euroopa Liidu Nõukogu poolt vastu ühehäälselt, teatavatel juhtudel ka kvalifitseeritud häälteenamusega ning see akt on liikmesriikide jaoks õiguslikult siduv, see tähendab, et liikmesriikidel on kohustus, välja arvatud oluliste raskuste korral, ühismeetme eesmärgid saavutada.

3.4.4 Ühismeede (politseikoostöö ja õiguslase koostöö alal kriminaalasjades)

Vt Otsus, raamotsus ja ühismeede (politseikoostöö ja õiguslase koostöö alal kriminaalasjades)

3.4.5 Otsus, raamotsus ja ühismeede (politseikoostöö ja õiguslase koostöö alal kriminaalasjades)

Otsus ja raamotsus asendavad alates Amsterdami lepingu jõustumisest ühismeedet politseikoostöö ja õiguslase koostöö alal kriminaalasjades. Need on juriidilised instrumendid, mis tuuakse sisse Euroopa Liidu lepingu VI jaotises ning tegemist on valitsustevaheliste aktidega. Otsus ja raamotsus võetakse Euroopa Liidu Nõukogu poolt ühehäälselt vastu komisjoni või liikmesriigi ettepanekul.

Raamotsus on liikmesriikidele siduv saavutatava eesmärgi osas ning jätab siseriiklikele instantsidele õiguse otsustada nende eesmärkide saavutamiseks kasutatavate meetodite ja vahendite üle (sarnaselt direktiiviga ühenduse õigusaktide osas).

Otsust kasutatakse mis tahes eesmärgi püstitamiseks politseikoostöö ja õiguslase koostöö valdkonnas kriminaalasjades, välja arvatud liikmesriikide õigusaktide ja reglementeerivate sätete ühtlustamine, mis kuulub reguleerimisele raamotsusega.

3.4.6 Ühine seisukoht (ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning politseikoostöö ja õiguslase koostöö alal kriminaalasjades)

Ühine seisukoht ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning politseikoostöö ja õiguslase koostöö alal kriminaalasjades on õiguslik instrument, mis toodi sisse Euroopa Liidu lepingu V ja VI jaotises. Tegemist on valitsustevahelise õigusaktiga, mille võtab ühehäälselt vastu Euroopa Liidu Nõukogu ja mis määratleb liidu seisukoha kindlates ühise välis- ja julgeolekupoliitika küsimustes ning politseikoostöö ja õiguslase koostöö küsimustes kriminaalasjades, andes suunised riiklike poliitikate elluviimiseks nendes valdkondades.

3.4.7 Rahvusvahelised kokkulepped (ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning politseikoostöö ja õiguslase koostöö alal kriminaalasjades)

Tegemist on Euroopa Liidu lepingu V ja VI jaotises sisse toodud juriidilise instrumendiga, mida Maastrichti lepingus ette ei nähtud. Seega ei olnud varem teise ja kolmanda samba puhul rahvusvaheliste kokkulepete sõlmimiseks õiguslikku alust. Selleks et vältida olukorda, et kõik nõukogu poolt allkirjastatavad kokkulepped peaksid seaduse põhjal olema sõlmitud liikmesriikide poolt, nähti Amsterdami lepingus ette võimalus, et nõukogu volitab liidu eesistujat vajaduse korral läbirääkimisi pidama.

Kokkulepped on siduvad liidu institutsioonidele, kuid mitte liikmesriikidele, kelle põhiseaduslikud sätted näevad kokkulepete sõlmimiseks ette eraldi korra. Sel juhul võivad liikmesriigid nõukogu raames otsustada, et kokkulepe on siiski ajutiselt rakendatav.

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaire/droit_communaire.htm#1.3

4. Euroopa Kohtu otsused ja õiguse üldprintsüübid

Euroopa Kohtu ja esimese astme kohtu otsused ja õiguse üldprintsüübid

- Euroopa Ühenduste Kohtu ja esimese astme kohtu otsused, s.o. pretsedendiõigus
- õiguse üldprintsüübid, mis tulenevad liikmesriikide konstitutsioonidest ja seadustest või rahvusvahelistest kokkulepetest (nt. vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste austamise põhimõtted)

Kohtupraktika hõlmab kohtuvõimu rakendavate asutuste poolt langetatud otsuste kogumit. Euroopa Liidu kohtuorganiteks on Euroopa Ühenduste Kohus ja esimese astme kohus. Euroopa Ühenduste Kohtu ülesandeks on tagada ühenduse õigusest kinnipidamine aluslepingute tõlgendamisel ja rakendamisel. Kohtu tegevuses osalevad kohtujuristid, kes koostavad ja annavad välja esitisi.

4.1. Kohtuotsused

Kohus ja esimese astme kohus langetavad kohtuotsuseid, mis on vaidlusaluse menetluse lõpetamise otsusteks. Euroopa Ühenduste Kohtu kohtuotsused ei kuulu edasikaebamisele. Esimese astme kohtu kohtuotsuseid on võimalik edasi kaevata Euroopa Ühenduste Kohtusse (apellatsioon).

4.2 Arvamused

Euroopa Parlament, nõukogu, komisjon või liikmesriik võivad küsida kohtu arvamust ühenduse ja kolmanda riigi või ühenduse ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel sõlmitud kokkuleppe vastavuse kohta EÜ lepingu sätetega. Kokkulepe, millele kohus on andnud mittetoetava arvamuse, saab jõustuda üksnes Euroopa Liidu lepingu artiklis 48 sätestatud tingimustel (lepingute muutmise menetlus).

4.3 Korraldused

Kohus ja esimese astme kohus annavad mitmel juhul välja korraldusi, mida menetluskord ette näeb. Üldjoontes võib need korraldused jagada kolme gruppi:

- 1) kohtumenetluse tehnilise poolega seotud olukorrad (näiteks korraldused, millega tagatakse asitõendite säilimine, kohtuasjade eraldamine, ühendamine või peatamine)
- 2) juhud, millal kohtuasja kohta langetatakse mittesisuline otsus (näiteks juhul, kui kohtuasi on ilmselt ette valmistamata, või kohtuniku ebakompetentsuse puhul)
- 3) juhud, millal kohtuasja suhtes langetatakse sisuline otsus, sel juhul on tegemist täiejõuliste lihtsustatud kohtuotsustega, mis langetatakse juhul, kui antud kohtuasi on samane teiste varasemate kohtuasjadega, mille suhtes on kohtuotsus juba langetatud.

Korraldused on põhimõtteliselt muudetavad ja neid on võimalik edasi kaevata.

4.4 Kohtujuristide esitised

Kohtujuristid toetavad kohust tema missiooni täitmisel. Kohtujuristid esitavad avalikult, erapooletult ja sõltumatult motiveeritud esitisi kohtule esitatud kohtuasjade kohta. Oma esitises pakub kohtujurist välja ka lahenduse vaidlusküsimusele. Need esitised ei ole kohtunike jaoks siduvad. Esitised on suulise kohtuprotsessi lahutamatuks osaks ja need avaldatakse koos kohtuotsusega kohtupraktika kogumikus.

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaire/droit_communaire.htm#1.6

5. Euroopa Liidu institutsioonid ja nende ametlikud dokumendid

Institutsioonid

- [Euroopa Komisjon](#)
- [Euroopa Parlament](#)
- [Euroopa Liidu Nõukogu](#)
- [Euroopa Ühenduste Kohus](#)
- [Euroopa Kontrollikoda](#)
- [Euroopa ombudsman](#)
- [Euroopa andmekaitseinspektor](#)

Rahandusorganisatsioonid

- [Euroopa Keskpank](#)
- [Euroopa Investeerimispank](#)

Nõuandvad organid

- Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
- Regioonide komitee

Institutsioonidevahelised organisatsioonid

- Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus
- Euroopa Personalivaliku Amet
- Euroopa halduskool

Euroopa Liidu detsentraliseeritud organisatsioonid (asutused)

- Ühenduse agentuurid
- Ühine välis- ja julgeolekupoliitika
- Koostöö justiits- ja siseküsimumustes
- Täitevasutused

[http://europa.eu/index et.htm](http://europa.eu/index_et.htm)

5.1 Euroopa Komisjon

5.1.1 Ülevaade Euroopa Komisjonist.

Euroopa Komisjon – ühiste huvide kaitsja

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED: ELi täitevvõim ja õigusaktide algataja
LIIKMED: 27 volinikku – üks igast liikmesriigist
AMETIAEG: viis aastat (2004–2009)
AADRESS: B-1049 Brüssel
TELEFON: (+32-2) 299 11 11
INTERNET: ec.europa.eu

Komisjon on oma otsustes riiklikest valitsustest sõltumatu. Tema ülesandeks on esindada ELi kui terviku huve. Euroopa Komisjon koostab uute õigusaktide ettepanekud ning esitab need Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Komisjon on ka ELi täitevvõim: ta vastutab parlamendi ja nõukogu otsuste rakendamise eest. See tähendab Euroopa Liidu igapäevaeltu korraldamist: ELi poliitika tegevuskavade elluviimist ja vastutamist eelarve täitmise eest.

Nagu Euroopa Parlament ja nõukogu, loodi ka Euroopa Komisjon 1950ndatel aastatel ELi aluslepingutega.

Kes moodustavad Euroopa Komisjoni?

Terminit „komisjon” kasutatakse kahes tähenduses. Esiteks tähendab see meestest ja naistest koosnevat meeskonda, üks igast liikmesriigist, kes on ametisse nimetatud selleks, et ta juhiks institutsiooni ja võtaks vastu otsuseid. Teiseks tähistab termin „komisjon” institutsiooni ennast ja selle personali.

Mitteametlikult nimetatakse komisjoniliikmeid volinikeks. Oma päritoluriigis on nad üldjuhul olnud poliitikud ja paljud neist on kuulunud ministritena valitsusse, kuid komisjoniliikmetena on nad kohustatud tegutsema liidu kui terviku huvides ega tohi järgida oma riigi valitsuse juhtnööre.

Iga viie aasta tagant, kuue kuu jooksul alates Euroopa Parlamendi valimistest, nimetatakse ametisse uus komisjoni koosseis. Menetlus kulgeb järgmiselt.

- Liikmesriikide valitsused lepivad kokku, keda nimetada komisjoni uueks presidendiks.
- Presidendikandidaadi peab seejärel heaks kiitma parlament.
- Komisjoni presidendikandidaat valib koos liikmesriikide valitsustega ülejäänud komisjoniliikmed.
- Uus parlament küsitleb seejärel liikmekandidaate ja esitab peale seda oma arvamuse. Kui komisjoni koosseis kiidetakse heaks, võib uus komisjon ametlikult tööd alustada.

Praeguse komisjoni ametiaeg lõpeb 31. oktoobril 2009. Komisjoni president on José Manuel Barroso.

Komisjon on poliitiliselt vastutav parlamendi ees, kellel on õigus komisjon umbusaldushääletusega laiali saata. Komisjoni üksikliige peab tagasi astuma komisjoni presidendi nõudmisel ja teiste komisjoniliikmete nõusolekul.

Komisjon on esindatud kõikidel parlamendi istungjärgudel, kus ta peab selgitama ja põhjendama oma poliitikasuundi. Ta vastab ka regulaarselt parlamendiliikmete suulistele ja kirjalikele küsimustele.

Komisjoni igapäevatööga tegelevad haldusametnikud, eksperdid, tõlkijad, tõlgid ja sekretariaat. Selliseid Euroopa Liidu ametnikke on umbes 23 000. Võib tunduda, et seda on palju, kuid tegelikult on see arv väiksem enamiku Euroopa keskmise suurusega linnanõukogude personali arvust.

Kus komisjon asub?

Komisjon asub Brüsselis (Belgia), kuid tema talitusi on ka Luxembourgis, esindusi kõikides ELi liikmesriikides ja delegatsioonid paljudes maailma riikide pealinnades.

5.1.2 Euroopa Komisjoni ülesanded

Euroopa Komisjonil on neli põhiülesannet.

1. Õigusaktide ettepanekute tegemine parlamendile ja nõukogule.
2. ELi poliitika elluviimine ja eelarve täitmine.
3. ELi õigusaktide täitmise järele valvamine (koos kohtuga).
4. Euroopa Liidu esindamine rahvusvahelistes suhetes, näiteks läbirääkimistel ELi ja kolmandate riikide vaheliste lepingute sõlmimiseks.

1. Õigusaktide ettepanekute tegemine

Komisjonil on õigusaktide algatamise õigus. See tähendab, et parlamendile ja nõukogule esitatavate Euroopa Liidu uute õigusaktide ettepanekute koostamise eest vastutab ainult komisjon. Nende ettepanekute eesmärgiks peab olema liidu ja selle kodanike huvide, mitte konkreetsete liikmesriikide või tööstusharude kaitsmine.

Enne ettepanekute tegemist peab komisjon olema teadlik uutest olukordadest ja probleemidest Euroopas ning ta peab kaaluma, kas ELi õigusaktid on parim viis nende lahendamiseks. Seetõttu suhtlebki komisjon pidevalt terve rea huvirühmadega ja kahe nõuandva organiga: Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komiteega. Ta võtab arvesse ka riikide parlamentide ja valitsuste arvamusi.

Komisjon teeb ettepaneku võtta meetmeid ELi tasandil vaid siis, kui ta leiab, et riiklike, piirkondlike või kohalike meetmetega ei saaks probleemi tõhusamalt lahendada. Sellist lähenemist, mille puhul probleemiga tegeldakse võimalikult madalal tasandil, nimetatakse subsidiaarsuse põhimõtteks.

Kui komisjon jõuab järeldusele, et ELi õigusakti on vaja, koostab ta ettepaneku, mis tema arvates lahendab probleemi tõhusalt ja rahuldab nii paljusid huve kui võimalik. Tehniliste üksikasjade selgitamiseks konsulteerib komisjon ekspertidega, kes moodustavad mitmesuguseid nõuandekomiteesid ja nõuanderühmi. Sageli avaldab komisjon rohelisi ja valgeid raamatuid, viib läbi arutelusid, kuulab ära kodanikuühiskonna seisukohad ja tellib ekspertarvamusi. Lisaks konsulteerib komisjon sageli enne ettepaneku tegemist otse avalikkusega, et tal oleks probleemist võimalikult täielik ülevaade.

2. ELi poliitika elluviimine ja eelarve täitmine

Euroopa Liidu täidesaatva organina vastutab komisjon ELi eelarve haldamise ja täitmise eest. Enamiku kulutustest teevad riiklikud ja kohalikud omavalitsused, kuid komisjon vastutab kontrollikoja tähelepaneliku pilgu all eelarve täitmise järelevalve eest. Mõlemad institutsioonid püüavad tagada, et rahalisi vahendeid kasutatakse otstarbekalt. Ainult siis, kui Euroopa Parlament jääb rahule kontrollikoja koostatud aastaaruandega, kiidab ta komisjoni eelarvetäitmise heaks.

Komisjon peab rakendama ka parlamendi ja nõukogu vastuvõetud otsuseid, näiteks otsuseid ühise põllumajanduspoliitika, kalanduse, energeetika, regionaalarengu, keskkonnakaitse, noorte, hariduse ning vahetusprogrammide (näiteks Erasmus) valdkonnas. Komisjonil on ka oluline roll konkurentsipoliitika valdkonnas, kuna peab tagama ettevõtjatele võrdsed tingimused. Komisjonil on õigus keelata äriühingutel ühineda, kui tema arvates võib see tekitada ebaausat konkurentsi. Samuti peab komisjon tagama, et liikmesriigid ei doteeriks oma tööstust sellisel määral, et see moonutaks konkurentsi.

3. Järelevalve ELi õigusaktide täitmise üle

Komisjon on aluslepingute valvur. See tähendab, et komisjoni nagu kohtugi ülesandeks on tagada, et ELi õigust rakendatakse liikmesriikides korrektselt.

Kui ta leiab, et mõni ELi liikmesriik ei rakenda ELi õigust, algatab ta nn rikkumismenetluse. Selle käigus saadetakse kõigepealt valitsusele ametlik kiri, milles selgitatakse, miks komisjon arvab, et asjaomane riik rikub ELi õigust, ning kehtestatakse tähtaeg, mille jooksul peab kõnealune liikmesriik saatma üksikasjaliku selgituse.

Kui liikmesriik ei suuda anda piisavat selgitust või olukorda lahendada, saadab komisjon teise kirja, milles ta kinnitab, et ELi õigust on rikutud, ning annab tähtaja rikkumise kõrvaldamiseks. Kui liikmesriik ikka ei suuda olukorda lahendada, teatab komisjon juhtumist Euroopa Kohtule, kellel on õigus otsuse tegemiseks. Kohtu otsused on liikmesriikidele ja ELi institutsioonidele siduvad. Juhul kui liikmesriik ei suuda ka kohtu otsust täita, võib kohus määrata rahatrahvi.

4. ELi esindamine rahvusvahelistes suhetes

Euroopa Komisjon on Euroopa Liidu tähtis eestkõneleja rahvusvahelistes suhetes. Ta on ELi häälekandja rahvusvahelistel aruteludel, nagu näiteks Maailma Kaubandusorganisatsioonis, läbirääkimistel rahvusvahelise kliimamuutust käsitleva lepingu ja Kyoto protokollile üle ning ELi ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna arengumaade vahelise olulise abi- ja kaubanduspartnerluse ehk Cotonou lepingu teemal.

Komisjon peab ELi nimel läbirääkimisi valdkondades, kus liikmesriigid on ühendanud oma suveräänsuse. Ta teeb seda eelnevalt riikidega sõlmitud kokkulepete alusel.

5.1.3 Euroopa Komisjoni töökorraldus

Komisjoni president otsustab, kes volinikest missuguse poliitikavaldkonna eest vastutab, ja jagab (vajaduse korral) ülesanded komisjoni ametiaja kestel ümber.

Volinikud kohtuvad üldjuhul kord nädalas, enamasti kolmapäeviti ja tavaliselt Brüsselis. Koosoleku iga päevakorrapunkti tutvustab vastava poliitikavaldkonna eest vastutav volinik ning kolleegium teeb arutatava küsimuse kohta kollektiivse otsuse.

Komisjoni personal töötab osakondades, mida nimetatakse peadirektooraatideks (DG – *directorate-general*), ja talitustes (näiteks õigustalitus). Iga peadirektooraat vastutab konkreetse poliitikavaldkonna eest ning seda juhib peadirektor, kes on vastutav ühe voliniku ees. Komisjoni tööd kooskõlastab peasekretariaat, kes korraldab ka komisjoni iganädalasi koosolekuid. Seda juhib peasekretär, kes vastutab otse komisjoni presidendi ees.

Komisjoni õigusaktide ettepanekud töötavad välja ja koostavad peadirektooraadid, kuid ettepanekud muutuvad ametlikuks ainult siis, kui kolleegium need oma iganädalasel koosolekul vastu võtab. Menetlus on üldjoontes järgmine.

Oletagem näiteks, et komisjon näeb vajadust sellise ELi õigusakti järele, mille abil püütakse hoida ära Euroopa jõgede reostust. Keskkonna peadirektooraat koostab õigusakti ettepaneku, olles kõigepealt põhjalikult konsulteerinud Euroopa tööstus-, põllumajandus- ja keskkonnaorganisatsioonidega ning ELi liikmesriikide keskkonnaministritega. Esialgset ettepanekut arutatakse komisjoni teiste huvitatud osakondadega ning selle vaatavad üle õigustalitus ja peasekretariaat.

Valmis ettepaneku arutelu lülitatakse komisjoni järgmise koosoleku päevakorda. Kui vähemalt 14 volinikku 27st kiidavad ettepaneku heaks, võtab komisjon selle vastu ning kõik volinikud peavad seda tingimusteta toetama. Seejärel saadetakse ettepanek nõukogule ja Euroopa Parlamendile otsuse tegemiseks. Komisjon võib seejärel teha nõukogu ja parlamendi märkusi arvestades muudatusi ning saata ettepaneku seejärel tagasi lõpliku heakskiidu saamiseks.

5.1.4 Euroopa Komisjoni strateegiline planeerimine ja programmitöö: selgete eesmärkide kujundamise strateegia

Oma ametiaja alguses määrab komisjon endale järgmise viie aasta **strateegilised eesmärgid**. Nende eesmärkide alusel täpsustatakse **iga-aastased poliitikastrateegia** prioriteedid.

Iga-aastase poliitikastrateegiaga kindlaks määratud poliitiliste prioriteetide alusel määratletakse omakorda **komisjoni õigusloome- ja tööprogrammi** tegevuseesmärgid. Komisjoni kesktalitused jälgivad tööprogrammi rakendamist tähelepanelikult selleks, et tagada prioriteetsete küsimuste õigeaegne ja kooskõlastatud lahendamine kogu komisjonis.

Komisjon on välja töötanud umbes 230 erinevat tegevust, mis on rühmitatud umbes 30 sidusaks poliitikavaldkonnaks. Iga tegevuse puhul on määratletud **konkreetsed eesmärgid**, mida kajastatakse konkreetset tegevust rakendava komisjoni osakonna **aastases juhtimiskavas**. Vastutav osakond jälgib oma juhtimiskava rakendamist igat

eesmärki iseloomustavate näitajate kaudu ja annab oluliste poliitiliste eesmärkide saavutamisest aru **iga-aastases tegevusaruandes**.

5.1.5. Euroopa Komisjoni vastutus ja aruandekohustus: keerulises keskkonnas eelarve täitmine

Üldine vastutus eelarve täitmise eest lasub Euroopa Komisjonil. Siiski peavad liikmesriigid tegema komisjoniga koostööd, et tagada assigneeringute kasutamine vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele.

Peadirektorid ja talituste juhatajad esitavad igal aastal tegevusaruande (**aastane tegevusaruanne**), mis sisaldab allkirjastatud avaldust nende kui volitatud eelarvevahendite käsutajate tegevuskohustuse täitmise kohta.

Pärast seda kiidab komisjon igal aastal heaks **haldustegevuse koondaruande**, millega ta võtab omale poliitilise vastutuse peadirektorite ja talituste juhatajate haldustegevuse eest, tuginedes nende esitatud aastastele tegevusaruannetele. Kui peadirektorid või talituste juhatajad on oma kinnitavasse avaldusse teinud reservatsioone, esitatakse iga-aastases koondaruandes esimene analüüs selle kohta, kuidas nende puudustega hakatakse tegelema. Samuti käsitletakse iga-aastastes tegevusaruannetes esitatud laiemaid arusaamu ning pööratakse tähelepanu erinevate osaliste (sealhulgas siseaudiitor, Euroopa Kontrollikoda, Euroopa Parlament ja ministrite nõukogu) tõstatatud mitmetele valdkonnavahelistele küsimustele. Paljudel juhtudel ei tehta makseid lõplikele abisaajatele otse komisjoni osakondadest. Suurt osa eelarvest hallatakse koostöös liikmesriikidega, eriti sellistes valdkondades nagu struktuurifondid ja põllumajandus. Teatavaid ülesandeid saab ka delegeerida riiklikele asutustele ja kolmandatele riikidele või saab neid täita ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega. Sellistel juhtudel määratleb Euroopa Liit vajalikud kontrollimehhanismid ja asjaomased peadirektorid lisavad oma igaaastasesse tegevusaruandesse kontrollikeskkonna ning kõikide hõlmatud osaliste erinevate ülesannete ja vastutuse kirjelduse. Selle tulemusena saab komisjon haldustegevuse koondaruannet heaks kiites võtta endale täieliku poliitilise vastutuse.

5.1.6. Euroopa Komisjoni töö avatus ja läbipaistvus: suunavad põhimõtted

Komisjon on võtnud kohustuse töötada avatult. Ta püüab aktiivselt **anda teavet** oma tegevuse ja vastuvõetud otsuste kohta. Enne uute õigusaktide ja poliitika algatamist peab komisjon korraldama laialdased **konsultatsioonid**: ELi poliitika kvaliteet sõltub kodanike, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kõikide antud poliitikasse hõlmatud sidusrühmade laialdase kaasatuse tagamisest. Komisjon on võtnud endale kohustuse kasutada poliitika väljatöötamisel ja rakendamisel kaasavat lähenemisviisi ning on heaks kiitnud sisemised miinimumnõuded konsulteerimiseks huvitatud isikutega.

Komisjon on seisukohal, et läbipaistvust on vaja selleks, et suurendada kodanike usaldust Euroopa institutsioonide vastu ning tagada avaliku halduse õiguspärasus ja vastutus. Sellega seoses on komisjon võtnud erinevaid meetmeid, eelkõige selleks, et hõlbustada **juurdepääsu dokumentidele**, mis on institutsioonide valduses, et muuta suhteraamistik huvirühmade esindajatega läbipaistvamaks (register ja tegevusjuhend) ning et anda teavet ELi vahenditest abi saajate kohta, pidades alati silmas vajadust

kaitsta tundlikku ja salastatud teavet.

Komisjon on loonud **eksperdirühmade registri**, et anda selge ülevaade nõuandvatest kogudest, kes aitavad temal ja tema osakondadel ette valmistada seadusandlikke ettepanekuid ja poliitilisi algatusi.

http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/doc/governance_statement_et.pdf

5.1.5 Euroopa Komisjoni dokumendid

•Tegutsemisdokumendid, diskussioonid: Valged/roheline raamatud – konsulteerivad dokumendid

Valge raamat- ametlik ettepanekute kogu teatavas valdkonnas,

Roheline raamat- esitatakse teataval teemal ideid aruteluks edasises otsustusprotsessis

•seadusandluse ettepanekud koos põhjendustega

•tegevuse aastaaruanded, ekspertide ettekanded

•KOM-dokumendid: õigusaktide ettepanekud ja muud komisjoni teatised nõukogule ja/või muudele institutsioonidele ning nende ettevalmistavad dokumendid;

•SEK-dokumendid: otsustamisprotsessi ja komisjoni osakondade üldise tegevusega seotud sisedokumendid;

•C-dokumendid: komisjoni vastu võetud õigusaktid komisjoni enda või delegeeritud volituste alusel

•Euroopa Komisjoni dokumentide register

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/recherche.cfm?CL=en>

Andmebaas PreLex - Institutsioonidevaheliste menetluste jälgimine

<http://ec.europa.eu/prelex/apcnet.cfm?CL=et>

täpsemalt punktis 13.

5.2 Euroopa Parlament

5.2.1 Euroopa Parlamendi koosseis

ELi kodanikud valivad Euroopa Parlamendi liikmed, kes peavad kaitsma oma valijate huve. Euroopa Parlamendi tegevus on sätestatud 1950ndatel aastatel sõlmitud aluslepingutega. Alates 1979. aastast on ELi kodanikud valinud oma esindajad otsevalimistel.

Parlamendivalimised toimuvad iga viie aasta tagant ning igal ELi kodanikul on õigus valimistel hääletada ja kandideerida, olenemata sellest, kus on tema elukoht ELis. Nõnda väljendab parlament liidu ligikaudu 500 miljoni kodaniku demokraatlikku tahet ning esindab nende huve aruteludes teiste ELi institutsioonidega.

Euroopa Parlamendi liikmed (MEPid) ei moodusta rahvuslikke fraktsioone, vaid jagunevad üleeuroopalistesse poliitilistesse fraktsioonidesse. Parlamendiliikmete vaated

poliitilistes küsimustes ja Euroopa integratsiooni vallas on väga erinevad, föderalismi tülhingelistest pooldamisest avaliku euroskeptitsismini.

5.2.2 Euroopa Parlamendi tegevus ja ülesanded

Euroopa Parlamendi osatähtsus on Euroopa Liidu institutsioonide hulgas üha kasvanud. Parlamendil oma osa **õigusloomes**, tal on **eelarvepädevus** ning ta teostab demokraatlikku **järelevalvet** kõigi Euroopa Liidu institutsioonide üle.

Parlament võtab koos nõukoguga vastu erinevate poliitikavaldkondadega seotud Euroopa Liidu õigusakte. Asjaolu, et on Euroopa Parlamendi liikmed valitakse ELi kodanike poolt otse, tagab õigusaktide demokraatliku õiguspärasuse.

ELi õigusaktide vastuvõtmise kõige tavalisem viis on kaasotsustamismenetlus (vt „Otsuste tegemine Euroopa Liidus”). See asetab Euroopa Parlamendi ja nõukogu võrdsesse olukorda ja seda kohaldatakse mitmesuguste valdkondadega seotud õigusaktide vastuvõtmisel.

Mõnes valdkonnas (näiteks põllumajandus, majanduspoliitika, viisa- ja sisserändepoliitika) on õigusaktide vastuvõtmine nõukogu ainupädevuses, kuid ta peab parlamendiga konsulteerima. Teatavate tähtsate otsuste puhul, näiteks uute liikmete ühinemisel ELiga, on nõutav parlamendi heakskiit.

Parlament ajendab ka uusi õigusakte vastu võtma, arutades komisjoni aastast tööplani, avaldades arvamust, missuguseid uusi õigusakte oleks vaja, ja taotlede komisjonilt õigusaktide ettepanekute esitamist.

Parlament jagab nõukoguga pädevust ELi eelarve üle ja võib seega mõjutada ELi kulutusi. Parlament võtab eelarve tervikuna vastu või lükkab selle tagasi.

ELi aastaelarve üle otsustavad nõukogu ja Euroopa Parlament koos. Parlament arutab seda kahel järjestikusel lugemisel ning eelarve ei jõustu enne, kui parlamendi president on sellele alla kirjutanud.

Parlamendi eelarvekontrollikomisjon jälgib, kuidas eelarvet täidetakse. Lisaks otsustab parlament igal aastal, kas kiita heaks see, kuidas komisjon eelarvet kasutab. Seda menetlust nimetatakse täitmise kinnitamiseks.

Parlament teostab demokraatlikku järelevalvet kõigi ELi institutsioonide, eelkõige komisjoni üle. Ta on pädev kiitma heaks või lükkama tagasi volinike ametissenimetamist ning tal on õigus nõuda kogu komisjoni tagasiastumist.

Parlament teostab demokraatlikku järelevalvet teiste Euroopa Liidu institutsioonide üle mitmel erineval viisil.

Enne uue komisjoni ametisseasumist nimetavad ELi riikide valitsused komisjoni volinikud, kuid neid ei saa ametisse kinnitada ilma parlamendi nõusolekuta. Parlament

kuulab volinikukandidaadid, k.a komisjoni tulevase presidendi ükshaaval ära ning hääletab seejärel komisjoni ametisse kinnitamise üle selle täies koosseisus.

Kogu ametiaja jooksul on komisjon parlamendi ees poliitiliselt vastutav, parlamendi umbusaldusavalduse korral peab komisjon täies koosseisus tagasi astuma.

Parlament teostab järelevalvet, vaadates korrapäraselt läbi aruanded (üldaruanne, eelarve täitmise aruanne jne), mis komisjon talle esitab. Lisaks esitavad parlamendiliikmed komisjonile küsimusi, millele volinikud on kohustatud vastama.

Parlament jälgib ka nõukogu tööd: Euroopa Parlamendi liikmed esitavad nõukogule korrapäraselt suulisi ja kirjalikke küsimusi ning nõukogu eesistuja võtab osa täiskogu istungjärgudest ja olulistest aruteludest.

Parlament teostab demokraatlikku järelevalvet ka kodanike kaebusi läbi vaadates ja ajutisi uurimiskomisjone moodustades.

Lisaks varustab parlament ainesega kõiki ELi tippkohtumisi (Euroopa Ülemkogu kohtumisi). Iga tippkohtumise avamisel palutakse parlamendi presidendil esitada parlamendi seisukohad aktuaalsetes ja Euroopa Ülemkogu päevakorras olevates küsimustes.

Komisjon on parlamendi ees poliitiliselt vastutav. Komisjoni presidendi ja liikmete nimetamine nõuab Euroopa Parlamendi eelnevat heakskiitu. Euroopa Parlamendil on õigus avaldada komisjonile umbusaldust, mille korral peab komisjon täies koosseisus tagasi astuma, samuti esitada kirjalikke ja suuliseid järelepärimisi, millele komisjon peab vastama.

Euroopa Parlament kiidab kord aastas **nõukogu** esitatud soovitusel põhjal heaks komisjoni poolse EÜ eelarve täitmise aruande ja komisjoni raamatupidamisaruande, lõpetades konkreetse aasta aruandlustsükli. Komisjon järgib soovitusi, mis esitatakse eelarve täitmise aruande kinnitamise resolutsioonis.

- Parlamendil on samuti õigus moodustada ajutisi uurimiskomisjone, selleks et kontrollida pettuse- või ühenduse õiguse mitteseaduspärase kasutamise kahtlusi.

- Ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning politseikoostöö ja õiguslase koostöö valdkonnas on parlamendil õigus saada regulaarset informatsiooni ning esitada nõukogule küsimusi ning anda soovitusi.

- Igal Euroopa Liidu kodanikul on õigus esitada Euroopa Parlamendile **petitsioon** ja nõuda kahjude korvamist valdkondades, mis on seotud Euroopa Liidu tegevusvaldkondadega.

- Parlament nimetab ametisse **ombudsmani**, kes tegeleb eraisikute kaebustega ühenduse institutsioonide või organite vastu, et leida kokkuleppelist lahendit.

http://ec.europa.eu/publications/booklets/eu_glance/68/et.doc

<http://www.europarl.europa.eu/>

5.2.3 Euroopa Parlamendi dokumendid

- arvamused
- resolutsioonid
- parlamentaarset küsimused
- Euroopa Parlamendi istungite protokollid

avaldatakse Euroopa Ühenduste Teataja C-seerias OJ C

- Euroopa Parlamendi debatid

Euroopa Parlamendi täiskoguistungi ajal toimunud debattide täistekstid avaldatakse Euroopa Ühenduste Teataja Lisas

- raportid - *PE DOCS*
- ka resolutsioonid, ettekanded jt. dokumendid

avaldatakse Euroopa Parlamendi kodulehel:

Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud info, saate jälgida parlamendiliikmete igapäevatööd, uurida õigusloomemenetlusi või jälgida saadikute tööd erinevates komisjonides

<http://www.europarl.europa.eu/activities/introduction/staticDisplay.do?language=ET&id=2000>

Andmebaas *Legislative Observatory* on Euroopa Parlamendiga seotud õigusloome andmebaas

<http://www.europarl.europa.eu/oeil/>

Täpsemalt OEIL andmebaasist punktis 14.

5.3 Euroopa Liidu Nõukogu

5.3.1 – Euroopa Liidu Nõukogu koosseis

Euroopa Liidu Nõukogu – liikmesriikide hääl

ÜLESANDED: ELi seadusandlik (mõnes valdkonnas täidesaatev) võim, esindab liikmesriike

LIHKMED: iga ELi liikmesriigi vastava valdkonna minister

EESISTUJARIIK: vahetub rotatsiooni korras iga kuue kuu tagant

ISTUNGID: Brüsselis; aprillis, juunis ja oktoobris Luxembourgis

Nõukogu on ELi peamine otsuseid tegev organ. Nagu Euroopa Parlament, loodi ka nõukogu aluslepingutega 1950ndatel aastatel. Ta esindab liikmesriike ja tema istungitest võtab osa üks minister ELi iga liikmesriigi valitsusest.

See, missugused ministrid parasjagu kokku tulevad, sõltub päevakorras olevatest küsimustest. Kui nõukogu peab näiteks arutama keskkonnaküsimusi, võtavad koosolekust osa kõikide ELi liikmesriikide keskkonnaministrid ja nõukogu on seega keskkonna nõukogu.

ELi suhteid ülejäänud maailmaga arutab üldasjade ja välissuhete nõukogu. Ent sellel nõukogu koosseisul on ka laiem vastutus üldpoliitiliste küsimuste eest ning seega võtab selle koosolekutest osa ükskõik missugune valitsuse valitud minister või riigisekretär.

Ühtekokku on nõukogul üheksa erinevat koosseisu:

- üldasjad ja välissuhted;
- majandus- ja rahandusküsimused (Ecofin);
- justiits- ja siseküsimused;
- tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused;
- konkurentsivõime;
- transport, telekommunikatsioon ja energeetika;
- põllumajandus ja kalandus;
- keskkond;
- haridus, noored ja kultuur.

Iga nõukogu töös osalev minister on volitatud võtma oma valitsusele kohustusi. Teiste sõnadega kirjutab minister dokumentidele alla kogu valitsuse nimel. Veelgi enam, iga minister nõukogus on vastutav oma riigi parlamendi ja nende kodanike ees, keda parlament esindab. Koos Euroopa Parlamendi osalusega otsuste tegemise protsessis tagab see nõukogu otsuste demokraatliku õiguspärasuse.

Kuni neli korda aastas saavad ELi riikide presidendid ja/või peaministrid ning Euroopa Komisjoni president kokku Euroopa Ülemkogu kohtumisel. Nendel tippkohtumistel määratakse kindlaks ELi üldine poliitika ja otsitakse lahendusi küsimustele, mida madalamal tasandil (s.t tavaliste nõukogu koosseisude istungitel) ei ole võimalik lahendada. Võttes arvesse Euroopa Ülemkogu kohtumistel arutatavate küsimuste tähtsust, kestavad kohtumised sageli hiliste öötundideni ja pälvivad meedia teravdatud tähelepanu.

5.3.2 Euroopa Liidu Nõukogu ülesanded

Nõukogul on kuus põhiülesannet.

1. Euroopa Liidu õigusaktide vastuvõtmine. Paljudes valdkondades võtab ta neid vastu koos Euroopa Parlamendiga.
2. Liikmesriikide üldise majandus- ja sotsiaalpoliitika kooskõlastamine.

3. Rahvusvaheliste lepingute sõlmimine ELi ja teiste riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide vahel.
4. ELi eelarve kinnitamine koos Euroopa Parlamendiga.
5. Euroopa Ülemkogu antud juhistel põhineva ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) kavandamine ja elluviimine.
6. Kriminaalasjades tehtava õiguslase ja politseikoostöö kooskõlastamine.

Enamik neist ülesannetest on seotud nn ühenduse alaga ehk valdkondadega, kus liikmesriigid on otsustanud ühendada oma suveräänsuse ja delegeerida otsuste tegemise õiguse ELi institutsioonidele. See ala moodustab Euroopa Liidu esimese samba.

Kaks viimast ülesannet on siiski suuresti seotud valdkondadega, kus ELi riigid ei ole oma volitusi delegeerinud, vaid teevad lihtsalt koostööd. Seda nimetatakse valitsustevaheliseks koostööks ja see moodustab Euroopa Liidu teise ja kolmanda samba.

Nõukogu ülesandeid on üksikasjalikumalt kirjeldatud allpool.

1. Õigusaktide vastuvõtmine

Suure hulga nõukogu tööst moodustab õigusaktide vastuvõtmine valdkondades, kus liikmesriigid on oma suveräänsuse ühendanud. Tavaliselt kasutatakse selleks kaasotsustamismenetlust, mille puhul võtavad õigusaktid komisjoni ettepaneku põhjal vastu nõukogu ja parlament ühiselt. Teatud valdkondades on nõukogul lõpliku otsuse tegemise õigus, kuid üksnes komisjoni ettepaneku alusel ning komisjoni ja parlamendi seisukohti arvestades (vt eespool peatükki „Otsuste tegemine Euroopa Liidus”).

2. Liikmesriikide poliitika kooskõlastamine

ELi liikmesriigid on otsustanud teostada koos üldist majanduspoliitikat, mis põhineb riikide majanduspoliitika tugeval kooskõlastamisel. Sellise kooskõlastamisega tegelevad majandus- ja rahandusministrid, kes koos moodustavad majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (Ecofin).

Liikmesriigid soovivad samuti luua rohkem uusi töökohti ning parandada haridus-, tervishoiu- ja sotsiaalkindlustussüsteemi. Kuigi iga liikmesriik vastutab ise oma poliitika eest nendes valdkondades, võivad nad siiski seada ühiseid eesmärke ja vahetada kogemusi parima lahenduse leidmiseks. See on nõukogus kohaldatav avatud koordinatsioonimeetod.

3. Rahvusvaheliste lepingute sõlmimine

Igal aastal sõlmib nõukogu (s.t kirjutab ametlikult alla) tervele reale lepingutele Euroopa Liidu ning Euroopa Liitu mitte kuuluvate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide vahel. Need lepingud võivad hõlmata selliseid üldiseid valdkondi nagu kaubandus,

koostöö ja areng, kuid need võivad ka käsitleda selliseid kitsamaid valdkondi nagu tekstiil, kalandus, teadus ja tehnoloogia, transport jne.

Lisaks võib nõukogu sõlmida konventsioone ELi liikmesriikide vahel sellistes valdkondades nagu maksustamine, äriühinguõigus või konsulaarkaitse. Konventsioonid võivad hõlmata ka koostööd vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomiseks (vt allpool).

4. ELi eelarve kinnitamine

ELi aastaeelarve üle otsustavad koos nõukogu ja Euroopa Parlament.

5. Ühine välis- ja julgeolekupoliitika

ELi riigid teevad koostööd ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) edendamiseks. Välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika on aga küsimused, milles ELi liikmesriigid on säilitanud sõltumatu kontrolli. Siiski on ELi riigid mõistnud eeliseid, mida annab koostöö nendes valdkondades, ning nõukogu on põhiline koht, kus selline valitsustevaheline koostöö aset leiab.

Kõnealune koostöö ei hõlma mitte üksnes kaitseküsimusi, vaid ka kriisiohjega seotud ülesandeid, milleks on humanitaarabi- ja päästeoperatsioonid, rahuvalve ja rahusobitamine kriisipiirkondades. ELi riigid püüavad mobiliseerida ja koordineerida oma relva- ja politseijõudusid, et kasutada neid koordineerituna diplomaatilise ja majandusliku tegevusega. Nende mehhanismide abil on EL aidanud kaasa rahu säilitamisele, demokraatia ülesehitamisele ning majandusarengu ergutamisele sellistes kaugetes paikades nagu Indoneesia, Kongo Demokraatlik Vabariik ning Kagu-Euroopa riigid.

6. Vabadus, turvalisus ja õigus

ELi kodanikel on vabadus valida, millises liikmesriigis nad soovivad elada ja töötada, seega peab neile kõikjal ELis olema tagatud õiguskaitse kättesaadavus võrdsetel alustel. Selleks peavad riiklikud kohtud tegema koostööd, et tagada ühes liikmesriigis tehtud kohtuotsuse (näiteks abielulahutuse või lapse hooldusõiguse kohta) tunnustamist kõikides teistes ELi liikmesriikides.

ELi-sisene liikumisvabadus on seaduskuulekatele kodanikele suur eelis, kuid seda kasutavad ära ka rahvusvahelised kurjategijad ja terroristid. Piiriülese kuritegevusega toimetulemine eeldab kõikide liikmesriikide kohtute, politseijõudude, tollitöötajate ja sisserändeteenistuste piiriülest koostööd.

Nad peavad näiteks tagama, et:

- ELi välispiiridel oleks tõhus valve;
- tolliametnikud ja politsei vahetaksid teavet isikute kohta, keda kahtlustatakse uimasti- või inimkaubanduses;
- varjupaiga taotlejate avaldusi hinnatakse ja käsitletak kõikjal ELis ühtemoodi, et hoida ära varjupaiga taotlejate suundumist riikidesse, kus neil on paremad tingimused.

Nimetatud teemasid arutavad justiits- ja siseministrid justiits- ja siseküsimuste nõukogus. Eesmärk on luua ELi piires ühine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala.

5.3.3 Euroopa Liidu Nõukogu töökorraldus

Nõukogu eesistujariik

Nõukogu eesistujariik vahetub iga kuue kuu tagant. See tähendab, et kõik ELi liikmesriigid vastutavad kordamööda kuuekuulise perioodi jooksul nõukogu päevakorra ja kõigi koosolekute juhatamise eest, korraldades seadusandlike ja poliitiliste otsuste vastuvõtmist ja aidates saavutada liikmesriikidevahelisi kompromisse.

Peasekretariaat

Eesistujariiki abistab peasekretariaat, kes valmistab ette nõukogu tööd kõigil tasanditel ja tagab selle häireteta kulgemise.

2004. aastal nimetati nõukogu peasekretäriks taas Javier Solana. Ta on samaaegselt ka ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) kõrge esindaja ning korraldab selles ametis ELi tegevust maailma tasandil.

Peasekretäri abistab peasekretäri asetäitja, kes juhib peasekretariaadi tööd.

Alaliste esindajate komitee (Coreper)

ELi igal liikmesriigil on Brüsselis alaline meeskond (esindus), kes esindab riiki ja kaitseb riigi huve ELi tasandil. Esinduse juht on sisuliselt liikmesriigi saadik ELi juures.

Kõnealused saadikud (alalised esindajad) tulevad igal nädalal kokku alaliste esindajate komiteena (Coreper – *Permanent Representatives Committee*). Komitee ülesanne on nõukogu töö ettevalmistamine, välja arvatud põllumajandusküsimustes, millega tegeleb

põllumajanduse erikomitee. Coreperi abistavad mitmed töörühmad, kuhu kuuluvad riikide esinduste või riiklike ametiasutuste töötajad.

Julgeolek ja kaitse

Julgeoleku- ja kaitseküsimustes aitavad nõukogu järgmised üksused:

- poliitika- ja julgeolekukomitee (PSC – *Political and Security Committee*), millel on selles koostöövaldkonnas samasugune funktsioon nagu Coreperil muude otsuste tegemisel;
- Euroopa Liidu sõjaline komitee (EUMC – *European Union Military Committee*), mis koosneb liikmesriikide kaitsestaapide ülematest;
- Euroopa Liidu sõjaline staap (EUMS – *European Union Military Staff*), mis koosneb sõjandus- ja tsiviilekspertidest, kelle liikmesriigid on saatnud tööle nõukogu sekretariaati;
- kriisiohje tsiviilaspektide komitee.

Kui palju hääli on igal liikmesriigil?

Otsused tehakse nõukogus hääletades. Mida suurem on riigi rahvaarv, seda rohkem hääli riigil nõukogus on, kuid häälte arvu on korrigeeritud väiksema rahvaarvuga riikide kasuks.

Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik	29	
Hispaania ja Poola	27	
Rumeenia	14	
Madalmaad	13	
Belgia, Kreeka, Portugal, Tšehhi Vabariik ja Ungari	12	
Austria, Bulgaaria ja Rootsi	10	
Iirimaa, Leedu, Soome, Taani ja Slovakkia	7	
Eesti, Küpros, Läti, Luksemburg ja Sloveenia		4
Malta	3	
Kokku	345	

Otsuste vastuvõtmine kvalifitseeritud häälteenamusega

Eriti tundlikes valdkondades (näiteks ühine välis- ja julgeolekupoliitika, maksupoliitika ning varjupaiga- ja sisserändepoliitika) peab nõukogu tegema otsused ühehäälselt. Teisisõnu on igal liikmesriigil nendes valdkondades vetoõigus.

Enamikus valdkondades võtab nõukogu otsused vastu kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kvalifitseeritud häälteenamus on saavutatud:

- kui otsuse poolt on enamik liikmesriike (osadel juhtudel kaks kolmandikku) ning
- kui poolthääli on 255 ehk 73,9% häälte koguarvust.

Lisaks võib liikmesriik taotleda kinnitust, et poolthääled esindavad vähemalt 62% liidu kogurahvastikust. Vastasel korral otsust vastu ei võeta.

http://ec.europa.eu/publications/booklets/eu_glance/68/et.doc

http://ue.eu.int/cms3_fo/showPage.ASP?lang=ET

5.3.4 Euroopa Liidu Nõukogu dokumendid

•Juurdepääs EL Nõukogu Dokumentidele: Avalik Register

- Register sisaldab viiteid nõukogu dokumentidele alates 1. jaanuarist 1999. a.
- Nõukogu registris on märgitud, millised dokumendid on käesolevaks ajaks avalikustatud. Sellisel juhul on nende sisu kuvatav ja neid saab otse andmebaasist alla laadida või omandada nõukogu dokumentidele juurdepääsu teenistuse kaudu.
- NB! Registris sisalduvad viited ei ole õiguslikult siduvad. Siduvad on ainult Euroopa Liidu Teatajas avaldatud õigusaktid.
- Dokumentide register on avatud EL Nõukogu koduleheküljel
http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?lang=ET&id=254&mode=g&name=

5.3.5 Euroopa Ülemkogu dokumendid

- Euroopa Ülemkogu –toob ühe laua taha Euroopa Liidu riigipead või valitsusjuhid ning komisjoni presidendi. Ta määratleb Euroopa Liidu üldised poliitilised suunised. Euroopa Ülemkogu istungitel tehtud järeldused annavad tõuke Euroopa Liidu üldiste poliitiliste suuniste määratlemiseks.
- Euroopa Ülemkogu = EL tippkohtumine
- Euroopa Ülemkogu: eesistujariigi lõppjäreldused (*presidency conclusions*) Euroopa Ülemkogu kodulehel
http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=432&lang=ET&mode=g
- Euroopa Ülemkogu kohtumiste materjalid aastatest 1985 - 2006 kättesaadavad ka Euroopa Parlamendi kodulehel aadressil
<http://www.europarl.europa.eu/summits/index.htm>

5.4 Euroopa Kohus

5.4.1 Ülevaade Euroopa Kohtu tööst.

Euroopa Kohus – õigusjärelvalve teostaja

ÜLESANDED:	teha kohtuotsuseid talle esitatud kohtuasjades
EUROOPA KOHUS:	üks kohtunik igast liikmesriigist ja kaheksa kohtujuristi
ESIMISE ASTME KOHUS:	vähemalt üks kohtunik igast liikmesriigist (2007. aastal 27)
AVALIKU TEENISTUSE KOHUS:	seitse kohtunikku
AMETIAEG:	kuus aastat; ametiaega võib pikendada
AADRESS:	Boulevard Konrad Adenauer, L-2925 Luxembourg
TELEFON:	(+352) 4303-1
INTERNET:	curia.europa.eu

Euroopa Kohus (sageli nimetatakse seda lihtsalt kohtuks) asutati kõige esimese ELi aluslepingu – 1952. aastal sõlmitud ESTÜ asutamislepingu kohaselt. Kohus asub Luxembourgis.

Euroopa Kohtu ülesanne on tagada Euroopa Liidu seaduste ühesugune tõlgendamine ja rakendamine kõikides liikmesriikides ning kõikide isikute võrdne kohtlemine seaduse ees. See tähendab, et riiklikud kohtud ei saa sama teo eest määrata erinevat karistust.

Kohus jälgib ka, et liikmesriigid ja institutsioonid täidaksid neile seadusega pandud kohustusi. Kohtul on õigus lahendada õigusvaidlusi liikmesriikide, ELi institutsioonide, ettevõtjate ja eraisikute vahel.

Kohtu koosseisu kuulub üks kohtunik igast liikmesriigist, nii et esindatud on kõigi 27 ELi liikmesriigi õigussüsteemid. Euroopa Kohus koosneb 27 kohtunikust ja 8 kohtujuristist, kes on nimetatud ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks, võimalusega ametiaega pikendada. Nad valitakse juristide hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kellel on oma riigi kõrgeimastesse kohtunikuametitesse nimetamiseks nõutav kvalifikatsioon või kes on tunnustatud ja pädevad juristid. Kohtunike ja kohtujuristide ametiaeg kestab kuus aastat ja seda võib pikendada.

Töökorralduse tõhususe huvides tuleb kohus harva kokku täiskoguna. Tavaliselt tuleb see kokku suurkojana (13 kohtunikku) või kodadena (5 või 3 kohtunikku).

Kohtujuristid töötavad kohtu juures ja abistavad kohtu ülesannete täitmist. Nende ülesandeks on avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud esitisi kõigis kohtuasjades, milles nende osalus on nõutav. Kohtujuristide ülesandeid ei tohi ära segada prokuröri või muude sarnaste ametikohtade ülesannetega.

Esimese astme kohus koosneb vähemalt ühest kohtunikust iga liikmesriigi kohta. Kohtunikud nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks ja nad valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ja kellel on kõrgetesse kohtunikuametitesse nimetamiseks nõutav kvalifikatsioon.

Nice'i lepinguga nähti samuti ette võimalus luua esimese astme kohtu juurde kohtukolleegiumid, mis on teatud kindlates valdkondades tegutsevad spetsialiseeritud kohtud.

Selleks et aidata Euroopa Kohtul toime tulla kohtus algatatud tuhandete kohtuasjadega ning pakkuda kodanikele paremat õiguskaitset, loodi 1988. aastal Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohus. Esimese astme kohus menetleb füüsiliste ja juriidiliste isikute kaebusi ühenduse institutsioonide vastu. Selle Euroopa Kohtu juurde kuuluva kohtu ülesandeks on teha otsuseid teatavat liiki kohtuasjades, mille aluseks on eelkõige eraisikute, äriühingute ning teatavate organisatsioonide esitatud kaebused ning konkurentsiohuga seotud kohtuasjad. Ka kõnealuse kohtu koosseisu kuulub üks kohtunik igast liikmesriigist. Esimese astme kohtu otsuseid võib õigusküsimustes edasi kaevata Euroopa Kohtusse.

Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohus on loodud Euroopa Liidu ja selle institutsioonide ametnike vaheliste vaidluste lahendamiseks. Nimetatud kohus koosneb seitsmest kohtunikust, kes töötavad esimese astme kohtu alluvuses.

Euroopa Kohtul, Esimese Astme Kohtul ja Avaliku Teenistuse Kohtul on presidendid, kelle kohtunikud valivad endi hulgast kolmeks aastaks ja keda võib ametisse tagasi nimetada.

5.4.2 Euroopa Kohtu ülesanded

Kohus teeb otsuseid kohtuasjades, mis on selles kohtus algatatud. Viis kõige levinumat kohtuasja tüüpi on järgmised:

1. eelotsuse taotlus;
2. kohustuste rikkumise hagi;
3. tühistamishagi;
4. tegevusetushagi;
5. kahju hüvitamise hagi.

Järgnevalt kirjeldatakse neid kõiki üksikasjalikumalt.

1. Eelotsus

Kõikide liikmesriikide kohtute ülesanne on tagada, et ELi õigust rakendatakse riigis nõuetekohaselt. Sellega kaasneb aga oht, et erinevate liikmesriikide kohtud tõlgendavad ELi õigust erinevalt.

Sellise olukorra vältimiseks on võimalik taotleda eelotsust. See tähendab, et kui riiklikul kohtul tekib mis tahes kahtlus mõne ELi õigusakti tõlgendamise või kehtivuse suhtes, võib ta ning mõnikord lausa peab küsima Euroopa Kohtu arvamust. See arvamus esitatakse eelotsuse kujul.

2. Kohustuste rikkumise hagi

Selle menetluse võib algatada komisjon, kui tal on alust arvata, et mõni liikmesriik ei täida oma ELi õigusest tulenevaid kohustusi. Menetluse võib algatada ka mõni liikmesriik.

Mõlemal juhul uurib kohus, kas väited vastavad tõele, ja teeb oma otsuse. Liikmesriik, kelle vastu süüdistus esitati, peab juhul, kui tema viga leiab tõestamist, olukorra lahendama. Kui Euroopa Kohus leiab, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole tema otsust täitnud, võib ta sellele määrata trahvi.

3. Tühistamishagi

Kui ükskõik missugune liikmesriik, nõukogu, komisjon või (teatavatel tingimustel) parlament leiab, et mõni konkreetne ELi õigusakt on ebaseaduslik, võib ta taotleda, et kohus kuulutaks selle kehtetuks.

Tühistamishagisid võivad esitada ka eraisikud, kes soovivad, et kohus tühistaks mõne konkreetse õigusakti, mis neid otseselt või kaudselt kahjustab.

Kui kohus leiab, et kõnesolevat õigusakti ei võetud vastu nõuetekohaselt või selle õiguslikuks aluseks ei ole valitud aluslepingu õige artikkel, võib ta õigusakti kehtetuks kuulutada.

4. Tegevusetushagi

Aluslepingutes on sätestatud, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon peavad tegema teatavatel tingimustel teatavaid otsuseid. Kui nad seda ei tee, võivad liikmesriigid, ühenduse teised institutsioonid ning (teatavatel tingimustel) eraisikud ja ettevõtjad esitada kohtule kaebuse, et see kuulutaks taolise tegevusetuse ametlikult õigusrikkumiseks.

5. Kahju hüvitamise hagi

Iga isik või ettevõtja, kes on kandnud kahju ühenduse või selle töötajate tegevuse või tegevusetuse tagajärjel, võib esitada kahju hüvitamise hagi esimese astme kohtule.

5.4.3 Euroopa Kohtu töö korraldus

Kohtuasjad registreeritakse ning igale kohtuasjale määratakse ettekandja-kohtunik ja kohtujurist.

Järgnev menetlus koosneb kahest etapist: kirjalikust ja seejärel suulisest.

Esimeses etapis esitavad kõik kaasatud pooled kirjalikult oma seisukohad ja kohtuasja ettekandja-kohtunik koostab ettekande, milles teeb nendest seisukohtadest ja kohtuasja taustast kokkuvõtte.

Siis algab teine etapp – avalik istung. Olenevalt kohtuasja olulisusest ja keerukusest võib istung toimuda kolme, viie või 13 kohtuniku või täiskogu ees. Istungil esitavad poolte advokaadid oma seisukohad kohtunikele ja kohtujuristile, kes võivad neile küsimusi esitada. Kohtujurist esitab seejärel oma arvamuse, mille järel peavad kohtunikud aru ja teevad oma otsuse. Kohus ei ole kohustatud kohtujuristi arvamusega tingimata arvestama.

Ruth Tammeorg (Tartu Ülikool), 2009

Kohtuotsused tehakse häälteenamusega ja kuulutatakse avalikul istungil. Eriarvamusi ei esitata. Otsus avaldatakse selle väljakuulutamise päeval.

Esimese Astme Kohtu menetlus on eelnevaga sarnane, välja arvatud asjaolu, et kohtujuristi arvamust ei kasutata.

Täiendavat informatsiooni on võimalik leida:

Euroopa Kohtu kodulehekül (<http://curia.europa.eu>)

EL õiguse kohta. Protsess ja teostajad. EL institutsioonid

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaute/droit_communaute.htm#3.4

Kuidas Euroopa Liit toimib. Euroopa Liidu institutsioonide teatmik.

Euroopa Komisjon. Teabevahetuse peadirektoraat. Käsikiri koostatud juulis 2007

http://ec.europa.eu/publications/booklets/eu_glance/68/et.doc

5.4.4. Euroopa Ühenduste Kohtu ja Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu dokumendid

•Teade juhtumi registreerimise kohta ilmub **Euroopa Liidu Teataja C–seeria informatsiooni osas** (Teated Euroopa Kohtu ja Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu uutest toimingutest) keskmiselt kaks korda kuus.

•**Euroopa Ühenduste Kohtu ja Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu Lahendid – (*Reports of Cases before the Court of Justice and the Court of First Instance*)**

•Kohtu lahendid avaldatakse ELi töökeeltes ning on ainsaks ametlikuks allikaks Euroopa Ühenduste Kohtu ja Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu otsustele viitamisel.

Kättesaadavad –

•**paberil EL dokumendikeskustes**

•Euroopa Liidu seadusandluse andmebaasis EUR-LEX

•Euroopa Kohtu kodulehel

<http://curia.europa.eu/en/content/depot/index.htm>

Euroopa Kohtu Lahendid Ühenduse Teenistusvaidlustes Reports of European Community Staff Cases (EC R-SC)

•Euroopa Kohtu Lahendite 1994. aastast avaldatav eraldi väljaanne, mis sisaldab neid Ühenduse ja ametnike vaheliste vaidluste lahendeid, mis jäävad välja Euroopa Kohtu Lahendite põhiväljaandest.

•Kättesaadavad ka Euroopa Kohtu kodulehel aadressil

<http://curia.europa.eu/en/content/depot/index.htm>

5.5 Euroopa Kontrollikoda

5.5.1 Ülevaade.

Euroopa Kontrollikoda on komisjoni välisaudiitor. Tema eesmärk on sõltumatult auditeerida Euroopa Liidu vahendite kogumist ja kulutamist ning selle kaudu hinnata, kuidas Euroopa institutsioonid neid ülesandeid täidavad. Kontrollikoda

hindab, kas finantstehingud on nõuetekohaselt kajastatud, seaduslikult ja korrektselt tehtud ja hallatud nii, et oleks tagatud säästlikkus, tulemuslikkus ja tõhusus. Kontrollikoja töö tulemused avaldatakse asjakohaste, objektiivsete ja õigeaegsete aruannetena.

ÜLESANDED: jälgida, et ELi rahalisi vahendeid kasutatakse eesmärgipäraselt
LIIKMED: üks igast liikmesriigist
AMETIAEG: kontrollikoja liikmed nimetatakse kuueks aastaks ja neid võib ametisse tagasi nimetada
AADRESS: 12 rue Alcide de Gasperi, L-1615 Luxembourg
TELEFON: (+352) 43 98-1
INTERNET: eca.europa.eu

Kontrollikoda asutati 1975. aastal ning see asub Luxembourgis. Kontrollikoda jälgib, et Euroopa Liidu raha kasutatakse nõuetekohaselt ning võimalikult otstarbekalt liidu kodanike huvides. Kontrollikojal on õigus kontrollida iga isikut ja organisatsiooni, kes ELi rahalisi vahendeid käsutab.

Kontrollikojas on igast liikmesriigist üks liige, kelle nimetab ametisse nõukogu kuueks aastaks ja keda võib pärast ametiaja lõppu ametisse tagasi nimetada. Kontrollikoja liikmed valivad endi hulgast kolmeks aastaks presidendi, keda võib ametisse tagasi nimetada. Alates 2005. aasta jaanuarist on kontrollikoja president Hubert Weber.

5.5.2 Euroopa kontrollikoja ülesanded

Kontrollikoja põhiülesanne on kontrollida, kas ELi eelarvet täidetakse vastavalt eeskirjadele ehk kas ELi tulud ja kulud on saadud, tehtud ja kajastatud seaduslikult, ning kindlustada, et rahalisi vahendeid kasutatakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt. Tema töö aitab seega tagada, et ELi süsteem töötaks ökonoomselt, tõhusalt, tulemuslikult ja avatult.

Oma ülesannete täitmiseks võib kontrollikoda uurida kõikide ELi tulude ja kuludega kokku puutuvate isikute või organisatsioonide dokumente. Kontrollikoda võib korraldada kontrollimist kohapeal. Kontrollimise tulemused kajastuvad aruannetes, milles antakse avastatud probleemidest teada komisjonile ja ELi liikmesriikide valitsustele.

Et teha oma tööd tõhusalt, peab kontrollikoda jääma sõltumatuks teistest institutsioonidest, kuid samal ajal nendega pidevalt suhtlema.

Üks kontrollikoja põhiülesandeid on aidata asutusi, kelle pädevusse kuuluvad eelarveküsimused (Euroopa Parlament ja nõukogu), esitades neile igal aastal eelmise majandusaasta aruande. Enne komisjoni eelarvetäitmise kinnitamist või tagasilükkamist vaatab parlament kontrollikoja aruande üksikasjalikult läbi. Kui kontrollikoda jääb eelarve täitmisele rahule, saadab ta nõukogule ja parlamendile kinnituse, et Euroopa Liidu kodanike raha kasutati sihipäraselt.

Kontrollikoda teavitab ka kodanikke oma töö tulemustest, avaldades aruandeid üldist huvi pakkuvate küsimuste kohta.

5.5.3 Euroopa kontrollikoja töökorraldus

Kontrollikojas töötab ligikaudu 800 ametnikku, nende hulgas on tõlkijaid, haldusametnikke ja audiitoreid. Audiitorid jagunevad auditirühmadesse, kus valmistatakse ette aruannete eelnõusid, mille kohta kontrollikoda teeb oma otsuse.

Audiitorid käivad sageli kontrollreididel teistes ELi institutsioonides, liikmesriikides ja riikides, mis saavad ELilt abi. Kuigi kontrollikoda jälgib komisjoni vastutusalasse kuuluvate rahaliste vahendite kasutamist, teevad üle 80% ELi kulutustest riiklikud ametiasutused.

Kontrollikojal endal ei ole õiguslikke volitusi. Kui audiitorid avastavad pettuse või rikkumise, teavitavad nad sellest Euroopa Pettustevastast Ametit (OLAF). OLAF on Euroopa Komisjoni osakond, millel on eristaatus, mis tagab talle täieliku sõltumatuse.

5.6 Euroopa ombudsman

5.6.1 Ülevaade

ÜLESANDED: haldusomavoli juhtumite avastamine ja lahenduste pakkumine
AMETIAEG: viis aastat; ametiaega võib pikendada
AADRESS: 1, avenue du Président Robert Schuman, B.P. 403
F-67001 Strasbourg
TELEFON: (+33) 3 88 17 23 13
INTERNET: ombudsman.europa.eu

Euroopa ombudsmani (õigusvahemehe) ametikoht loodi Euroopa Liidu lepinguga 1992. aastal. Ombudsman on vahendajaks kodaniku ja ELi ametiasutuste vahel. Tal on õigus vastu võtta ja uurida ELi kodanike, ettevõtjate ja organisatsioonide ning ükskõik millises ELi liikmesriigis elava või asuva isiku kaebusi.

Ombudsmani valib Euroopa Parlament viieks aastaks, mis vastab parlamendi ametiajale, ning tema ametiaega võib pikendada. 2003. aasta aprillis asus Euroopa ombudsmani ametisse Nikiforos Diamandouros ning 2005. aasta jaanuaris valiti ta järgnevas viieks aastaks.

5.6.2 Ombudsmani ülesanded

Ta uurib haldusomavoli Euroopa institutsioonides ja teistes ELi organites. Haldusomavoli tähendab halba haldust või tegevusetust ehk teiste sõnadega olukorda, kus mõni ELi institutsioon jätab midagi tegemata, mida ta oleks pidanud tegema, või teeb midagi valesti või teeb midagi, mida ta ei oleks pidanud tegema. Mõned näited:

- ebaõiglus;
- diskrimineerimine;
- võimu kuritarvitamine,
- teabe vähesus või selle andmisest keeldumine;
- põhjendamatu viivitus;
- ebaõiged menetlused.

Ombudsman viib uurimise läbi omal algatusel või kaebuse alusel. Ta on oma tegevuses täielikult sõltumatu ja erapooletu. Ta ei küsi ega võta vastu juhtnööre üheltki valitsuselt ega organisatsioonilt.

5.7. Euroopa andmekaitseinspektor

5.7.1 Ülevaade

Euroopa andmekaitseinspektor – isikuandmete puutumatuse kaitsja

ÜLESANDED: kaitsta ELi institutsioonides töödeldavate isikuandmete puutumatust
AMETIAEG: viis aastat; ametiaega võib pikendada
AADRESS: Rue Wiertz, 60
MO 63, B-1047 Brüssel
TELEFON: (+32-2) 283 19 00
INTERNET: edps.europa.eu

Euroopa andmekaitseinspektori ametikoht loodi 2001. aastal. Andmekaitseinspektori ülesanne on tagada, et ELi institutsioonid ja asutused austaksid isikuandmeid töödeldes inimeste õigust eraelu puutumatusele.

5.7.2 Euroopa andmekaitseinspektori ülesanded

ELi institutsioonid ja asutused, kes töötlevad isikuandmeid, mille alusel on võimalik isikuid tuvastada, peavad austama inimeste õigust eraelu puutumatusele. Andmekaitseinspektor jälgib, et see oleks tagatud.

Isikuandmete töötlemine hõlmab andmete kogumist, salvestamist ja säilitamist, nende uut läbivaatamist, saatmist või avaldamist teistele isikutele, samuti andmete salastamist, kustutamist või hävitamist.

Nende tegevustega on seotud ranged eraelu puutumatust käsitlevad nõuded. Näiteks ei tohi ELi institutsioonid üldjuhul töödelda isikuandmeid, milles avalduksid rassiline või etniline päritolu, poliitilised, religioossed või filosoofilised veendumused või kuuluvus ametiühingusse.

Euroopa andmekaitseinspektor teeb isikuandmete puutumatuse tagamiseks vajalike eeskirjade rakendamisel koostööd kõikide ELi institutsioonide ja asutuste andmekaitseinspektoritega.

Euroopa andmekaitseinspektor annab nõu kõigis isikuandmete töötlemisega seotud küsimustes: nii nendes, mis on seotud isikuandmete töötlemisega ELi institutsioonides ja asutustes, kui ka nendes, mis on seotud uute õigusaktide eelnõudega. Andmekaitseinspektor teeb koostööd ELi liikmesriikide andmekaitseasutustega ning teiste selles valdkonnas tegutsevate institutsioonidega.

2004. aastal nimetati Euroopa andmekaitseinspektoriks Peter Johan Hustinx.

5.8 Euroopa Investeerimispank

5.8.1 Ülevaade

Euroopa Investeerimispank – majandusarengu rahastaja

ÜLESANDED: rahastada majandusarengut

LIKMED: ELi liikmesriigid
direktorite nõukogus 28 liiget, halduskomitees 9 liiget
ADDRESS: 100, boulevard Konrad Adenauer, L-2950 Luxembourg
TELEFON: (+352) 43 79-1
INTERNET: www.eib.org

Euroopa Investeerimispank (EIP) loodi 1958. aastal Rooma lepinguga. EIP peamine ülesanne on investeerida raha Euroopa ühishuvi edendavatesse projektidesse (näiteks raudteede, maanteede, lennujaamade ehitus või keskkonnakaitseprojektid). Pank rahastab ka väikeettevõtete investeeringuid ELis ning majandusarengut kandidaatriikides ja arengumaades.

Alates jaanuarist 2000 on EIP president Philippe Maystadt.

5.8.2 Investeerimispanka ülesanded

EIP on mittetulunduslik ELi elarvest sõltumatu isemajandav institutsioon. EIPd rahastatakse laenudega rahaturgudelt. Panga aktsionärid, kelleks on Euroopa Liidu liikmesriigid, märgivad ühiselt panga kapitali, kusjuures iga riigi panus peegeldab tema majanduslikku kaalu liidus.

Niisugune liikmesriikide toetus annab EIP-le kapitaliturgudel maksimaalse krediidiriskireitingu (AAA), mistõttu võib ta võtta väga soodsatel tingimustel mahukaid laene. See omakorda võimaldab pangal investeerida avaliku huvi projektidesse, mis muidu laenu ei saaks või peaksid laenama kallimalt.

Projektid, millesse pank investeerib, valitakse välja hoolikalt.

Panga prioriteetsed toetusvaldkonnad ELis on järgmised:

- ühtekuuluvus ja lähenemine;
- väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad;
- keskkonnasäästlikkus;
- innovatsioon;
- üleeuroopaliste transpordivõrkude arendamine;
- säästlik, konkurentsivõimeline ja turvaline energeetika.

Väljaspool ELi toetab investeerimispank ELi arengu- ja koostööpoliitikat kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides, Vahemere riikides ja Ida-Euroopas (sealhulgas Venemaal) ehk riikides, mis on hõlmatud ELi naabruspoliitikaga, ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikides, Aasias ja Ladina-Ameerikas. Nendele riikidele laenu andmisel keskendutakse järgmistele eesmärkidele:

- erasektori arendamine;
- infrastruktuuri arendamine;
- energia varustuskindluse suurendamine;
- keskkonnasäästlikkuse suurendamine.

Lisaks on EIP Euroopa Investeerimisfondi suuraktsionär. Euroopa Investeerimispanka ja Euroopa Investeerimisfondi nimetatakse koos EIP rühmaks. Fond rahastab riskikapitali investeeringuid ja annab tagatise väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Fond ei anna laenu otse

äriühingutele ega tee otseinvesteeringuid. Fond toimib koostöös pankade või teiste finantsvahendajatega, tagades väikeettevõtjate laene.

Fond tegutseb Euroopa Liidu liikmesriikides ja kandidaatriikides.

5.8.3 Investeerimispanka töökorraldus

EIP on sõltumatu institutsioon. Ta teeb ise oma laenude võtmise ja andmise otsused, võttes arvesse iga projekti eelseid ja võimalusi rahaturgudel. Igal aastal esitab ta oma tegevusaruande.

Pank teeb koostööd ELi institutsioonidega. Näiteks osalevad tema esindajad Euroopa Parlamendi komisjonides ning EIP president võtab osa nõukogu istungitest, kui kohtuvad ELi liikmesriikide majandus- ja rahandusministrid.

Otsuseid teevad pangas kolm organit.

- Juhatajate nõukogu koosneb kõikide liikmesriikide ministritest (tavaliselt rahandusministritest). Nõukogu määrab kindlaks panga üldise laenupoliitika, kinnitab bilansi ja aastaaruande, lubab pangal rahastada projekte väljaspool ELi ja teeb kapitali suurendamise otsuseid.
- Direktorite nõukogu kinnitab laenu andmise ja võtmise tehingud ning jälgib, et panga juhtimine toimiks tõhusalt. Kõnealune nõukogu koosneb 28 liikmest – üks igast liikmesriigist ning üks Euroopa Komisjoni nimetatud liige.
- Halduskomitee on panga täistööajaga juhtkond. Komitee tegeleb panga igapäevase juhtimisega. Halduskomiteel on üheksa liiget.

5.9 Euroopa Keskpank

5.9.1 Ülevaade

Euroopa Keskpank – euro haldaja

ÜLESANDED: euroala hindade stabiilsuse säilitamine ja rahapoliitika juhtimine
LIIKMED: nõukogu - 19, üldnõukogu - 29, juhatus - 6
AADRESS: Kaiserstrasse 29, D-60311 Maini-äärne Frankfurt
TELEFON: (+49) 691 34 40
INTERNET: www.ecb.eu

Euroopa Keskpank (EKP) asutati 1998. aastal. Pank asub Saksamaal Maini-äärses Frankfurdis. Keskpanga ülesanne on ELi ühisraha (euro) haldamine ning hindade stabiilsuse tagamine enam kui kahe kolmandiku ELi kodaniku jaoks, kes kasutavad eurot. EKP vastutab ka euroala rahapoliitika kujundamise ja elluviimise eest.

Oma ülesannete täitmiseks töötab EKP Euroopa Keskpankade Süsteemina (EKPS). Riigid, kes on tänaseks eurole üle läinud, moodustavad koos euroala. Nende riikide keskpangad moodustavad koos Euroopa Keskpannangaga eurosüsteemi.

EKP on oma tegevuses sõltumatu. Ei EKP, Euroopa Keskpankade Süsteemi kuuluvad liikmesriikide keskpangad ega ükski nende pankade otsustusorganite liige ei tohi küsida ega järgida ühegi teise asutuse juhtnööre. ELi institutsioonid ja liikmesriikide valitsused peavad sellest põhimõttest kinni pidama ega tohi püüda mõjutada EKPD või riiklikke keskpanku.

2003. aasta novembris sai EKP presidendiks Jean-Claude Trichet.

5.9.2 Euroopa Keskpanga ülesanded

Üks EKP põhiülesandeid on hoida hindade stabiilsust euroalas, s.t tagada, et inflatsioon euro ostujõudu ei kahjustaks. EKP püüab tagada, et iga-aastane tarbijahinnaindeksi tõus oleks keskpikas perspektiivis alla 2%, kuid selle lähedal.

Selleks kehtestab pank majandus- ja rahandusarengu analüüsi põhjal intressi viitemäärad. Pank tõstab intressimäärasid, kui ta soovib inflatsiooni ohjeldada, ja alandab neid, kui tema arvates on inflatsioonirisk väike.

5.9.3 Euroopa Keskpanga töökorraldus

Euroopa Keskpanga juhatuse ülesanne on viia ellu rahapoliitikat, mille on kindlaks määranud panga nõukogu (vt allpool), ning jagada juhtnööre riiklikele keskpankadele. Ta valmistab ka ette panga nõukogu koosolekuid ja vastutab EKP igapäevase juhtimise eest.

Juhatusse kuuluvad EKP president, asepresident ja veel neli liiget, kes kõik nimetatakse ametisse euroala riikide presidentide või peaministrite vastastikusel kokkuleppel. Juhatuse liikmed nimetatakse ametisse kaheksaks aastaks ja nende ametiaega ei pikendata.

Panga nõukogu on Euroopa Keskpanga kõrgeim otsuseid tegev organ. Sellesse kuuluvad kuus juhatuse liiget ja euroala keskpankade presidendid. Seda juhib EKP president. Nõukogu esmane ülesanne on määrata kindlaks euroala rahapoliitika ja eelkõige intressimäärad, millega kommerts pangad võivad keskpangalt raha laenata.

Üldnõukogusse kuuluvad Euroopa Keskpanga president ja asepresident ning ELi kõigi 27 liikmesriigi keskpankade presidendid. Üldnõukogu aitab kaasa EKP nõuandvale ja koordineerivale tegevusele ning aitab ette valmistada euroala edasist laienemist.

5.10 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

5.10.1 Ülevaade

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee – kodanikuühiskonna hääl

ÜLESANDED: esindada organiseeritud kodanikuühiskonda

LIIKMED: 344

AMETIAEG: neli aastat

KOOSOLEKUD: Brüsselis, kord kuus

AADRESS: Rue Belliard, 99, B-1040 Brüssel

TELEFON: (+32-2) 546 90 11

INTERNET: eesc.europa.eu

1957. aastal Rooma lepinguga asutatud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel (EMSK) on 344 liiget – iga liikmesriigi esindajate arv sõltub üldjoontes riigi rahvaarvust. Liikmesriikide esindajate arv komitees on järgmine.

Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik	24
Hispaania ja Poola	21
Rumeenia	15
Austria, Belgia, Bulgaaria, Kreeka, Madalmaad, Portugal, Rootsi, Tšehhi Vabariik ja Ungari	12
Iirimaa, Leedu, Slovakkia, Soome ja Taani	9
Eesti, Läti ja Sloveenia	7
Küpros ja Luksemburg	6
Malta	5
Kokku	344

Komitee on nõuandeorgan, mis annab Euroopa huvirühmade, näiteks tööandjate organisatsioonide, ametiühingute ja teiste organiseeritud kodanikuühiskonna organisatsioonide, näiteks tarbijahingute esindajatele ametliku platvormi oma seisukohtade avaldamiseks ELi küsimustes.

ELi liikmesriikide valitsused nimetavad liikmed ametisse, kuid nad on oma tegevuses poliitiliselt sõltumatud. Liikmed nimetatakse ametisse neljaks aastaks ja neid võib pärast ametiaja lõppu ametisse tagasi nimetada.

Komitee tuleb kokku täiskoguna ning selle arutelud valmistatakse ette kuues alakomitees, mida nimetatakse sektsioonideks ja mis tegelevad konkreetsete poliitikavaldkondadega. Komitee valib kaheks aastaks endi keskelt presidendi ja asepresidendi. 2006. aasta oktoobris valiti komitee presidendiks Dimitris Dimitriadis.

5.10.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ülesanded

Majandus- ja Sotsiaalkomiteel on kolm põhiülesannet:

- anda nõu Euroopa Parlamendile, Euroopa Liidu Nõukogule ja Euroopa Komisjonile kas nende palvel või omal algatusel;
- õhutada kodanikuühiskonda osalema rohkem ELi poliitika kujundamises;
- tugevdada kodanikuühiskonna rolli ELi mitte kuuluvates riikides ja aidata luua nõuandestruktuure.

Komitee arvamused edastatakse suurematele institutsioonidele: nõukogule, komisjonile ja Euroopa Parlamendile. Enne otsuste tegemist majandus-, sotsiaal-, regionaal- ja keskkonnapoliitika valdkonnas tuleb komiteega konsulteerida. Seega on komiteel oluline roll liidu otsuste tegemise protsessis. Komitee on sillaks liidu ja tema kodanike vahel ning ta edendab suuremal osalusel ja kaasamisel põhinevat ning seega demokraatlikumat ühiskonda Euroopas.

5.10.3 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmed

Komitee liikmed, kes töötavad enamasti oma päritoluliikmesriigis, moodustavad kolm rühma, kes esindavad tööandjaid, töövõtjaid ning mitmesuguseid teisi majanduslikke ja sotsiaalseid huvirühmi.

Tööandjate rühma liikmed on tööstuse era- ja riigisektori, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, kaubanduskodade, hulgi- ja jaemüügi-ettevõtjate, pangandus- ja kindlustus- ning transpordi- ja põllumajandussektori esindajad.

Töövõtjate rühmas on esindatud kõik töövõtjate kategooriad alates töölistest kuni juhtivtöötajateni. Selle rühma liikmed kuuluvad riiklikesse ametiühingutesse.

Erinevate huvide rühm esindab valitsusväliseid organisatsioone, põllumajandustootjate organisatsioone, väikeettevõtteid, kutseühinguid, kooperatiive ja mittetulundusühinguid, tarbija- ja keskkonnakaitseorganisatsioone, teaduslikke ja akadeemilisi ühendusi ning assotsiatsioone, mis esindavad peresid ja puuetega inimesi.

5.10.4 Majandus- ja Sotsiaalkomitee dokumendid

•Majandus- ja Sotsiaalkomitee on 1957. aastal Rooma lepinguga loodud nõuandeorgan. Komiteesse kuuluvad organiseeritud kodanikuühiskonna majandus- ja ühiskonnaelu eri valdkondade esindajad ja selle põhiülesanne on kolme suure institutsiooni (Euroopa Parlament, Euroopa Nõukogu, Euroopa Komisjon) nõustamine.

•Nõuandva staatusena komitee võib omal initsiatiivil vastu võtta arvamusi. Arvamuste tekstid avaldatakse:

•1. Euroopa Liidu Teataja C–seerias, kus ilmuvad komitee arvamused ettevalmistavate aktide ja märkuste osana.

•2. Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamused (*Opinion ESC*) kodulehel
http://eesc.europa.eu/documents/opinions/avis_en.asp?type=en

•Elektroniline Majandus- ja Sotsiaalkomitee dokumentide register on kättesaadav aadressil http://eesc.europa.eu/activities/press/registry/index_en.asp

5.11 Regioonide Komitee

5.11.1 Ülevaade

Euroopa regioonide Komitee – kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hääl

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED: esindada piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi
LIKMED: 344
AMETIAEG: neli aastat
KOOSOLEKUD: Brüsselis, aastas toimub viis täiskogu istungjärku
AADRESS: Rue Belliard 101, B-1040 Brüssel
TELEFON: (+32-2) 282 22 11
INTERNET: cor.europa.eu

1994. aastal Euroopa Liidu lepinguga asutatud Regioonide Komiteesse kuulub 344 liiget. Iga ELi liikmesriigi esindajate arv sõltub üldjoontes selle rahvaarvust:

Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik	24
Hispaania ja Poola	21
Rumeenia	15
Austria, Belgia, Bulgaaria, Kreeka, Madalmaad, Portugal, Rootsi, Tšehhi Vabariik ja Ungari	12
Iirimaa, Leedu, Slovakkia, Soome ja Taani	9
Eesti, Läti ja Sloveenia	7
Küpros ja Luksemburg	6
Malta	5
Kokku	344

Komitee on nõuandev organ, millesse kuuluvad Euroopa Liidu erinevate piirkondade ja kohalike omavalitsuste esindajad. Regioonide Komiteega peab konsulteerima enne otsuste tegemist regionaalpoliitika, keskkonnakaitse, kultuuri, hariduse ja transpordiga seotud küsimustes – seega küsimustes, mis on otseselt seotud kohalike või piirkondlike omavalitsustega.

Komitee liikmed on oma kodupiirkonna kohalike või piirkondlike omavalitsuste valitud liikmed või olulised ametnikud. Nad määratakse komitee liikmeks oma riigi valitsuse poolt ning Euroopa Liidu Nõukogu nimetab nad ametisse neljaks aastaks. Neid saab pärast ametiaja lõppu ametisse tagasi nimetada. Iga riik valib oma liikmed erineval viisil, kuid lõplikus koosseisus peab kajastuma poliitiline ja geograafiline tasakaal. Kui komitee liige kaotab oma kodustel valimistel saadud volitused, peab ta komiteest välja astuma.

Komitees on esindatud neli poliitilist fraktsiooni: Euroopa Rahvapartei, Euroopa Sotsiaaldemokraatide Partei, Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liit ning Liit Rahvusriikide Euroopa eest.

Regioonide Komitee president valitakse komitee liikmete hulgast kaheks aastaks. 2006. aastal valiti Regioonide Komitee presidendiks Michel Delebarre.

5.11.2 Regioonide Komitee ülesanded

Regioonide Komitee ülesanne on esitada kohalikke ja piirkondlikke seisukohti ELi õigusaktide kohta. Seisukohtade väljendamiseks esitab komitee komisjoni ettepanekute kohta aruandeid ehk arvamusi.

Komisjon ja nõukogu peavad konsulteerima Regioonide Komiteega enne otsuste tegemist küsimustes, mis puudutavad kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi. Need küsimused võivad olla seotud tööhõivepoliitika, keskkonnakaitse, hariduse, kultuuri, kutsehariduse, noorte, energeetika, transpordi, telekommunikatsiooni ja rahvatervisega.

Esitatud loetelu ei ole lõplik. Komisjon, nõukogu ja Euroopa Parlament võivad küsida komitee arvamust ka muudes küsimustes. Komitee omalt poolt võib omal algatusel koostada arvamusi ja esitada need komisjonile, nõukogule ja parlamendile.

5.11.3 Regioonide Komitee töökorraldus

Igal aastal peab Regioonide Komitee viis täiskogu istungjärku, mille käigus määratakse kindlaks komitee üldine poliitika ja võetakse vastu arvamusi.

Komiteel on kuus komisjoni, mis tegelevad erinevate poliitikavaldkondadega ja valmistavad ette arvamusi täiskogu istungjärgul arutamiseks.

5.11.4 Regioonide Komitee dokumendid

Regioonide komitee koosneb regionaal- ja kohalike organite esindajatest.

- Komitee esitab oma arvamused seadusandlike ettepanekute kohta regionaalsetest huvidest lähtudes. Arvamused avaldatakse:

- Euroopa Liidu Teataja C–seerias

- Regioonide Komitee arvamused ja resolutsioonid on kättesaadavad ka kodulehel aadressil <http://www.cor.europa.eu/en/documents/opinions.htm>

- Elektrooniline Regioonide Komitee dokumentide register on kättesaadav aadressil <http://www.cor.europa.eu/red/en/search.htm>

5.12. Ametid

Ametid ei ole ELi institutsioonid, vaid asutused, mis on asutatud vastavalt ELi konkreetsetele õigusaktidele ja millel on konkreetsed ülesanded. Mitte kõikide ELi ametite ametlikes nimetustes ei sisaldu sõna „amet”, mõned neist on näiteks keskused, rahastud, instituudid, agentuurid või rakendusametid.

http://ec.europa.eu/publications/booklets/eu_glance/68/et.doc

6. Otsuste tegemine Euroopa Liidus. Nõusolekumenetlus. Kaasotsustamismenetlus. Koostöömenetlus. Nõuandemenetlus.

Õiguslikud menetlused

- Erinevalt riiklikest süsteemidest, kus rahva tahe avaldub parlamendi kaudu, annab Euroopa Liit olulise seadusandliku rolli liikmesriikide esindajatele nõukogus. Peamiselt on otsuste tegemisse kaasatud Euroopa Komisjon, Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu

- Euroopa Komisjon teeb uute õigusaktide ettepanekuid, kuid vastu võtavad neid nõukogu ja parlament. Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee esitavad oma arvamused seadusandlike ettepanekute kohta. Institutsioonide süsteemi arengu jooksul on Euroopa Parlamendi volitused laienenud: õiguslikult siduvate õigusaktide (määruste ja

direktiivide) vastuvõtmisel jagab nõukogu tänapäeval oma seadusandlikke funktsioone parlamendiga.

•ELi otsuste tegemise reeglid ja menetlused on kindlaks määratud asutamislepingutes. Iga ELi õigusakt põhineb mõnel konkreetsel asutamislepingu artiklil, mida nimetatakse selle õigusakti "õiguslikuks aluseks".

Kasutatavateks otsustamismenetlusteks on nõusolekumenetlus, koostöömenetlus, kaasotsustamismenetlus ja nõuandemenetlus.

- 6.1 Nõusolekumenetlus (kood AVC)
- 6.2 Kaasotsustamismenetlus (kood COD)
- 6.3 Koostöömenetlus (kood SYN)
- 6.4 Nõuandemenetlus (kood CNS)

Põhiliseks erinevuseks nende vahel on parlamendi ja nõukogu vastastikuse tegutsemise viis. Nõuandemenetluse puhul ütleb parlament vaid oma arvamuse, kaasotsustamismenetluse puhul jagab parlament tegelikult nõukoguga võimu. Euroopa Komisjon peab õigusakti ettepanekut tehes valima, missugust menetlust kasutatakse. Valik sõltub põhimõtteliselt ettepaneku õiguslikust alusest.

http://europa.eu.int/eur-lex/lex/et/droit_communaire/droit_communaire.htm#2

6.1 Nõusolekumenetlus (kood AVC)

Nõusolekumenetluse aluseks on ühtne Euroopa akt ja see annab parlamendile võimaluse väljendada oma nõusolekut või mittedõusolekut teatavate nõukogu õigusaktidega.

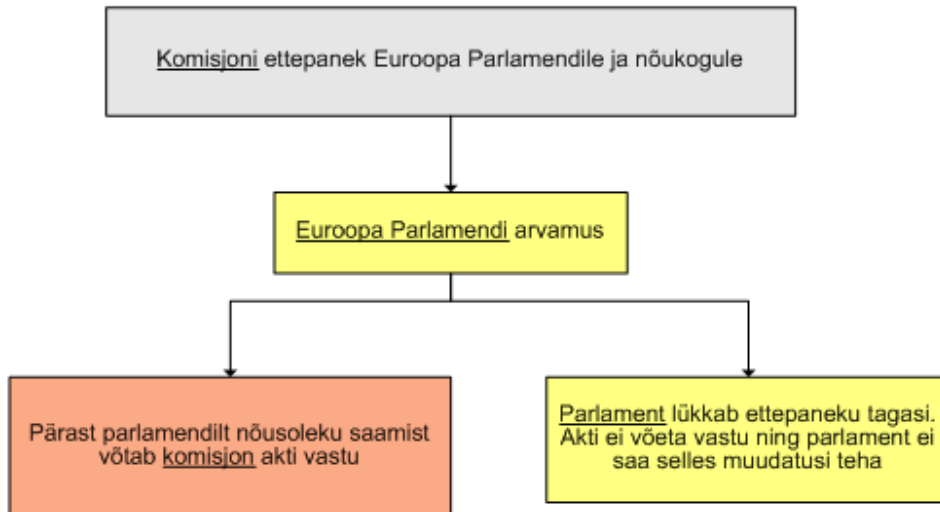
Nõukogu ei saa õigusaktile teatavates valdkondades anda seadusandlikku jõudu, kui parlament ei anna selleks oma liikmete absoluutse häälteenamusega oma nõusolekut.

Nõusolekumenetlus on seega teatavaks parlamendi vetoõiguseks ning oli algselt ette nähtud üksnes liitumislepete ja uute liikmesriikide liitumistaotluste läbivaatamise jaoks.

Tänapäeval tuleb kasutada nõusolekumenetlust järgmistes valdkondades:

- Tõhustatud koostöö (artikkel 11, lõige 2)
- Euroopa Keskpanka spetsiifilised ülesanded (artikkel 105, lõige 6)
- Euroopa Keskpankade Süsteemi põhikirja muutmine (artikkel 107, lg 5)
- Struktuurifondid ja ühtekuuluvusfond (artikkel 161)
- Ühtne valimismenetlus (artikkel 190, lõige 4)
- Mõningad rahvusvahelised kokkulepped (artikkel 300, lõige 3)
- Inimõiguste rikkumine (Euroopa Liidu lepingu artikkel 7)
- Uute liikmete ühinemine liiduga (Euroopa Liidu lepingu artikkel 49)

Nõusolekumenetlus

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaire/procedure_avis_conforme.gif

6.2 Kaasotsustamismenetlus (kood COD)

•Kaasotsustamismenetlus tuuakse sisse Euroopa Liidu lepinguga ning see oli algselt mõeldud koostöömenetluse laiendusena. Kuid kui koostöömenetluse korral võib nõukogu vastava ühehäälese otsuse korral parlamendist mööda minna, siis kaasotsustamismenetlus sellist võimalust ei paku: arvamuste lahkumise korral luuakse nõukogu ja parlamendi esindajatest lepituskomitee, mis peab välja töötama mõlemat institutsiooni rahuldava teksti. Kaasotsustamismenetlus paneb need kaks institutsiooni seadusandlikus mõttes võrdsesse olukorda. Selle otsustamismenetluse kasutamise korral ei saa nõukogu vastu võtta ühist seisukohta juhul, kui lepitamismenetlus parlamendiga ebaõnnestub. Koosmeele mittedaavutamine võib kaasa tuua seadusandliku menetluse katkemise.

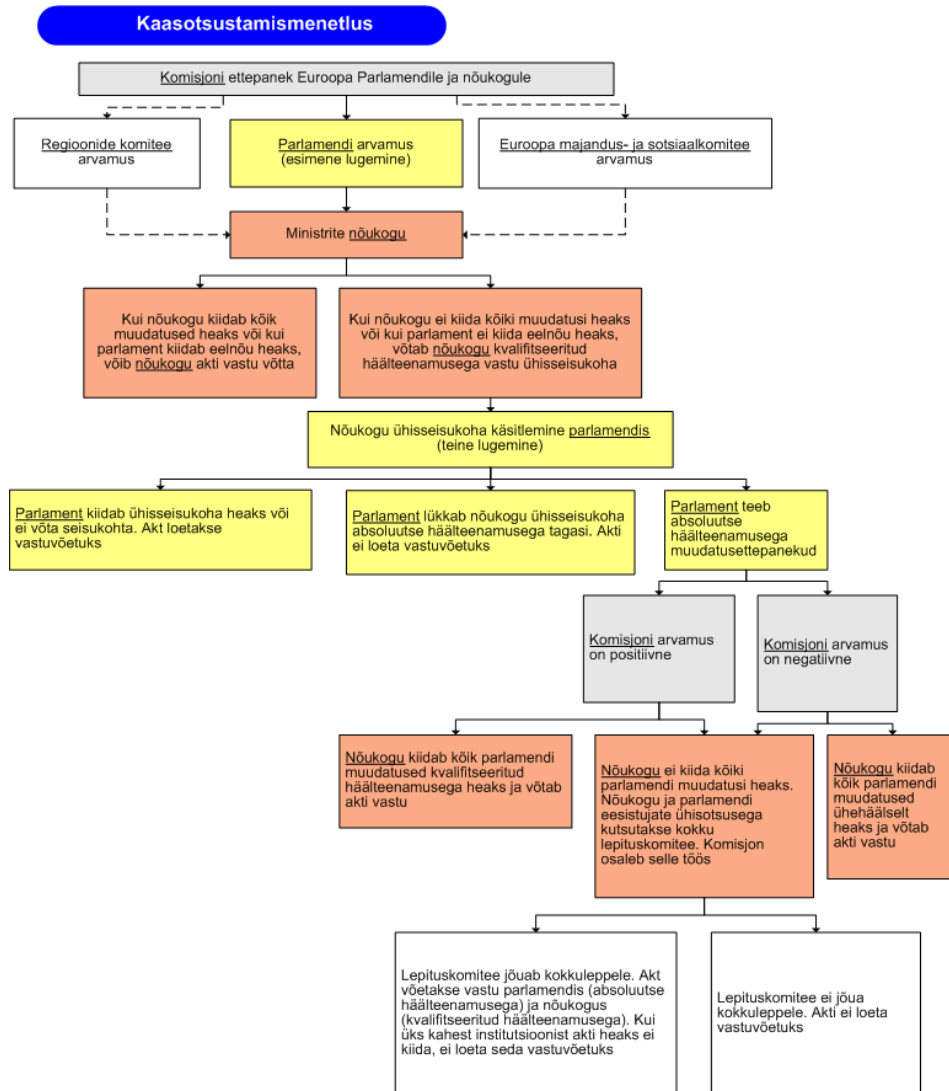
Kaasotsustamismenetlus on muutunud seadusandlikus protsessis ülekaalukalt kõige sagedamini kasutatavaks otsustusmenetluseks.

See menetlus hõlmab järgmisi valdkondi:

- Rahvusliku diskrimineerimise keelamine (artikkel 12)

- Mittediskrimineerimine lähtuvalt soost, rassist või rahvuslikust kuuluvusest, usutunnistusest, veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsetest eelistustest (artikkel 13, lõige 2)
- Õigus vabalt liikuda ja elukohta valida (artikkel 18, lõige 2)
- Töötajate vaba liikumine (artikkel 40)
- Sotsiaalkindlustus sisserännanud töötajatele (artikkel 42)
- Asutamisõigus (artikkel 44, lõige 1; artikkel 46, lõige 2; artikkel 47, lõiked 1 ja 2)
- Viisaküsimused, varjupaiga andmine, immigratsioon ja teised isikute vaba liikumisega seotud küsimused (artikkel 67, lõiked 4 ja 5)
- Transport (artikkel 71, lõige 1; artikkel 80)
- Siseturg (artikkel 95)
- Tööhõive (artikkel 129)
- Tollikoostöö (artikkel 135)
- Sotsiaalpoliitika (artikkel 137, lõige 2)
- Võrdsed võimalused ja võrdne kohtlemine (artikkel 141, lõige 3)
- Euroopa Sotsiaalfondi puudutavad rakendusotsused (artikkel 148)
- Haridus (artikkel 149, lõige 4)
- Kultuur (välja arvatud soovitusel) (artikkel 151, lõige 5)
- Tervishoid (artikkel 152, lõige 4)
- Tarbijakaitse (artikkel 153, lõige 4)
- Üleeuroopalised võrgud (artikkel 156)
- Tööstus (artikkel 157, lõige 3)
- Majanduslik ja sotsiaalne sidusus (artikkel 159)
- Euroopa Regionaalarengu Fond (artikkel 162)
- Tehnoloogiline uurimistöö ja arendus (artikkel 166, lõige 1, artikkel 172)
- Kutseõpe (artikkel 150, lõige 4)
- Keskkond (artikkel 175, lõiked 1 ja 3)
- Arengukoostöö (artikkel 179, lõige 1)
- Poliitilised parteid üleeuroopalisel tasandil (artikkel 191)
- Juurdepääs institutsioonide dokumentidele (artikkel 255, lõige 2)
- Pettus (artikkel 280)
- Statistika (artikkel 285)
- Andmekaitse nõuandeorgani rajamine (artikkel 286)

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaire/procedure_de_codecision.gif

6.3 Koostöömenetlus (kood SYN)

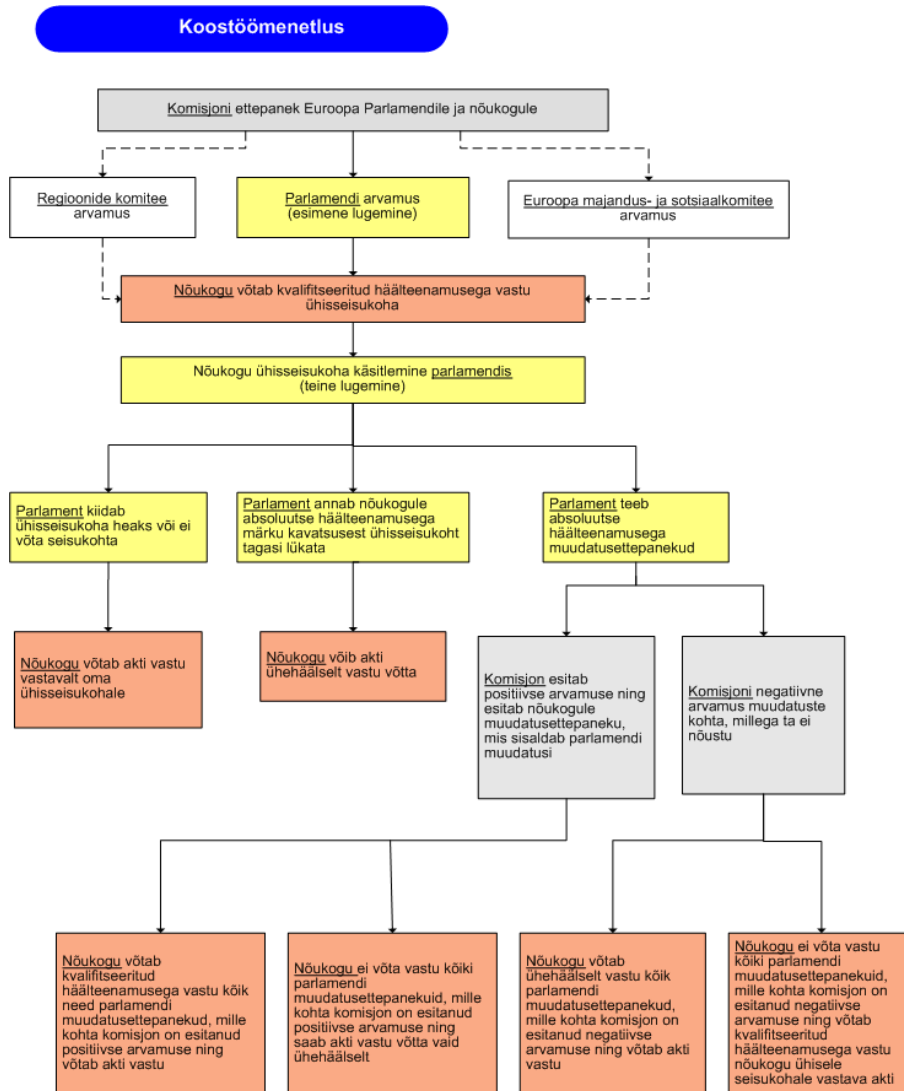
Koostöömenetlus võeti kasutusele ühtse Euroopa aktiga selleks, et suurendada Euroopa Parlamendi osatähtsust nõuandemenetlusega võrreldes. Parlament võib teha muudatusi nõukogu ühises seisukohas, kuid erinevalt kaasotsustamismenetlusest langetab lõpliku otsuse ainult nõukogu.

Koostöömenetlust rakendatakse üksnes järgmistes valdkondades:

- Mitmepoolse järelevalve menetluse kord (artikkel 99, lõige 5)
- Finantsinstitutsioonidele juurdepääsu keelamine (artikkel 102, lõige 2)
- Keeld kohustuste rahastamiseks liikmesriikide poolt (artikkel 103, lõige 2)
- Müntide ringlust puudutavad ühtlustamismeetmed (artikkel 106, lõige 2)

Kõik ülejäänud valdkonnad, mis varem nõudsid selle menetluse

rakendamist, on pärast Amsterdami lepingu jõustumist üle viidud kaasotsustamismenetluse kasutusalasse.

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaire/procedure_de_cooperation.gif

6.4 Nõuande- ehk konsultatsioonimenetlus (kood CNS)

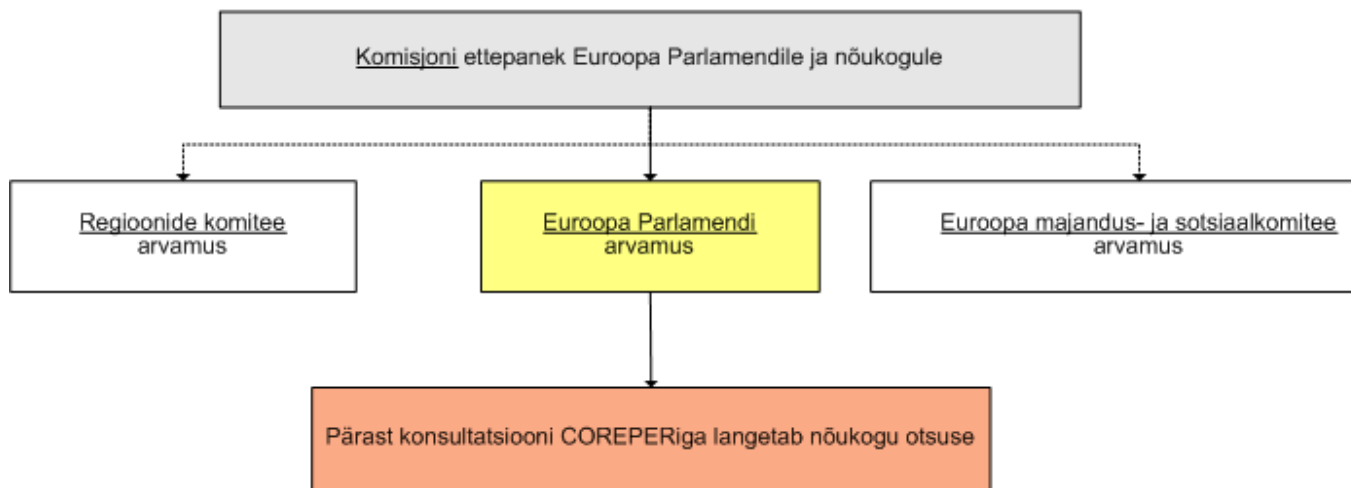
Pärast koostöömenetluse ja kaasotsustamismenetluse kasutuselevõttu on nõuandemenetluse osatähtsus jätkuvalt vähenenud.

Nõuandementlust iseloomustab ülesannete jaotamine komisjoni ja nõukogu vahel järgmiselt: komisjon teeb ettepaneku, nõukogu sätestab. Kuid enne seda, kui nõukogu saab langetada otsuse, tuleb läbida teatavad etapid, mille käigus võivad lisaks komisjonile ja nõukogule oma sõna reguleeritava küsimuse kohta kaasa ütelda ka Euroopa Parlament, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komitee.

Kõikidel juhtudel võib parlament komisjoni ettepaneku heaks kiita, selle tagasi lükata või taotleda muudatusi.

Nõuandemenetlust kasutatakse praegu üksnes nendel juhtudel, mille korral ei ole eraldi ette nähtud koostöömenetluse või kaasotsustamismenetluse kasutamist.

Konsultatsioonimenetlus

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaire/procedure_de_consultation.gif

Vt. EL õiguse kohta. Protsess ja teostajad. Õiguslikud menetlused.

http://eur-lex.europa.eu/et/droit_communaire/droit_communaire.htm#2

7. Euroopa Liidu õigusaktide ülesehitus. EL dokumentide identifitseerimisnumber.

7.1 EL õigusaktide ülesehitus

EL õigusaktid koosnevad järgmistest osadest:

preambul

sissejuhatus

põhjendused, miks akt on vajalik

viide õiguslikule alusele ja menetlusele

rakendusala ja mõiste definitsioonid

info õigusakti rakendamise kohta, näiteks jõustumis- ja kehtivusaeg

7.2 EL dokumentide identifitseerimisnumber

7.2.1 EL dokumentide identifitseerimisnumber ehk CELEX number

Näide.

Komisjoni määruse

Commission Regulation (EC) No 373/1999

CELEX number on **31999R0373**

3 näitab, et tegemist on teise õigusaktiga,

1999 näitab vastuvõtmise aastat,

R näitab, et tegemist on määrusega - Regulation (teise õigusakti puhul)

- 3** - dokumentide klassifikatsiooni (sektori) number
- 1977** - dokumendi vastuvõtmise või väljaandmise aasta
- L** - dokumendi tüüp
- 0311** - dokumendi (järjekorra) number

7.2.2 Dokumentide klassifikatsiooni e. sektorinumbrite tähendused

- 1** – Euroopa Liidu leping, Euroopa Ühenduse asutamisleping ning lepingud, mis neid täiendavad
- 2** – Euroopa Ühenduste või liikmesriikide välissuhted, näit. Schengeni leping
- 3** – Teisesed õigusaktid
- 4** – Täiendavad õigusaktid (Liikmesriikide esindajate otsused EL Nõukogus, liikmesriikide vahel sõlmitud rahvusvahelised konventsioonid vastavalt Lepingu sätetele, etc.)
- 0** – konsolideeritud dokumendid

<http://eur-lex.europa.eu/et/legis/avis.htm#4>

7.2.3 Dokumendi tüüpi märgistavad tähekoodid, mida kasutatakse EL dokumentide märgistamisel

- A** - Agreement, opinion
- B** - Budget
- C** - Declaration
- D** - Decision
- E** - Common foreign and security policy (CFSP) - common position, joint action, common strategy
- F** - Justice and home affairs (JHA) - common position, framework decision

- G - Resolution
- H - Recommendation
- J - Non-opposition to a notified joint venture
- K - ECSC Recommendation
- L - Directive
- M - Non-opposition to a notified concentration
- O - ECB Guidelines
- Q - Institutional arrangement - rules of procedure - internal agreement
- R - Regulation
- S - ECSC decision of general interest
- X - Other document
- Y - Other act (published in the 'C' series of the Official Journal)

8. Euroopa Liidu Teataja - Euroopa Liidu õiguse ametlik allikas

Euroopa Liidu Teataja (lühend *ELT*; ingl. k. *Official Journal of the European Union*) on Euroopa Liidu õiguse ametlik allikas. ELT ilmub igale tööpäevale järgneval varahommikul, 5 korda nädalas.

Euroopa Ühenduste Teataja (EÜT) on ainus perioodiline väljaanne, mida avaldatakse igal tööpäeval kõikides Euroopa Liidu (EL) ametlikes keeltes. See koosneb kahest seotud seeriast (L sisaldab õigusakte ning C informatsiooni ja teateid) ja lisast (S-seeria avalike hangete pakkumiste avaldamiseks). C-seeria juurde kuulub ka elektrooniline ELT C E osa. Selles ilmuvad dokumendid avaldatakse ainult elektrooniliselt

8.1 ELT L- ja C-seeria

8.1.1. L-seeria

ELT L-seeria sisaldab EL õigusakte, mille hulka kuuluvad

- määrused
- direktiivid
- otsused
- soovitusel
- arvamused

ELT L-seeria osana ilmub väljaanne "Ühenduse õigusaktide juht", mis sisaldab bibliograafilisi viiteid algtekstidele ning kõikidele muudatustele. Samuti sisaldab see viiteid ELi poolt välissuhete raames sõlmitud kokkulepetele ja konventsioonidele, ELi lepingute raames vastuvõetud siduvatele aktidele, täiendavatele õigusaktidele, mis on

vastu võetud näiteks Ministrite Nõukogu ja valitsusjuhtide poolt, ning muudele mittesiduvatele õigusaktidele, mis puudutavad institutsioonide tööd.

8.1.2. C-seeria

ELT C-seeria sisaldab ELi informatsiooni ja teateid, mille hulka kuuluvad

- Euroopa Kohtu ja esimese astme kohtu otsuste kokkuvõtted
- Euroopa Parlamendi täiskogu istungite protokollid
- Euroopa Kontrollikoja aruanded
- Euroopa Parlamendi liikmete kirjalikud küsimused ning komisjoni või nõukogu vastused
- majandus- ja sotsiaalkomitee ja regioonide komitee seisukohad
- ELi institutsioonide vabadele töökohtadele korraldatavate avalike konkursside teated
- ELi programmide ja projektidega seotud teated
- muud dokumendid, mille avaldamist ühenduse õigusaktid eeldavad
- toiduabi puudutavad avalikud lepingud

ELT C E-seeria sisukord

Hetkel sisaldab C E-seeria ettevalmistatavaid akte ning on kättesaadav vaid andmebaasis EUR-Lex või igakuises CD-ROM-väljaandes.

8.1.3 ELT L- ja C-seeria trükiväljaanne

Trükiväljaanne on kättesaadav aastatellimusena (700-800 numbrit) või üksiknumbritena. Kui tellimus sooritatakse kalendriaasta keskel, on võimalik maksta vaid eelolevate kuude eest või saada juba ilmunud numbrid CD-ROMil lisatasu eest.

Aastatellimuse või üksiktellimuse esitamiseks on tarvis pöörduda Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talituse toodete edasimüüjate poole, kontaktid aadressil http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

Teatud eriväljaanded edastatakse tellijatele soovi korral lisatasuta.

8.1.4 ELT L- ja C-seeria CD-ROM-väljaanne

CD-ROM-väljaanne kujutab endast ELT L- ja C-seerias ilmunud informatsiooni arhiivi. See sisaldab samuti C E-seerias ilmunud tekste, mida ei avaldata paberkandjal.

EUR-Lexi portaalil põhinev CD-ROM on igakuine, kumulatiivne, ühekeelne väljaanne. See sisaldab ELT sisukorda HTML-formaadis ja tekste PDF-formaadis. CD-ROM-i vahendusel on võimalik teostada otsingut ELT L-, C- või C E-seerias jooksva aastal ilmunud tekstide hulgas. Uuemad dokumendid on kättesaadavad interneti kaudu. CD-ROM-i aastaväljaanne sisaldab kõiki vastava aasta ELTsid.

Aastatellimuse või üksiktellimuse esitamiseks on tarvis pöörduda Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talituse toodete edasimüüjate poole.

8.1.5 ELT L- ja C-seeria online juurdepääs

Andmebaas EUR-Lex aadressil <http://eur-lex.europa.eu> pakub ulatuslikku ligipääsu Euroopa Liidu õigusaktidele nagu *Euroopa Liidu Teataja*, lepingud, kehtivad õigusaktid, Euroopa Komisjoni dokumendid, Euroopa Kohtu ja esimese astme kohtu kohtupraktika ja konsolideeritud õigusaktide kogu.

Juurdepääs Euroopa Liidu Teatajale aadressil <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=et>

8.2 ELT S-seeria

8.2.1 S-seeria on ELT lisa, mis sisaldab avalike hangete pakkumisi järgmistes valdkondades:

- riiklikud ehitustöö-, teenus- ja tarnelepingud kõikidest EL liikmesriikidest
- kommunaalteenuste osutamiseks sõlmitavad lepingud (vee-, energia-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektor)
- ELi institutsioonide lepingud
- Euroopa Arengufondi lepingud (AKV riigid)
- Phare, Tacis ja muud Kesk- ja Ida-Euroopa riikidega sõlmitud lepingud
- Euroopa Investeerimispanka, Euroopa Keskpanka ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga poolt finantseeritavad projektid
- Euroopa Majanduspiirkonna lepingud (Norra, Island ja Liechtenstein)
- Šveitsiga sõlmitud lepingud, mille aluseks on GATTi/Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud riigihankeid käsitlev leping (GPA)
- Euroopa majandushuvigruppe puudutavad teated
- lennuteenuseid puudutavad avalikud lepingud

8.2.2 ELT S-seeria CD-ROMil

CD-ROM-väljaannet antakse välja kaks korda nädalas, teisipäeval ja reedel, ning selles avaldatakse kuni 750 hankepakkumist päevas. Kumulatiivne ja mitmekeelne väljaanne sisaldab ELT S-seeria viit viimast numbrit ja nn seonduvaid dokumente.

Rippmenüüdega varustatud otsingumootor võimaldab kergesti valida geograafilisi andmeid ja klassifikatsioonikoode. Otsiprofiile on võimalik salvestada ning korduvalt kasutada.

Kaks korda nädalas ilmuvat väljaannet saab tellida. Samuti saab osta üksikeksemplare.

Tellimiseks ja üksikeksemplaride ostmiseks on tarvis pöörduda Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talituse toodete edasimüüjate poole, kontaktid aadressil

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

8.2.3 ELT S-seeria online-andmebaas

Iga päev täiendatav online-väljaanne on kättesaadav andmebaasi TED kaudu, juurdepääs aadressil <http://ted.europa.eu/>

TEDI kasutamine on tasuta.

Lisaks kehtivatele hankepakkumistele sisaldab TED ka ingliskeelse S-seeria viimase viie aasta arhiivi. Otsiliides võimaldab kasutajal kombineerida erinevaid otsikriteeriume, muuhulgas geograafilisi andmeid, dokumenditüüpi, lepingutüüpi, märksõnu.

http://publications.europa.eu/official/index_et.htm

8.3. Euroopa Liidu Teataja välja andmise keeled

Euroopa Liidu Teatajat antakse välja kõikides 23s EL ametlikus keeles:

bulgaaria (BG), hispaania (ES), tšehhi (CS), taani (DA), saksa (DE), eesti (ET), kreeka (EL), inglise (EN), prantsuse (FR), iiri (GA), itaalia (IT), läti (LV), leedu (LT), ungari (HU), malta (MT), hollandi (NL), poola (PL), portugali (PT), rumeenia (RO), slovaki (SK), sloveeni (SL), soome (FI), SV (rootsi) keeltes.

Alates 1998. aastast ilmub Euroopa Liidu Teataja, varasema nimetusega Euroopa Ühenduse Teataja, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, portugali, rootsi, saksa, soome, prantsuse ja taani keeles.

Alates 2004. aastast eesti, leedu, läti, malta, poola, sloveeni, slovaki, tšehhi ja ungari keeles, sealhulgas ELT eriväljaanne, mis sisaldab ELi institutsioonide ja Euroopa Keskpanga nende aktide tekste, mis on vastu võetud enne 1. maid 2004.

Alates 2007. aastast bulgaaria, iiri ja rumeenia keeles, sealhulgas ELT eriväljaanne, mis sisaldab ELi institutsioonide ja Euroopa Keskpanga nende aktide tekste, mis on vastu võetud enne 1. jaanuari 2007.

8.4 Euroopa Liidu Teataja Eriväljaanne 2004

Enne 1. maid 2004 vastu võetud institutsioonide tekstid ja Euroopa Keskpanga tekstid avaldati eesti-, leedu-, läti-, malta-, poola-, slovaki-, sloveeni-, tšehhi- ja ungarikeelses Euroopa Liidu Teataja eriväljaandes. Täielik kogu sisaldab 217 köidet.

Euroopa Liidu Teataja (ELT) Eriväljaande tekstid on jaotatud 20 peatükki Ühenduse Õigusaktide Juhis kohaldatava liigituse kohaselt. Iga peatüki siseselt on tekstid jagatud eri köidetesse vastavalt nende avaldamise kronoloogilisele järjestusele.

Eestikeelsed elektroonilised ELT Eriväljaande tekstid on saadaval EL seadusandluse andmebaasi EUR-LEX alajaotuses Enlargement aadressil: <http://eur-lex.europa.eu/JOEdSpecRep.do?year=2004&ihmlang=et>

Paberil kättesaadav enamikes EL dokumendikeskustes, kaasa arvatud TÜ Raamatukogu Eurodokumentatsiooni Keskuses.

9. Euroopa Liidu Bülletään

Euroopa Liidu Bülletään – Bulletin of the European Union

Euroopa Liidu Bülletääni antakse välja Euroopa Komisjoni poolt ning ta kajastab Euroopa Komisjoni ja teiste EL institutsioonide ja asutuste tegevust kuude kaupa. Väljaannet täiendab teine Komisjoni väljaanne, Üldaruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta.

Euroopa Liidu Bülletääni antakse välja 10 korda aastas (1/2 ja 7/8 on paarisnumbrid). Väljaandel on kaks osa, millest esimene kajastab Euroopa Liidu institutsioonide tegevust ning teine puudutab dokumentatsiooni, viiteid õigusinstrumentidele, mis on hiljuti Euroopa Liidu Teatajas ilmunud, kuid puudutavad varasemates bülletäänides ilmunud materjale.

Euroopa Liidu Bülletään koos Euroopa Liidu Üldaruandega on oluline käsiraamat ja otsinguallikas jälgimaks Euroopa Liidu institutsioonides toimuvat. Teemade kaupa liigitatud info on esitatud koos täielike viidetega EL Teatajale, KOM-dokumentidele ja varasematele bülletäänidele.

Euroopa Liidu Bülletäänis kirjeldatakse õigusaktide vastuvõtmise etappe ning antakse aru institutsioonide muude dokumentide kohta (teated, otsused, arvamused jne), samuti liidu rahvusvahelise tegevuse kohta (rahvusvahelised või ministrite konverentsid).

Euroopa Liidu Bülletääni kodulehel on otsingute hõlbustamiseks otsingumootor, mis võimaldab teha otsinguid alates 1994.a. bülletäänides.

TÜ Raamatukogus on tänu kingitusele Exeteri Ülikoolist olemas varasemad EL bülletäänid paberil alates aastast 1971.

Näide Euroopa Liidu Bülletäänist:

Bulletin EU 1/2-2008
Equal opportunities for women and men (2/2)

◀ Previous page | Next page ▶
🖨 Print the section [Help]

[1.10.2. Report from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on equality between women and men - 2008.](#)

Previous report: [OJ C 138, 22.6.2007](#); COM(2007) [49](#); Bull. 1/2-2007, point [1.9.3](#)

References:

European pact for gender equality: Bull. 3-2006, point [1.13](#)

Commission communication - 'A roadmap for equality between women and men': [OJ C 104, 3.5.2006](#); COM(2006) [92](#); Bull. 3-2006, point [1.9.2](#)

Commission communication - 'Promoting solidarity between the generations': [OJ C 191, 17.8.2007](#); COM(2007) [244](#); Bull. 5-2007, point [1.8.1](#)

Commission communication - 'Towards common principles of flexicurity: more and better jobs through flexibility and security': [OJ C 246, 20.10.2007](#); COM(2007) [359](#); Bull. 6-2007, point [1.8.7](#)

Commission communication - 'Tackling the pay gap between women and men': [OJ C 246, 20.10.2007](#); COM(2007) [424](#); Bull. 7/8-2007, point [1.9.2](#)

Adopted on 23 January. The report, which is published annually, coincides this year with the new cycle of the Lisbon strategy for growth and jobs for 2008-10. Its aim, in view of the objective of boosting female employment in terms of both quantity and quality ('more and better jobs'), is to show that real progress has been made on the quantity side, but more efforts are needed to improve the quality aspects. In particular, the report shows that gender gaps remain substantial (especially differences between working arrangements for men and women), labour market segregation still exists and is on the increase in certain countries, and the pay gap is not diminishing.

[[COM\(2008\) 10](#)]

Euroopa Liidu Bülletääni koduleht on aadressil <http://europa.eu/bulletin/en/welcome.htm>

10. Üldaruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta

Üldaruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta - General Report on the Activities of the European Union

Üldaruande Euroopa Liidu tegevuse kohta avaldab igal aastal Euroopa Komisjon EÜ asutamislepingu artikli 212 ning EURATOMi asutamislepingu artikli 125 alusel.

Kõnealus aruandes, mis esitatakse Euroopa Parlamendile veebruaris, antakse ülevaade ühenduse tegevusest aruande avaldamisele eelnenud aastal. Viimane kättesaadav aruanne on 2008. aasta kohta.

Alates 2003. aastast on üldaruandel otsingumootor, mis võimaldab teha otsinguid kõikidest internetis leiduvatest aruannetest.

Täiendavat infot saab *Euroopa Liidu bülletäänist*, kus antakse igakuine ülevaade komisjoni ja teiste ühenduse institutsioonide tegevuse kohta.

Üldaruande paberväljaannet saab tellida Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusest. Kodulehel on kättesaadavad üldaruanded alates 1997. aastast, 1995. ja 1996. aasta üldaruanded on kodulehel lühiülevaadetena, eestikeelsena 2005. aastast. TÜ Raamatukogus on tänu kingitusele Exeteri Ülikoolist olemas varasemad EL üldaruanded paberil alates aastast 1971.

Näide Üldaruandest Euroopa Liidu tegevuse kohta:

Üldaruanne 2006 - [III peatükk](#) - [Solidaarsuse eesmärk](#) - jagu

◀ Eelmine leht | Järgmine leht ▶

2. jagu

Solidaarsus tulevaste põlvkondadega ja loodusvarade majandamine

Keskkond

16. veebruaril avaldas komisjon teatise pealkirjaga „2005. aasta keskkonnapoliitika ülevaade“. ([1](#)) Teatistes käsitletakse 2005. aasta parimaid saavutusi: seos majanduse ja keskkonna vahel, säästva arengu ja Lissaboni strateegiad, ([2](#)) edasiminekuks kliimamuutuste ja keemiatoodetega tegelemisel ning mitmed temaatilised strateegiad. Lisaks esitab komisjon teatises oma 2006. aasta prioriteedid, mis on jätkuks 2005. aastal tehtud algatustele kliimamuutuse, bioloogilise mitmekesisuse, ökouuenduste, õigusloomeprotsessi ja õigusaktide rakendamise parandamise valdkonnas.

Heitkogustega kauplemise süsteem ja kliimamuutused

8. veebruaril võttis komisjon vastu Euroopa Ühenduse neljanda aruande riikide teatistest ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni elluviimise kohta. ([3](#)) Selles kirjeldatakse kliimamuutust käsitlevate tegevusvaldkondade mitmekesisust, antakse teavet kasvuhoonegaaside heitkoguste prognooside kohta ning ühenduse poliitikavaldkondade ja meetmete mõju kohta kasvuhoonegaaside heitkogustele. Komisjon annab lisaks ülevaate kliimamuutuse laiaulatuslikku mõju, kohandamist ja

leevendamist käsitlevate projektide kohta, mida Euroopa Liit on arengukoostöö valdkonnas toetanud.

17. mail allkirjastasid Euroopa Parlament ja nõukogu määruse (EÜ) nr 842/2006 teatavate *fluoritud kasvuhoonegaaside kohta*, ([4](#)) ning direktiivi 2006/40/EÜ, mis käsitleb *mootorsõidukite kliimaseadmetest pärit heitkoguseid* ([5](#)) ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 70/156/EMÜ. ([6](#))

24. augustil võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga „*Ühenduse strateegia rakendamine autode süsinikdioksiidi heitmete vähendamiseks: kuues iga-aastane teatis strateegia tõhususe kohta*”. ([7](#)) Teatises käsitletakse 2004. aastal teostatud seiret ning samal aastal algatatud uuringuid.

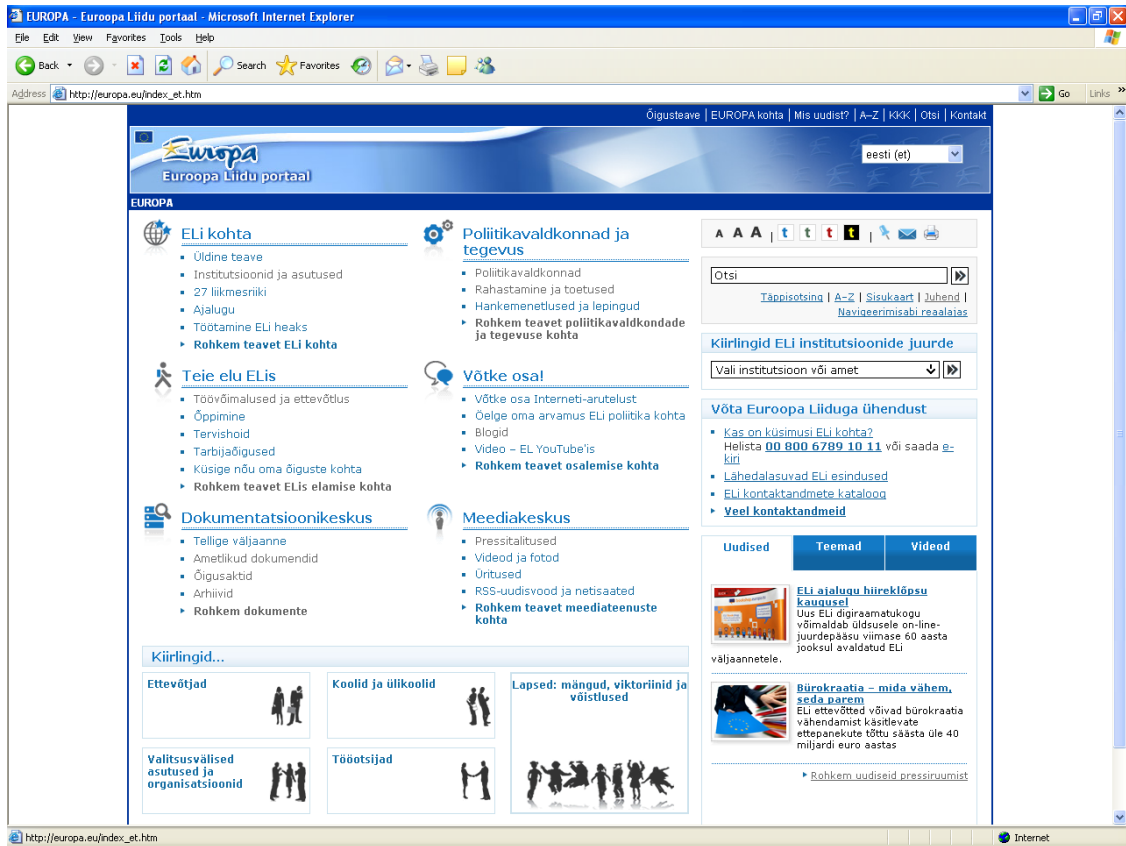
13. novembril võttis komisjon vastu teatise „*Ülemaailmse süsinikuturu väljaarendamine*”. ([8](#)) Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem, ([9](#)) artiklile 30 koostatud aruandes rõhutatakse sellise turu loomise olulisust kliimamuutuse vastu võitlemise peamise meetmena ning loetletakse mitu ümberhindamist vajavat strateegilist aspekti, nagu näiteks süsteemi kohaldamise kontrollimine suuniste väljatöötamise kaudu.

11. detsembril võttis komisjon vastu ettepaneku direktiivi kohta, mille eesmärk on lisada lennutegevus alates 2011. aastast Euroopa Liidu saastekvootidega kauplemise süsteemi. ([10](#))

Üldaruande Euroopa Liidu tegevuse kohta koduleht asub aadressil <http://europa.eu/generalreport/et/welcome.htm>

11. Euroopa Liidu dokumendid ja info Internetis. Euroopa Liidu portaal

11.1 Euroopa Liidu portaali http://europa.eu/index_et.htm alajaotus Poliitikavaldkonnad ja tegevus http://europa.eu/pol/index_et.htm

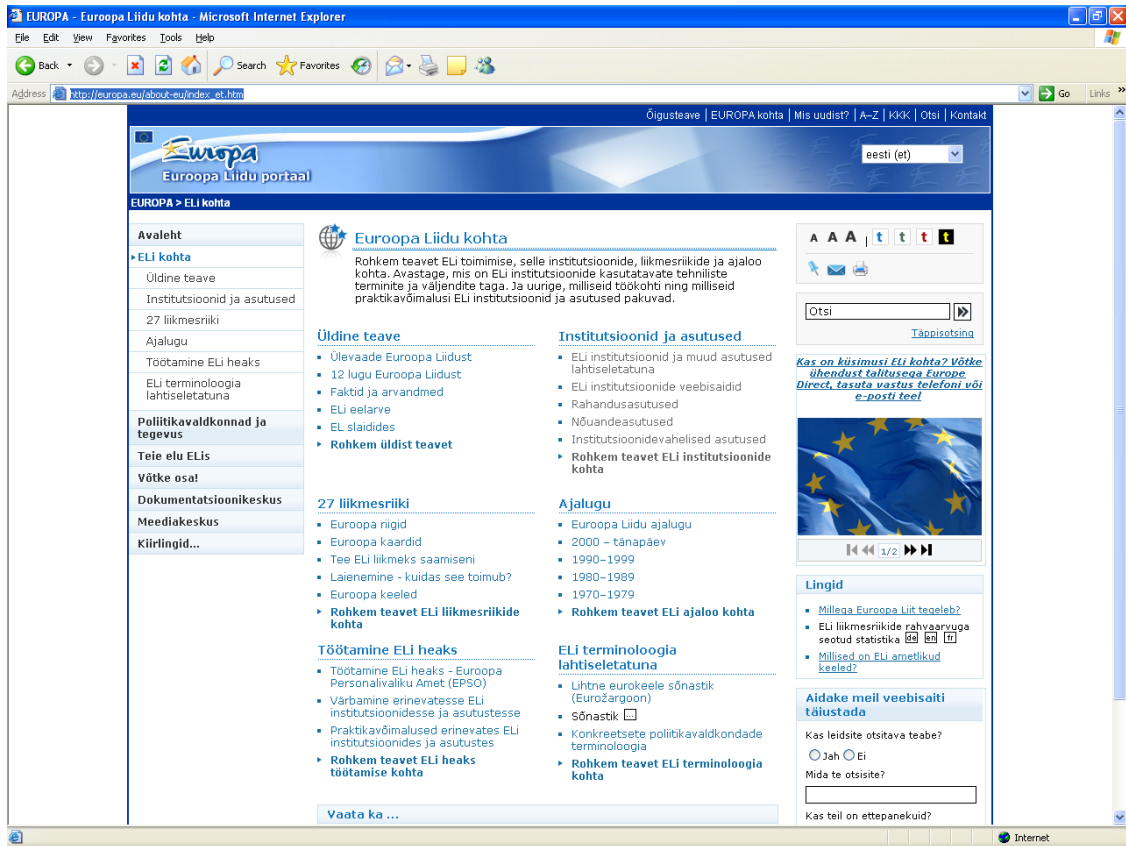

Ülevaade – siin alajaotuses on toodud üldisem teema tutvustus.

Õigusaktid – kokkuvõtted valdkonna õigusaktidest, juurdepääs õigusaktide täistekstidele.

Lisateave – lingid Euroopa Liidu institutsioonidele ja asutustele, kes on antud valdkonnaga seotud

11.2 Euroopa Liidu portaali http://europa.eu/index_et.htm alajaotus Euroopa Liidu kohta http://europa.eu/about-eu/index_et.htm

11.3 Euroopa Liidu portaali http://europa.eu/index_et.htm alajaotus Dokumentatsioonikeskus http://europa.eu/documentation/index_et.htm

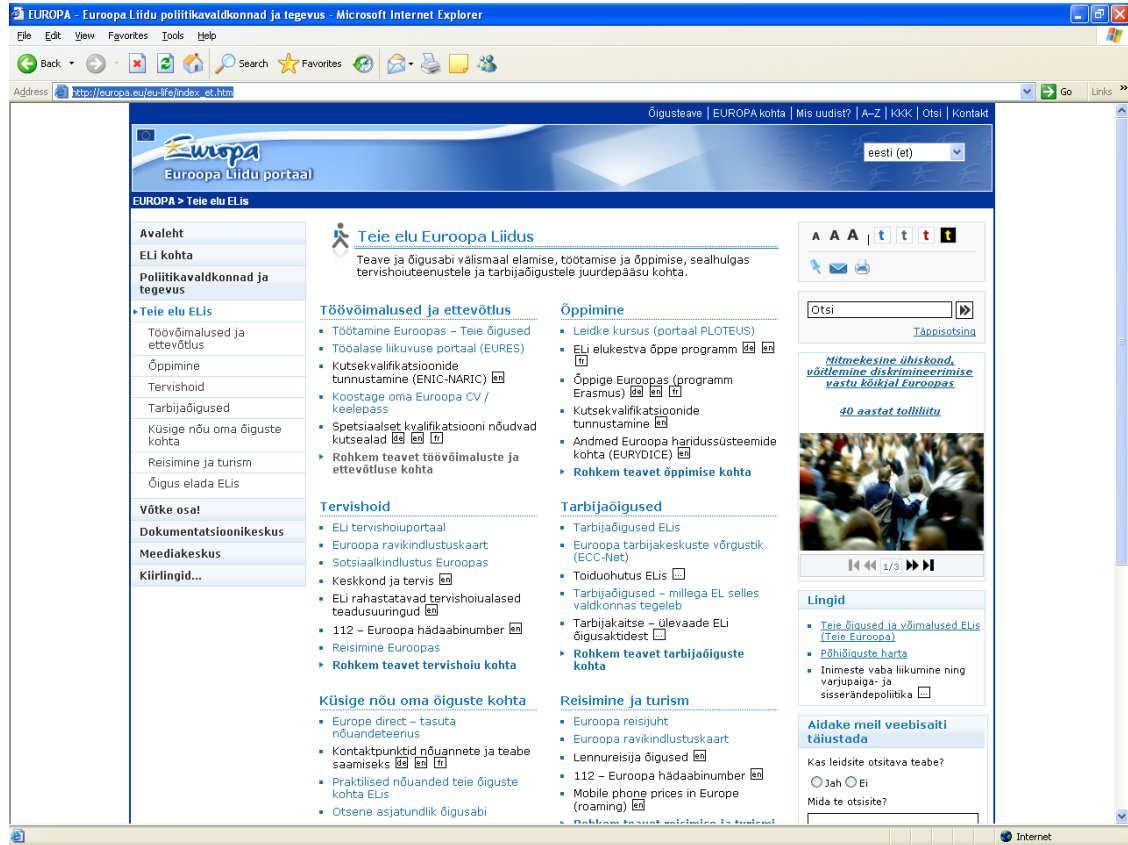
The screenshot shows the 'EUROOPA - Dokumentatsioonikeskus' website. The browser window title is 'EUROOPA - Dokumentatsioonikeskus - Eli institutsioonide väljaanded, statistika, kiisifilused, õigu - Microsoft Internet Explorer'. The address bar shows 'http://europa.eu/documentation/index.et.htm'. The page content includes:

- Navigation:** 'Avaleht', 'ELI kohta', 'Poliitika valdkonnad ja tegevus', 'Teie elu ELis', 'Võtke osa!', 'Dokumentatsioonikeskus', 'Tellige väljaanne', 'Ametlikud dokumendid', 'Õigusaktid', 'Arhiivid', 'Meediakeskus', 'Kiirringid...'
- Main Content:**
  - Dokumentatsioonikeskus:** 'Lingid ELi dokumentide juurde õiguskstidest kuni ajalooliste andmeteni, kogu ELi hõlmavad viimased uuringud ja arvamusküsitlused. Samuti võite väljaandeid tellida raamatupoest EU Bookshop.'
  - Tellige väljaanne:**
    - EU Bookshop
    - Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talitus
    - Väljaanded institutsioonide kaupa
    - Euroopa Liidu raamatukogud (EUROLIB)
    - Rohkem teavet väljaannete kohta
    - Rohkem statistikat ja arvamusküsitlusi
  - Ametlikud dokumendid:**
    - Dokumentide register
    - Kõigi ELi institutsioonide ühised dokumendid
    - Iga institutsiooni dokumendid eraldi
    - Rohkem ametlikke dokumente
  - Õigusaktid:**
    - Kehtivad seadused
    - Aluslepingud
    - Ettevalmistamisel olevad õigusaktid
    - ELi kohtupraktika
    - Seadusandlikud menetlused
    - lahiseletatuna
    - Rohkem teavet õigusaktide kohta
  - Arhiivid:**
    - ELi ajalooarhiivid
    - Europeana
    - E-Domec
    - Rohkem teavet arhiivide kohta
- Vaata ka ...**
  - Euroopa dokumentatsioonikeskused teie liikmesriigis
  - Dokumentide andmebaasid - teemade kaupa
  - ELi õigusaktide andmebaasid

- Right Sidebar:**
- Search: 'Otsi' field, 'Täppisotsing' button.
- Image: A person working at a desk.
- Lingid:
  - Euroopa Komisjoni kassiraamatukogu
  - Otsing Euroopa Komisjoni ajalooarhiividest ja kogudest
  - Kasutusjuhend ELi dokumentidele juurdepääsuks
- Aidake meil veebisaiti täiustada:
  - Kas leidsite otsitava teabe? Jah Ei
  - Mida te otsisite? [input field]
  - Kas teil on ettepanekuid? [input field]
  - Seada button

11.4 Euroopa Liidu portaali http://europa.eu/index_et.htm alajaotus Teie elu Euroopa Liidus http://europa.eu/eu-life/index_et.htm

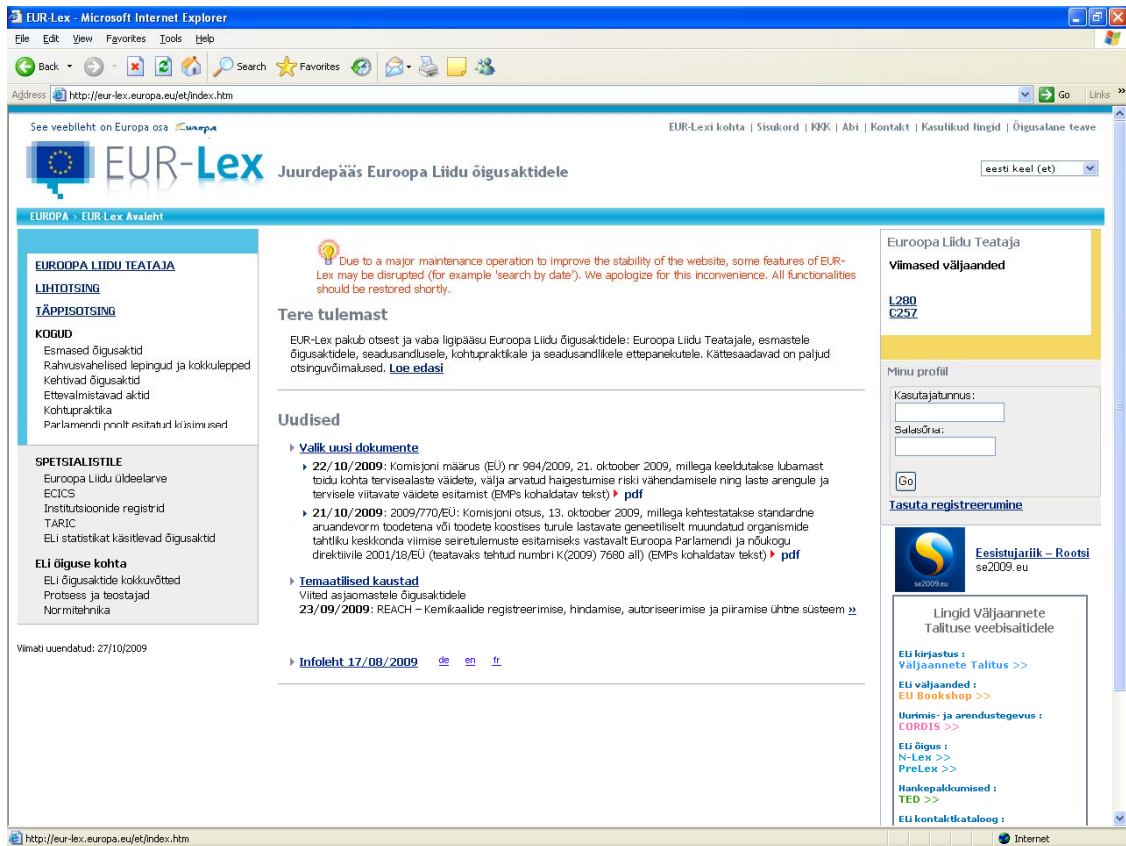
12. EUR-Lex - Euroopa Liidu õigusaktide portaal

EUR-Lex tagab tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele ja muudele avalikele dokumentidele. Veebisait on kättesaadav Euroopa Liidu 23 ametlikus keeles, valige soovitud keel [avalehe](#) ülasaosas asuvalt keeleribalt.

Veebisait hõlmab dokumente tagasiulatuvalt alates 1951. aastast. Kokku on dokumente umbes 3 600 000. Andmebaasi ajakohastatakse iga päev. Aastas lisandub umbes 15 000 dokumenti.

Veebisait EUR-Lex sisaldab järgmist:

[Euroopa Liidu Teataja](#) iga päev avaldatavad väljaanded, [lihtotsing](#), [täppisotsing](#) ja navigeerimisvõimalused, pdf-, html-, doc- ja tiff-vormingutes dokumendid kuvamiseks ja/või allalaadimiseks, bibliograafiline teade iga dokumendi kohta.

EUR-Lex address <http://eur-lex.europa.eu/et/index.htm>

12.1 Euroopa Liidu Teataja

[Euroopa Liidu Teataja](#) on veebisaidi EUR-Lex peamine allikas.

See avaldatakse igale tööpäevale järgneval varahommikul. Kättesaadavad on väljaande kaks seeriat: L (õigusaktid) ning C (teave ja teatised). E ja A tähistavad teataja C-seerias avaldatud lisasid (näiteks C 370 A, C 309 E).

Kõige uuemad eksemplarid on kättesaadavad [avalehel](#). Nendega tutvumiseks klikkige linkidele lehe ülaosas paremal, keeleriba all.

Varasemad eksemplarid on kättesaadavad lingi [EUROOPA LIIDU TEATAJA](#) kaudu, mis asub leheküljel ülal vasakul. Vajaliku eksemplari leiate kas sirvides või otsingufunktsiooni abil. 1998. aastal ja hiljem avaldatud teatajad on kättesaadavad pdf-vormingus. Enne 1998. aastat avaldatud tekstidega tutvumiseks kasutage LIHTOTSINGUT ja „[Otsingut avaldamisviite järgi](#)”.

S-seeria on Euroopa Liidu Teataja lisa, mis pakub teavet avalike hangete kohta. Juurdepääs sellele on tagatud [TEDi](http://eur-lex.europa.eu) (Tenders Electronic Daily) veebisaidi kaudu.

Juurdepääs Euroopa Liidu Teataja L-seeria ja C-seeriale.

EUR-Lex - Euroopa Liidu Teataja - Windows Internet Explorer

http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=et

EUR-Lex - Euroopa Liidu Teataja

Tähtis õiguslik teade

EUROPA > EUR-Lex > Euroopa Liidu Teataja

Euroopa Liidu Teataja

Uusimad väljaanded

Kuupäev	L (Õigusaktid)	C (Teave ja teatised)
11.09.2009	L240	C217 C218

Vahetu juurdepääs Euroopa Liidu Teatajale (alates 1998. aastast)

Aasta 2009 ELT seeriad L ELT number (kohustuslik) Otsing

Uuemad väljaanded

Kuupäev	L (Õigusaktid)	C (Teave ja teatised)
10.09.2009	L239	C216
09.09.2009	L237 L238	C215
08.09.2009	L236	C213 C214
05.09.2009	L234 L235	C212
04.09.2009	L233	C209 C210 C211
03.09.2009	L231 L232	C208
02.09.2009	L230	C207 C207A
01.09.2009	L228 L229	C206
29.08.2009	L227	C204 C205
28.08.2009	L226	C203

Käesoleval leheküljel on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja elektroonilised väljaanded pdf-formaadis:

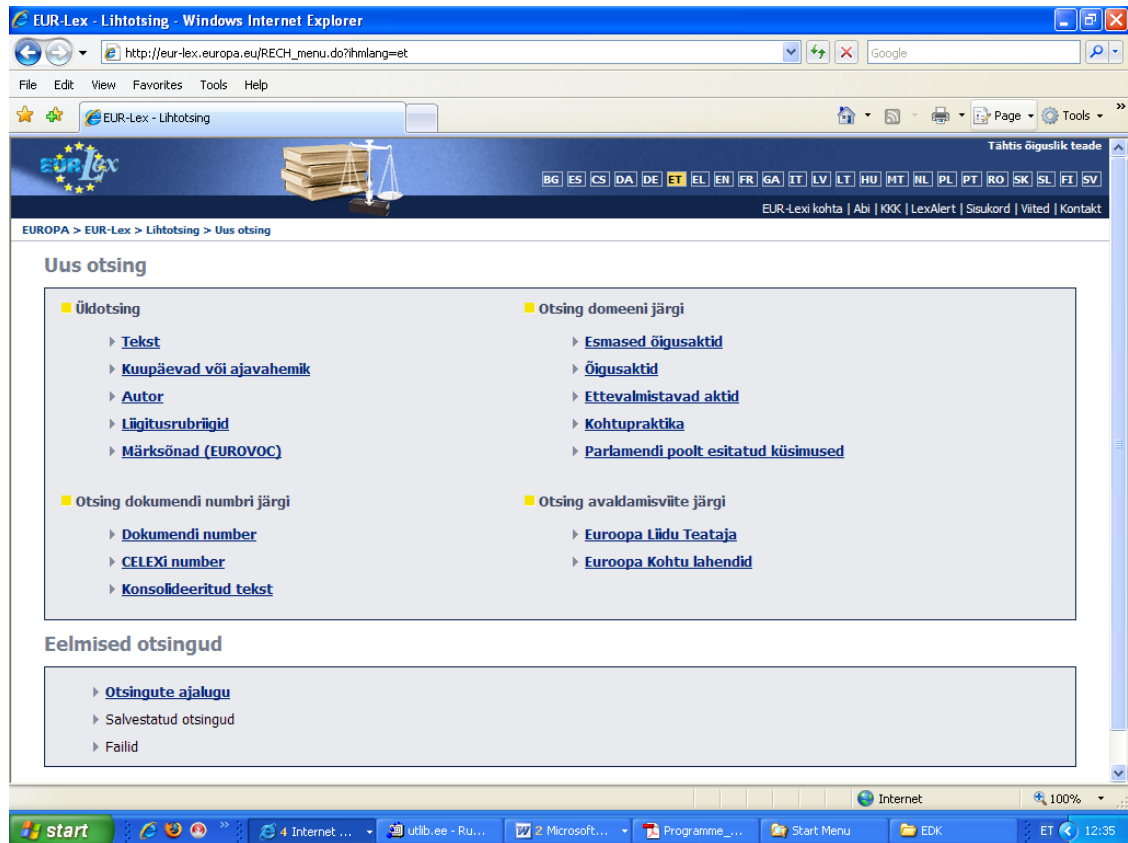
alates 1998. aastast hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, portugali, rootsi, saksa, soome, prantsuse ja taani keeles;

alates 2004. aastast eesti, leedu, läti, malta, poola, sloveeni, slovaki, tšehhi ja ungari keeles, sealhulgas ELT eriväljaanne, mis sisaldab ELi institutsioonide ja Euroopa Keskpanga nende aktide tekste, mis on vastu võetud enne 1. maid 2004;

alates 2007. aastast bulgaaria, iiri ja rumeenia keeles, sealhulgas ELT eriväljaanne, mis sisaldab ELi institutsioonide ja Euroopa Keskpanga nende aktide tekste, mis on vastu võetud enne 1. jaanuari 2007.

<http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=et>

12.2 Lihtotsing

12.2.1 Üldotsing

Võimaldab otsingut teostada teksti, kuupäevade või ajavahemiku autori, liigitusrubriikide, EUROVOC tesauruse märksõnade järgi.

12.2.2 Otsing dokumendi numbrite järgi

Otsing dokumendi numbriga järgi võimaldab otsimist dokumendi aasta ja õigusakti numbriga järgi.

CELEX numbriga ehk EL dokumentide identifitseerimisnumbriga järgi otsimisel saate sisestada CELEX numbriga või selle osa.

Konsolideeritud tekstide otsimisel saate tulemuseks ühenduse õiguse algteksti koos järjestike muudatuste ja parandustega. Konsolideeritud tekstide sisu on loodud dokumentaalse teabe pakkumise eesmärgil ning on mitteametlik, institutsioonid ei vastuta nende sisu eest.

12.2.3 Otsing domeeni järgi

Domeeni järgi otsides saate eelnevalt piirata, et tulemus oleks ainult kas esmaste õigusaktide, teiseste õigusaktide, ettevalmistavate aktide, kohtupraktika või Euroopa Parlamendi poolt esitatud küsimuste hulgast.

12.2.4 Otsing avaldamisviite järgi

Euroopa Liidu Teataja avaldamisviite järgi otsides saate ette anda dokumendi avaldamise kuupäeva või Euroopa Liidu Teataja seeria, numbri ja leheküljed.

Euroopa Kohtu lahendite viite järgi otsides saate ette anda ilmumise aasta ja lehekülje numbrid ning määrata köite.

Enne esimese astme kohtu asutamist avaldati kogu kohtupraktika ühes köites.

Praegu avaldatakse Euroopa Kohtu lahendeid kolmes köites: Euroopa Kohtu otsused ja arvamused ning kohtujuristide järeldused avaldatakse I köites; esimese astme kohtu otsused avaldatakse II köites; personali kohtuasjad avaldatakse eraldi.

12.3 Täppisotsing

EUR-LEX täppisotsing pakub suurema valiku otsingu- ja kuvamisvõimalusi, võimaldab paindlikult kombineerida otsingutunnuseid väljade järgi, kasutada Boole'i operaatoreid ja dokumentide indekseeritud välju.

12.4 KOGUD

On võimalik sirvida kogusid ja katalooge: esmased õigusaktid, rahvusvahelised lepingud ja kokkulepped, kehtivad õigusaktid, ettevalmistavad aktid, kohtupraktika ja parlamendi poolt esitatud küsimused. Igas nimetatud rubriigis on võimalik õigusakte sirvida. Võite selleks kasutada näiteks „Ühenduse kehtivate õigusaktide registrit” <http://eur-lex.europa.eu/et/legis/latest/index.htm>

12.4.1 Esmased õigusaktid

Esmaste õigusaktide lehel on kättesaadavad Euroopa Liidu ja Euroopa ühenduste alustekstid: aluslepingud (esialgsed versioonid ja ajakohastatud versioonid), aluslepingute muutmise lepingud, kuue laienemise ühinemislepingud ja muud esmased õigusaktid ja protokollid.

12.4.2 Rahvusvahelised lepingud ja kokkulepped

EUR-Lex sisaldab kõiki Euroopa ühenduste poolt oma rahvusvaheliste kohustuste täitmisel koostatud juriidilisi dokumente: lepingud ja kokkulepped, mille Euroopa ühendused on oma vastutusalas sõlminud kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega; lepingud ja kokkulepped, mille liikmesriigid ja Euroopa ühendused

on ühiselt sõlminud jagatud vastutusega valdkondades (“segatüüpi” lepingud); rahvusvahelise lepingu või kokkuleppega selle haldamiseks asutatud ning allakirjutanute esindajatest koosnevate ühiskomiteede otsused.

EUR-Lex võimaldab otsida Euroopa ühenduste lepinguid valdkonna ja teema järgi.

12.4.3 Kehtivad õigusaktid

Juurdepääs kehtivatele õigusaktidele ühenduse õigusaktide juhi vahendusel. Õigusaktide juht koosneb 20 peatükist, mis on vajadusel jagatud ka alajaotisteks. Valides mõne jaotise, avaneb loend, mis hõlmab kõigi asjaomases valdkonnas kehtivate õigusaktide pealkirju.

Õigusaktide juht hõlmab lepinguid, direktiive, määruseid ja otsuseid.

Veebileht võimaldab juurdepääsu ka konsolideeritud dokumentidele, millel ei ole juriidilist jõudu, kuid mis on ühenduse õigusaktide puhul olulised, kuna sellised tekstid koondavad dokumentidesse tehtud parandused ja muudatused ühte teksti.

12.4.4 Ettevalmistatavad aktid

<http://eur-lex.europa.eu/et/prep/index.htm>

Juurdepääs õigusaktide ettevalmistamisega seotud dokumentidele ning muudele institutsioonide dokumentidele.

Õigusaktide ettevalmistamisega seotud dokumendid tähendavad dokumente, mis koostatakse õigusloome- või eelarveprotsessi eri järkudes, näiteks komisjoni ettepanekud, nõukogu ühised seisukohad, õigusloomet ja eelarvet käsitlevad resolutsioonid ja Euroopa Parlamendi algatused, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee arvamused jne.

12.4.5 Kohtupraktika

Juurdepääs Euroopa Kohtu ja Esimese astme kohtu uusimatele dokumentidele ning kohtuasjadele vastavalt kohtuasja numbrile.

12.4.6 Parlamendi poolt esitatud küsimused

Euroopa Parlamendi liikmete poolt komisjonile ja nõukogule esitatud küsimused sisestatakse EUR-Lexi siis, kui asjaomase institutsiooni vastus on Euroopa Liidu Teatajas avaldatud. Neid küsimusi võib: sõnastada koos taotlusega, et kirjalik vastus avaldataks Euroopa Liidu Teatajas (kirjalikud küsimused); esitada parlamendi istungite ajal ja avaldada “Euroopa Parlamendi aruteludes” (suulised

küsimused);

esitada ajal, mis iga istungjärgu jooksul on selleks ette nähtud, ja avaldada Euroopa Liidu Teatajas (infotunnis esitatud küsimused).

EUR-Lexis on link Euroopa Parlamendi veebilehele, kust võib leida kolme viimase koosseisu küsimuste ja vastuste tekstid.

12.5 Otsingutulemuse kasutamine

Kõiki otsingutulemustes esitatud dokumente saate avada. Selleks klikkige teile sobival vormingul. Võite ka uurida, mis keeled ja vormingud on kättesaadavad, kuvada täiendavat teavet, sorteerida või filtreerida oma otsingutulemusi asjakohaste dokumentide leidmiseks (te leiате need valikud kollasel ribal või rippmenüüs). Võite vaadata üle ja/või kombineerida sessiooni jooksul tehtud otsinguid, klikkides „Otsingute ajalugu”.

Dokumendi kohta täiendava teabe saamiseks klikkige viita „Bibliograafiline teade” (näide). Teates esitatakse andmed (autor, kuupäevad, rubriik, vorm, seonduvad dokumendid jne), mis võimaldavad dokumendi kohta rohkem teavet saada ning näitavad tema seoseid teiste dokumentidega. Kakskeelse kuva vaatamiseks klikkige viita „Bibliograafiline teade + Tekst (kakskeelne kuva)”.

EUR-Lexis on kättesaadavad ka dokumentide konsolideeritud versioonid (kui need on olemas). Sellised dokumendid ei oma õiguslikku jõudu – nad on koostatud lihtsalt dokumenteerimiseks. Neid võib leida bibliograafilise teate või ühenduse kehtivate õigusaktide registri vahendusel.

Näide.

Pealkiri ja viide

2009/561/EÜ: Komisjoni otsus, 22. juuli 2009 , millega muudetakse otsust 2006/679/EÜ seoses üleeuroopalise tavaudteevõrgustiku kontrolli ja signaalimise alaosüsteemi koostalitlusvõime tehnilise kirjelduse rakendamise (teatavaks tehtud numbri K(2009) 5607 all) (EMPs kohaldatav tekst)

ELT L 194, 25.7.2009, lk 60—74 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)

BG CS DA DE EL EN ES ET FI FR HU IT LT LV MT NL PL PT RO SK SL SV

Tekst

[html](#) [pdf](#) [tiff](#)

Kuupäevad

dokumendi: 22/07/2009
teatavakstegemise: 00/00/0000
jõustumise: 00/00/0000; **jõustumine teavitamise kuupäev**
jõustumise: 01/09/2009; **rakendamine vt artikkel 3**
kehtivuse lõpu: 99/99/9999

vt lisainfot dokumendiga seotud kuupäevade tähenduste kohta <http://eur-lex.europa.eu/en/tools/Chapter2.pdf>

Liigitused

- EUROVOCi deskriptor:**
[raudteetransport](#)
[üleeuroopaline võrk](#)
[tehnilised normid](#)
[standardite ühtlustamine](#)
[transpordi ohutus](#)
[Euroopa Raudtee Amet](#)
[finantseerimine](#)
- Liigitusnumber:**
07.20.30.00 [TRANSPORDIPOLIITIKA](#) / [Sisetransport](#) / [Turu toimimine](#)
- Teema:**
Transport, Siseturg

Muu teave

- Autor:**
Euroopa Komisjon
- Vorm:**
Otsus
- Adressaat:**
ühenduse liikmesriigid

Menetlus

- Õigusakti ettevalmistamine:**
Arvamus komitee

Dokumentide vaheline seos

- Asutamisleping:**
Euroopa Ühendus
- Õiguslik alus:**
[32008L0057](#)
- [Kõik käesoleval dokumendil põhinevad dokumendid](#)
- Muudatus:**
[32006D0679](#) Muutmise Asendamine Lisa PT7.1 alates 01/09/2009

[32006D0679](#) Muutmise Asendamine Lisa PT7.2 alates 01/09/2009
[32006D0679](#) Muutmise Asendamine Lisa PT7.3 alates 01/09/2009
[32006D0679](#) Muutmise Muudatus Lisa PT7.4.2.3 alates 01/09/2009

[Kõik käesolevale dokumendile viitavad dokumendid](#)

Tekst

Kakskeelne kuva: [BG](#) [CS](#) [DA](#) [DE](#) [EL](#) [EN](#) [ES](#) [ET](#) [FI](#) [FR](#) [HU](#) [IT](#) [LT](#) [LV](#) [MT](#) [NL](#) [PL](#) [PT](#) [RO](#) [SK](#) [SL](#) [SV](#)

Komisjoni otsus,

22. juuli 2009,

millega muudetakse otsust 2006/679/EÜ seoses üleeuroopalise tavaraudteevõrgustiku kontrolli ja signaalimise alasüsteemi koostalitlusvõime tehnilise kirjelduse rakendamise

(teatavaks tehtud numbri K(2009) 5607 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/561/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/57/EÜ ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime kohta (uuestisõnastamine), [1] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

Võttes arvesse Euroopa Raudteeagentuuri 23. veebruari 2009. aasta soovitus Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi arenduskava kohta (ERA-REC-02-2009-ERTMS)

ning arvestades järgmist:

(1) Igas koostalitlusvõime tehnilises kirjelduses (KTK) tuleb ära näidata KTK rakendamise strateegia ja etapid, mis tuleb läbida, et saavutada astmeline üleminek praegusest olukorrast lõpliku olukorrani, kus vastavus KTK-le on muutunud normiks.

(2) Komisjoni 28. märtsi 2006. aasta otsuses 2006/679/EÜ, mis käsitleb üleeuroopalise tavaraudteevõrgustiku kontrolli ja signaalimise alasüsteemi tehnilisi koostalitlusnõudeid, [2] on sätestatud üleeuroopalise tavaraudteevõrgustiku kontrolli ja signaalimise alasüsteemi KTK.

(3) Liikmesriigid on kooskõlas otsuse 2006/679/EÜ artikliga 3 töötanud välja kontrolli ja signaalimise KTK siseriikliku rakenduskava ja esitanud selle komisjonile.

(4) Nende siseriiklike rakenduskavade alusel peab komisjon koostama ELi üldplaani, järgides otsuse 2006/679/EÜ lisa 7. peatükis sätestatud põhimõtteid.

(5) Otsuse 2006/679/EÜ lisa 7. peatükis on sätestatud, et ELi üldplaani lisatakse KTK-le läbivaatamismenetlusega ning sellele viidatakse kui Euroopa arenduskavale.

<http://eur-lex.europa.eu/et/index.htm>

13. PreLex - Euroopa Komisjoni andmebaas institutsioonidevahelise seadusandliku protseduuri jälgimiseks

13.1 Ülevaade

PreLex, Euroopa Komisjoni hallatav institutsioonidevaheliste menetluste andmebaas võimaldab jälgida komisjoni ja teiste institutsioonide osavõtul kulgeva otsustamisprotsessi tähtsamaid etappe,

- menetluse staadiumi;
- institutsioonide otsuseid;
- isikute nimesid;
- vastutavaid talitusi;
- viiteid dokumentidele jne

ning jälgida kõigi menetluses osalevate institutsioonide tööd (Euroopa Parlament, nõukogu, Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee, Euroopa Keskpang, Euroopa Kohus jne).

PreLex võimaldab jälgida kõikide komisjoni **ettepanekute** (õigusaktide- ja eelarvealaste, rahvusvaheliste lepingute sõlmimist käsitlevate) ning **teatiste** menetlemist alates nende **üleandmisest nõukogule või Euroopa Parlamendile**.

Lingid viivad otse olemasolevatele elektroonilistele tekstidele (komisjoni dokumendid, Euroopa Ühenduste Teataja, Euroopa Liidu bülletään, Euroopa Parlamendi dokumendid, pressiteated jne)

PreLex koosneb failidest. Fail avatakse siis, kui komisjon võtab vastu oma ettepaneku (mis tähistatakse koodiga COM(*aasta*) *number*), ja suletakse siis, kui seadusandja on õigusakti heaks kiitnud. Nende kahe sündmuse vahele, milleks on komisjonipoolne vastuvõtmine ja seadusandjapoolne lõplik vastuvõtmine, jääb veel hulk sündmusi, mis on kõik PreLexis loetletud. Iga sündmuse juurde kuulub kuupäev, vastutava talituse või isiku

nimi, sündmusega seotud dokumendi viitenumber ja vajadusel viit, mis suunab nimetatud dokumendi, pressiteate, Euroopa Liidu Teataja või mõne muu allika juurde.

PreLex ise ei paku tekste, kuid ta osutab neile viidaga, kui need on elektrooniliselt kättesaadavad muudel veebisaitidel (EUR-Lexis, nõukogu ja komisjoni pressiteateid sisaldavas andmebaasis Rapid, veebisaidil Europarl, Euroopa Liidu Bülletäänis, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Regioonide Komitee veebisaidil või mujal).

13.2 Dokumentide liigid andmebaasis PreLex

Dokumendi liigid 		
Liik	Sisu	Kättesaadavus
1,2,3,4,5	Varasemad Euroopa Parlamendi dokumendid	
A2,A3,A4,A5	Parlamendi komisjonide vastu võetud raportid	Alates 1994. aastast
B4,B5	Euroopa Parlamendi täiskogu istungile edastatud dokumendid	
BULL	Euroopa Liidu bülletään	Alates 1994. aastast
C	Komisjoni dokumendid, mis on seotud õigusaktidega, mille eest vastutab ainuüksi komisjon ("autonoomsed õigusaktid"). PreLexis viidatakse neile juhul, kui need on edastatud teavitamiseks nõukogule või parlamendile.	
C2,C3,C4, C5	Dokumendid, mida levitab Euroopa Parlament, kuid mille autoriks on teine institutsioon	
CDR	Regioonide Komitee arvamus	
CES-CESE	Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus	Alates 1999. aasta septembrist
COM	Komisjoni dokumendid, mis on adresseeritud teistele institutsioonidele (õigusloome ettepanekud, teatised, aruanded jms)	Kõik alates 1999. aastast avaldatud KOM-dokumentide ametlikud tekstid on elektrooniliselt kättesaadavad
CSE	Varasemad Euroopa Liidu Nõukogule adresseeritud	

	dokumendid	
IP	Komisjoni pressiteated	Alates 1998. aastast
JO	Euroopa Liidu Teataja	Alates 1998. aastast
JO C	Euroopa Liidu Teataja C-seeria	Alates 1998. aastast
JO C E	Euroopa Ühenduste Teataja	Alates 1998. aastast
JO L	Euroopa Liidu Teataja L-seeria	Alates 1998. aastast
LET	Varasemad komisjoni dokumendid (kirjad), mis on saadetud nõukogule ilma lisadokumentideta või mille lisadokumendil puudub number	
PE	Igale Euroopa Parlamendi dokumendile omistatav individuaalne number	
PRES	Nõukogu pressiteated	Alates 1998. aastast
SEC	Mitmesugused komisjoni dokumendid	
TA	Euroopa Parlamendi (vastuvõetud) tekstid	

PreLexis on esitatud ka CELEXi numbrid, mis võimaldavad leida vastavaid dokumente EUR-Lexi andmebaasis, kuhu on koondatud ühenduse õigusaktid.

Menetluse liigid

Liik	Sisu
COD	Kaasotsustamismenetlus
SYN	Koostöömenetlus
CNS	Konsultatsioonimenetlus
AVC	Nõusolekumenetlus
ACC	Kokkulepe
PRT	Sotsiaalprotokoll

Dokumendi koodide loetelu

1	Parlamendi dokument 1
2	Parlamendi dokument 2
A	Kokkulepe
A2	Parlamendi dokument A2
A3	Parlamendi dokument A3
A4	Parlamendi dokument A4
A5	Parlamendi dokument A5
A6	Parlamendi dokument A6
B4	Parlamendi dokument B4
B5	Parlamendi dokument B5
B6	Parlamendi dokument B6
BULLETIN	Bülletään
C	Dokument C
C2	Parlamendi dokument C2
C3	Parlamendi dokument C3
C4	Parlamendi dokument C4
C5	Parlamendi dokument C5
C6	Parlamendi dokument C6
CDR	Regioonide Komitee arvamus
CES	Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus
CESE	Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus
COM	Dokument KOM
IP	Komisjoni pressiteated
JO	Euroopa Liidu Teataja
JO C	Euroopa Liidu Teataja C-seeria
JO C E	Euroopa Ühenduste Teataja
JO L	Euroopa Liidu Teataja L-seeria
LET	Dokument LET
PE	Parlamendi dokument PE
PE-CONS	Parlamendi ja nõukogu dokument (kaasotsustamine)
PRES	Nõukogu pressiteade
SEC	Dokument SEK

13.3 Lihtotsing

Lihtotsing

See lehekülg võimaldab teha lihtotsinguid, lähtudes faili numbrist, dokumendi viitenumbrist, pealkirjas leiduvatest sõnadest ja faili töötlemisega seotud sündmusest.

Otsing faili numbri järgi

Igale failile omistatakse esialgse ettepaneku number (nt COM(1980)423). Esialgsed ettepanekud jagunevad järgmisteks tüüpideks: COM, SEC, CSE või C.

Kui menetluses osaleb Euroopa Parlament, võidakse fail tähistada institutsioonidevahelise numbriga (nt 1998/0068/CNS). Faili numbris sisalduv seeria tähis osutab seejuures kasutatavale menetlusele (COD, SYN, CNS, AVC, ACC, PRT).

Kui faili otsitakse aasta järgi, tuleb alati märkida selle avamise aasta (üldjuhul aasta, mil esialgne ettepanek on edastatud nõukogule või Euroopa Parlamendile).

Otsitava faili leidmiseks võite kasutada nii seeria tähist, aastat kui ka numbrit. Ei ole oluline, et kõik väljad oleksid täidetud.

Otsing pealkirjas sisalduvate sõnade järgi

Samuti saate teha otsinguid pealkirjas leiduvate sõnade järgi, kasutades enda valitud keelt.

Üldjuhul vastab faili pealkiri esialgse ettepaneku pealkirjale. Kui aga pealkirja on menetluse käigus oluliselt muudetud, võidakse fail muudetud ettepaneku järgi ümber nimetada.

Otsingusse võib sisestada kas ühe või mitu sõna. Seejuures ei tehta vahet suur- ja väiketähtedel, *kuid lisamärgid (nt täpid) tuleb sisestada õigesti.*

NB! Enne 1998. aastat failide pealkirjades lisamärke ei kasutatud. Kui Teie otsing ei anna loodetud tulemusi, proovige sisestada sõnad ilma lisamärkideta.

Otsing sündmuse järgi

Faili käiku võivad mõjutada erinevad sündmused. Institutsioonidevahelise menetluse korral võivad sellisteks sündmusteks olla näiteks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regionide Komitee või Euroopa Parlamendi arvamus, ametlik vastuvõtmine nõukogus, tagasivõtmine komisjoni poolt jms.

Kui klõpsate väljal "sündmused" asuval rippmenüül, avaneb tähestiku järjekorras sündmuste täielik loetelu.

Selleks et leida kõiki faile, mis on seotud teatava sündmusega, valige nimetatud sündmus loetelust ning sisestage kuupäev või ajavahemik väljal "... kuni ...".

13.4 Eriotsing

Eriotsing võib põhineda kas ühel või mitmel kriteeriumil. Mõnikord tuleb täpsustada, kas soovite faile, mis vastavad kõikidele kriteeriumidele (sel juhul valige "JA") või vähemalt ühele neist (sel juhul valige "VÕI").

Eriotsing lubab lisaks lihtotsingus pakutavatele võimalustele leida faile valdkonna, organi, ülesande ja isiku järgi.

Otsing kahe sündmuse järgi

Otsing võib lähtuda ka kahest sündmusest. Sel juhul tuleb lihtsalt valida täiendav sündmus ja täpsustada ka selle puhul kuupäev või ajavahemik.

Kui soovite leida faile, mis oleksid seotud mõlema sündmusega, klõpsake nupul "JA", kui aga piisab sellest, et fail oleks seotud vähemalt ühega nimetatud sündmustest, klõpsake nupul "VÕI".

Otsing sündmuste ahela järgi

Kui soovite otsida faili kõikide sündmuste järgi, mis on teatavas institutsioonis (nõukogus, Euroopa Parlamendis, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees, Regioonide Komitees või mujal) konkreetsel kuupäeval või ajavahemikul aset leidnud, tehke väljal "institutsioonide tööd" endale sobiv valik ning märkide kuupäev või ajavahemik nagu eespool kirjeldatud otsinguliikide puhul.

Otsingusse on võimalik haarata kaks erinevat sündmuste ahelat, valides teisel korral väljal "institutsioonide tööd" täiendava sündmuste ahela. Kui soovite leida faile, mis oleksid seotud mõlema sündmuse ahelaga, klõpsake nupul "JA", kui aga piisab sellest, et fail oleks seotud vähemalt ühega nimetatud sündmuste ahelatest, klõpsake nupul "VÕI".

Samuti saab korraga otsida ühte sündmuste ahelat ja ühte üksiksündmust.

Otsing organi järgi

Organi all peetakse silmas institutsioone (nt Euroopa Parlament), nõuandeorganeid (nt Regioonide Komitee), komisjoni peadirektoraate (nt põllumajanduse peadirektoraat), parlamendi komisjone (nt eelarvekontrollikomisjon) jt.

Organid tegelevad failiga teatavate sündmuste käigus, et täita konkreetset ülesannet; nt võib juhtuda, et komisjoni ettepaneku eest vastutab keskkonna peadirektoraat.

Organi valimiseks tuleb klõpsata rippmenüül. Lisaks võite valida ülesannete loetelust, kas tegu on näiteks "vastutav organi" või "kaasvastutajaga". Kui Te organi ülesannet ei täpsusta ega lisa ka muid otsingukriteeriume, võite saada tulemuseks väga suure hulga faile.

Samaaegselt on võimalik otsida veel üht organit ning omistada teine ülesanne kas esimesele või teisele otsitavale organile. Selleks tuleb täita teist korda väli "organ". Kui soovite leida faile, mis vastaksid mõlemale kriteeriumile, klõpsake nupul "JA", kui aga piisab sellest, et fail vastaks vähemalt ühele nimetatud kriteeriumidest, klõpsake nupul "VÕI".

Nii on näiteks võimalik leida faile, mille puhul Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ülesanne on vabatahtlik konsulteerimine ja Euroopa Parlamendi ülesanne kohustuslik konsulteerimine.

Otsing isiku järgi

Otsitavaks isikuks võib olla volinik, parlamendisaadik ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee või Regionide Komitee liige.

Isiku leidmiseks sisestage vastavale väljale tema nimi või nime esimesed tähed koos järgneva tärnikesega (*). Seejärel klõpsake nupul, mille tulemusena kuvatakse otsingu kriteeriumidele vastavate isikute loetelu, kust saate valida õige nime.

Väljal "ülesanne" pakutavast loetelust võite lisaks valida nimetatud isiku ülesande.

Samaaegselt on võimalik otsida veel üht isikut või omistada samale isikule teine ülesanne. Selleks tuleb täita teist korda väli "isik". Kui soovite leida faile, millega oleksid seotud mõlemad isikud, klõpsake nupul "JA", kui aga piisab sellest, et failiga oleks seotud vähemalt üks nimetatud isikutest, klõpsake nupul "VÕI".

Otsing kehtiva ühenduse õigusakti järgi

Kui teate vastava määruse, direktiivi või otsuse numbrit, saate selle abil taastada faili menetlemisega seotud sammud.

Otsing õigusliku aluse järgi

Komisjoni ettepanekud toetuvad põhilepingute artiklitele või võivad tuleneda mõnest määrusest, direktiivist, otsusest või kehtivast lepingust.

See otsing võimaldab Teil leida kõik failid, millel on ühine õiguslik alus. Kuna andmebaas põhineb prantsuse keelel, tuleb otsingus kasutada prantsuskeelseid sõnu "traité" (põhileping), "article" (artikkel), "règlement" (määrus), "directive" (direktiiv) ja "décision" (otsus).

PreLex andmebaas on kättesaadav aadressil

<http://ec.europa.eu/prelex/apcnet.cfm?CL=en>

14. OEIL - Euroopa Parlamendi EL seadusandluse menetlemise andmebaas

14.1 Ülevaade

CEIL – Euroopa Parlamendi poolt koostatud EL seadusandluse menetlemise andmebaas institutsioonidevahelise seadusandliku protsessi jälgimiseks
<http://www.europarl.europa.eu/oeil/index.jsp?language=en>

Võimaldab jälgida otsustamismenetlust, vaadata, millisesse etappi see on jõudnud ning saada teavet eelseisvate etappide kohta.

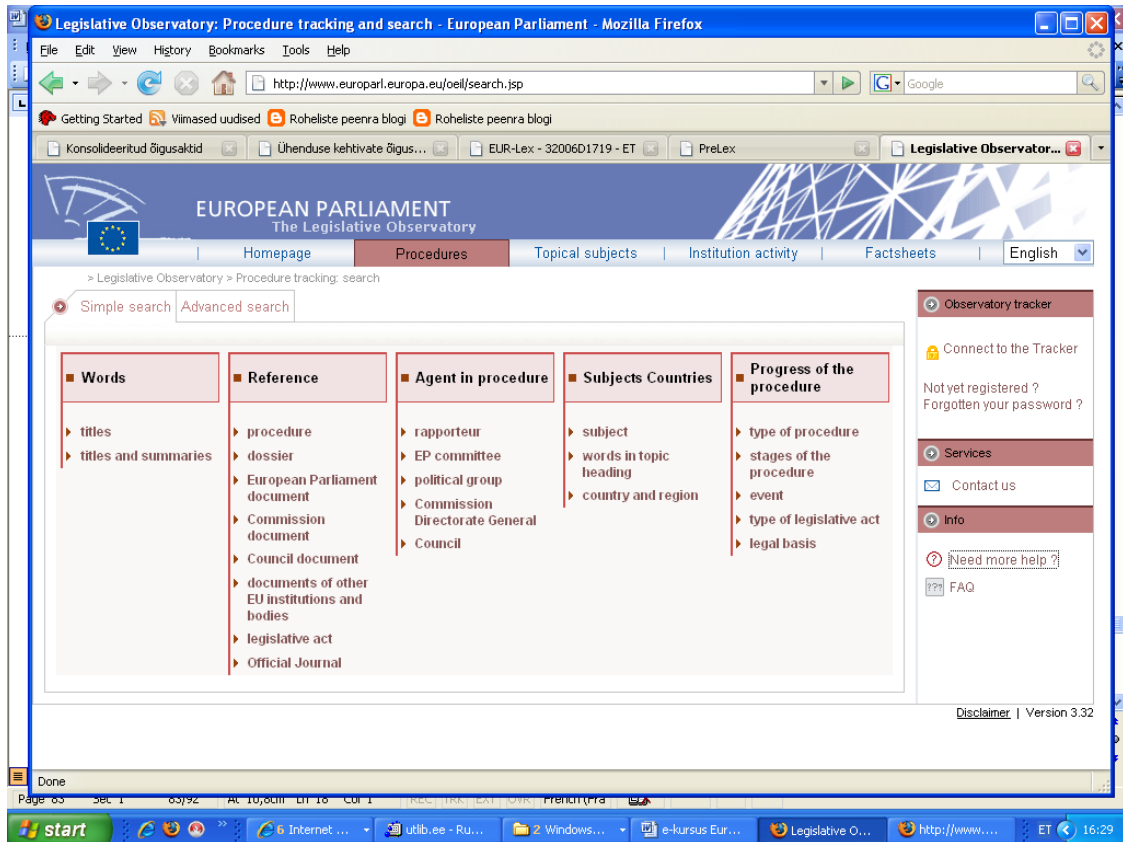
Igas menetlusfailis on esitatud teave menetluse kohta, menetluse tüüp, ajutine info ja tähtajad, samuti **peamiste etappide kokkuvõtted** või kogu menetluse vältel toimunud **olulisemate sündmuste kokkuvõtted** (komisjoni, nõukogu või parlamendi tegevus), protsessi kaasatud institutsioonid ja vastutavad ametnikud.

Sisaldab **dokumentide kokkuvõtteid**, mis säästab oluliselt aega.

Üks menetlusfail sisaldab kolme peamist etappi:

- õigusakti koostamise eelne etapp, nt eelmärkused, mis annavad menetluse kohta taustinfot
- menetluse edenemine alates esialgsest ettepanekust või hääletamisest komitees kuni õigusakti või arvamuse lõpliku vastuvõtmiseni
- õigusakti vastuvõtmisele järgnev töö, sealhulgas menetluse, probleemide ja tulemuse üldhinnang

Andmebaasis CEIL on võimalik teostada otsingut sõna, viite, vastutajate, maade (*Subjects Countries*) järgi

14.2 Dokumentide täistekstidele ligipääs

Dokumentide täistekstidele ligipääs sõltub juurdepääsust institutsioonide dokumendidepositooriumitele, näit. Eur-Lex dokumentidele, Euroopa parlamendi dokumentidele, EL Nõukogu registrile jne.

Kokkuvõtlik tabel juurdepääsust dokumentidele:

Source Institution	Type of document	Documents (as from)	Official journal (as from)
Commission CE	COM	January 1995	January 1998
Commission CE	SEC	<i>no link</i>	<i>no link</i>
ESC CES	Opinion, report...	January 1995	January 1998

Committee of the Regions CDR	Opinion, report...	January 1995	January 1998
European Parliament PE	report A	January 1999	<i>no link</i>
European Parliament PE	resolution T	July 1999	January 1998
European Parliament PE	C document	July 1999	January 1998
Council CSL	all documents	January 1994	January 1998
Council/EP	joint text	July 1999	<i>no link</i>
Court of Auditors CDC	Opinion, report...	<i>no link</i>	January 1998
Central Bank BCE	Opinion, report...	<i>no link</i>	January 1998
EU	final act	July 1994	January 1998

Ligipääs aadressil <http://www.europarl.europa.eu/oel/search.jsp>

15. Euroopa Liidu portaali dokumentatsioonikeskus **http://europa.eu/documentation/index_et.htm**

15.1 Ülevaade.

Euroopa Liidu portaali dokumentatsioonikeskuse osas on toodud lingid ELi dokumentide juurde õigustekstidest kuni ajalooliste andmeteni, kogu ELi hõlmavad viimased uuringud ja arvamusküsitlused. Samuti võite väljaandeid tellida raamatupoest EU Bookshop.

Euroopa Liidu portaali dokumentatsioonikeskuse osa on jagatud 5 ossa:

Tellige väljaanne

- EU Bookshop
- Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talitus
- Väljaanded institutsioonide kaupa
- Euroopa Liidu raamatukogud (EUROLIB)
- Andmebaasid temade kaupa

Statistika ja arvamusküsitlused

- Eurostat
- Avalik arvamus – Eurobaromeeter
- Peamised faktid ja arvanded Euroopa ning eurooplaste kohta
- Euroopa Keskpanga statistika
- Statistika teemade kaupa

Ametlikud dokumendid

- Dokumentide register
- Kõigi ELi institutsioonide ühised dokumendid
- Iga institutsiooni dokumendid eraldi

Õigusaktid

- Kehtivad seadused
- Aluslepingud
- Ettevalmistamisel olevad õigusaktid
- ELi kohtupraktika
- Seadusandlikud menetlused lahtiseletatuna

Arhiivid

- ELi ajalooarhiivid
- Europeana
- E-Domec

15.1 Tellige väljaanne

15.1.1 EU Bookshop

EU Bookshop väljaannete portaal <http://bookshop.europa.eu/> pakub ühtset juurdepääsu väljaannete talituse avaldatud Euroopa Liidu institutsioonide, asutuste ja organisatsioonide väljaannetele.

EU Bookshop annab põhjaliku bibliograafilise teabe vahendusel ülevaate väljaannete sisu kohta. Väljaandeid on võimalik PDF-formaadis tasuta alla laadida. Kui otsitavat väljaannet ei leidu, võite kasutada funktsiooni "PDF nõudmisel". Teid teavitatakse e-posti vahendusel kohe, kui asjaomane PDF versioon on veebisaidile laaditud.

Võite tellida ka mis tahes tasuta väljaande eksemplari, kui see on saadaval, enda näidatud aadressil. Tasulisi väljaandeid on võimalik tellida EU Bookshopi müügiesinduste kaudu või tasuta alla laadida väljaande PDF-formaadis. Väljaanded saadetakse tavaliselt 48 tunni jooksul tellimuse saamisest.

Väljaandeid võib otsida nii lihtotsingu kui täiustatud otsingu abil, sirvides kas teemade või väljaande koostanud asutuste (s.o Euroopa Liidu institutsioon, asutus või organisatsioon) lõikes. Lisaks sellele on võimalik registreeruda rubriigis “Minu EU Bookshop” ja pääseda juurde kasutaja vajadustele vastavatele funktsioonidele: näiteks salvestada otsinguid korduvaks kasutamiseks või lasta end e-posti kaudu teavitada uutest huvipakkuvatest väljaannetest.

Väljaannete Talituse eesmärk on muuta EU Bookshop ühtseks juurdepääsupunktiks Euroopa Liidu väljaannetele. Praegu on veebisait kättesaadav 22 keeles.

15.1.2 Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talitus

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus on institutsioonidevaheline talitus, kelle ülesanne on kirjastada parimates võimalikes tingimustes Euroopa ühenduste ja Euroopa Liidu (EL) institutsioonide väljaandeid - otsus 2009/496/EÜ, Euratom.

- EL Väljaannete Talitus avaldab Euroopa Liidu Teatajat iga päev rohkem kui 23s keeles.
- EL Väljaannete Talitus kirjastab institutsioonide ülesandel nende volituste piiresse jäävaid mittekohustuslikke väljaandeid, eelkõige seoses institutsioonide teabevahetusmeetmetega, või on nimetatud väljaannete kaaskirjastajaks.

Lisaks pakub väljaannete talitus mitmeid *on-line* teenuseid, mille kaudu pääseb tasuta juurde Euroopa õigusaktidele (EUR-Lex), ELi väljaannetele (EU Bookshop), ELi riigihangetele (TED) ja ELi teadus- ja arendustegevusele (CORDIS).

EL Väljaannete Talitus

15.1.3 Väljaanded institutsioonide kaupa

Info Euroopa Liidu institutsioonide brošüüride, teabelehtede ja aruannete saamise võimaluse kohta.

15.1.4 Andmebaasid teemade kaupa

http://europa.eu/documentation/order-publications/databases-subject/index_et.htm

Loetelu ELi dokumendi- ja teabeandmebaasidest, mis on organiseeritud vastavalt valdkonnale alates põllumajandusest ja lõpetades maksundusega

15.1.5 ELi institutsioonide infolehed

Kõigi ELi institutsioonide infolehtede temaatiline loetelu:

- Energeetika ja loodusvarad

- Ettevõtlus
- Institutsioonilised küsimused
- Keskkond, tarbijad ja tervis
- Kultuur, haridus ja noored
- Majandus, rahandus ja maksustamine
- Õigus, vabadus ja turvalisus
- Õigusloome
- Põllumajandus, kalandus ja toiduained
- Regioonid ja kohalik areng
- Teadus ja tehnoloogia
- Tööhõive ja sotsiaalsed õigused
- Välissuhted

15.2 Statistika ja arvamusküsitlused

15.2.1 Euroopa Liidu Statistikalitus Eurostat

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>

Lingid Euroopa Liitu käsitleva statistika juurde. Statistilised andmed erinevates valdkondades.

Eurostati aastaraamat ja muud kogumikud ning publikatsioonid (Statistics in focus, Pocketbooks jt.)

Riikide profiilid (statistika)

Temaatilised andmed

General and regional statistics

- [Regions and cities](#)
- [International cooperation](#)
- [Cooperation with Mediterranean countries-MEDSTAT programme](#)
- [Candidate and potential candidate countries](#)

Economy and finance

- [National accounts \(including GDP\)](#)
- [ESA 95 Input-Output tables](#)
- [European sector accounts](#)
- [Government finance statistics](#)
- [Financial accounts](#)
- [Exchange rates](#)
- [Interest rates](#)
- [Monetary and other financial statistics](#)
- [Harmonized Indices of Consumer Prices \(HICP\)](#)
- [Purchasing power parities \(PPPs\)](#)
- [Balance of payments](#)

Population and social conditions

- [Population](#)
- [Health \(Public health/ Health and safety at work\)](#)
- [Education and training](#)
- [Labour market \(including LFS - Labour Force Survey\)](#)
- [Living conditions and social protection](#)
- [Crime and criminal justice](#)

[Culture](#)

Industry, trade and services

- [Structural business statistics](#)
- [Short-term business statistics](#)
- [Tourism](#)
- [Manufactured goods \(Prodcom\)](#)
- [Information society](#)

Agriculture and fisheries

- [Agriculture](#)
- [Forestry](#)
- [Fisheries](#)
- [Food: from farm to fork](#)

External trade

[External trade](#)

Transport

- [Transport](#)

Environment and energy

- [Environment](#)
- [Energy](#)

Science and technology

[Science, technology and innovation](#)

15.2.2 Arvamusküsitlused

Arvamusküsitlustest nähtub, kui rahul on inimesed ELiga seotud eri aspektidega ning mida oleks võimalik paremini teha.

Avalik arvamus – Eurobaromeeter

http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

Alates 1973. aastast korraldatavad küsitlused ja läbiviidavad uuringud Euroopa jaoks olulistel teemadel

15.3 ELi institutsioonide ametlikud dokumendid

http://europa.eu/documentation/official-docs/index_et.htm

Euroopa Ühenduse asutamislepingu uues artiklis 255 on sätestatud, et liikmesriikide kodanikel ja elanikel on õigus juurdepääsuks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele. Selle sätte kohaldamiseks on [nõukogu ja Euroopa Parlament võtnud 30. mail 2001 vastu nende kolme institutsiooni dokumentidele üldsuse juurdepääsu käsitleva määruse](#), milles on sätestatud sellise juurdepääsu üldpõhimõtted ja piirangud.

Selleks et kodanikud saaksid oma õigust kasutada, on kõnealuses määruses sätestatud, et kõik need institutsioonid peavad võimaldama juurdepääsu elektroonilisele dokumendiregistrile.

15.3.1 Euroopa Parlamendi dokumendiregister

<http://www.europarl.europa.eu/RegWeb/application/registre/advancedSearch.faces?langu age=et>

15.3.2 Euroopa Liidu Nõukogu dokumentide register

<http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=1279&lang=et>

Ametlikud dokumendid

Siin leheküljel asub Euroopa Liidu Nõukogu koostatud dokumentide loetelu (ühine välis- ja julgeolekupoliitika, majandus- ja rahaliit, justiits- ja siseküsimused, Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika, põhiõigused, Euroopa teadus- ja tehnikauuringute koostööprogramm (COST), jne)

<http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=245&lang=ET>

Dokumentide leidmiseks eri valdkondades on saadaval ka otsingumootor.

Euroopa Liidu Nõukogu koosolekute protokollid

Nõukogu leheküljelt leiate pärast iga nõukogu koosolekut avaldatud pressiteated

<http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=339&lang=ET>

Register: juurdepääs sisedokumentidele

Register <http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=549&lang=ET>

sisaldab viiteid Euroopa Liidu Nõukogu välja antud dokumentidele alates 1. jaanuarist 1999. Esitatud on ka nende dokumentide, mis avalikustati pärast nõukogu läbipaistvust käsitlevate õigusaktide vastuvõtmist või nõudmisel, täistekstid.

Taotlus juurdepääsuks nõukogu dokumentidele tuleb saata kirjalikult ühes Euroopa Liidu ametlikus keeles, elektroonilise vormiga või muul viisil.

Euroopa Ülemkogu dokumendid

Euroopa Ülemkoguks nimetatakse Euroopa Liidu liikmesriikide riigipeade või valitsusjuhtide regulaarseid kohtumisi. Alates 1974. aastast koguneb ülemkogu vähemalt neli korda aastas ning sellest võtab oma ametikohustuste tõttu osa ka Euroopa Komisjoni

president. Ülemkogu eesmärk on anda Euroopa Liidu arengule vajalik hoog ning määratleda selle üldised poliitilised suunised.

Igal Euroopa Ülemkogu istungjärgul tehakse lõppjärelused http://europa.eu/european-council/index_en.htm

Avaistungil esitatud Euroopa Parlamendi presidendi kõned <http://www.europarl.europa.eu/president/defaulten.htm?home>

on kättesaadavad Euroopa Parlamendi koduleheküljel.

15.3.3 Euroopa Komisjoni dokumendiregister

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/registre.cfm?CL=et>

Komisjon on seega otsustanud luua registri, kus on esmalt loetletud teatavad dokumendikategooriad, eelkõige õigusaktid. Need on dokumendid, mille numbriks on [COM, C, SEC](#), samuti muud dokumendikategooriad, nagu komisjoni koosolekute päevakorrad ja protokollid. **Selles registris on üksnes alates 1. jaanuarist 2001 koostatud dokumendid.** Registrisse hakatakse järkjärgult lisama teisi dokumendikategooriaid.

Register täiendab institutsioonidevahelisi andmebaase [PreLex](#), mis võimaldavad sooritada otsingut institutsioonide dokumentide hulgast, mida kasutatakse ühenduse õiguse väljatöötamisel.

Selle uue vahendi eesmärk on teavitada kodanikke kõige olulisematest komisjoni koostatud dokumentidest. Samas ei piirdu dokumentidele juurdepääsu õigus üksnes kõnealuses registris sisalduvate dokumentidega. Lisaks ei mõjuta juurdepääs sellele dokumendiloetelule vastuseid päringule mõne loetelus oleva dokumendi kohta. [Määruse](#) artikli 4 alusel on keelatud juurdepääs dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks avalikke huve või eraelu puutumatus ja isikupuutumatus.

Register sisaldab iga dokumendi:

- numbrit või viitenumbrit,
- pealkirja nendes keeltes, milles dokument on saadaval,
- kuupäeva,
- keelte loetelu, milles dokument on saadaval,
- koostamise eest vastutavat talitust.

Rohelised raamatud ja valged raamatud

Rohelised raamatud on komisjoni välja antud dokumendid, mis kajastavad arutelu teatavas poliitikavaldkonnas. Eelkõige on need dokumendid, mis on suunatud huvitatud pooltele, nii ettevõtjatele kui eraisikutele, keda kutsutakse üles osalema

konsultatsioonides või mõttevahetuses. Teatavatel juhtudel võivad need arutelud viia õigusakti koostamiseni. Konsultatsioone saab jälgida leheküljel Sinu hääl Euroopas http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_en.htm

Valged raamatud on dokumendid, mis sisaldavad ettepanekuid ühenduse meetmeteks teatavas valdkonnas. Mõnikord antakse valge raamat välja rohelise raamatu järel eesmärgiga algatada mõttevahetus Euroopa tasandil. Seega rohelistes raamatutes esitatakse mõtted avaliku arutelu ergutamiseks ning valged raamatud sisaldavad ametlikke ettepanekuid teatavates poliitikavaldkondades ning neid kasutatakse valdkondade arendamisvahendina.

Registrid: juurdepääs sisedokumentidele

Dokumentide registrite http://ec.europa.eu/transparency/index_en.htm abil on võimalik määratleda dokumendikategooriaid, mis on seotud komisjoni eri tegevusvaldkondadega:

- Komisjoni istungid http://ec.europa.eu/atwork/collegemeetings/index_en.htm
- Tööplaan http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_en.htm
- KOM-, SEK- ja C-dokumendid :
  - KOM-dokumendid: õigusaktide ettepanekud ja muud komisjoni teatiseid nõukogule ja/või muudele institutsioonidele ning nende ettevalmistavad dokumendid;
  - SEK-dokumendid: otsustamisprotsessi ja komisjoni osakondade üldise tegevusega seotud sisedokumendid;
  - C-dokumendid: komisjoni vastu võetud õigusaktid komisjoni enda või delegeeritud volituste alusel;
- Komisjonide dokumentide register (*the REGISTER OF COMITOLOGY- nn. Komitoloogia dokumentide register*)
<http://ec.europa.eu/transparency/regcomitology/registre.cfm?CL=en>

Komitoloogia komiteed - komiteemenetluse komiteed

Komiteemenetluse komiteede eesmärgiks on aidata komisjoni talle seaduseandjate, st nõukogu ja Euroopa Parlamendi poolt antud rakendusvolituste kasutamisel.

Komiteemenetluse komiteedel on kolm olulist tunnust:

1. on seaduseandja (nõukogu ja Euroopa Parlament) loonud need komiteed vastavalt nende moodustamist sätestavate põhiõigusaktide vastuvõtmise ajal kehtinud seadusandlikele menetlustele, nimelt alates Maastrichti lepingu jõustumisest vastavalt kaasotsustamismenetlusele. Seega on komiteemenetluse komiteede õiguslik alus sätestatud nn põhiõigusaktides.
2. on kõnealuste komiteede struktuur ja töömeetodid mitmeski suhtes ühtlustatud. Iga komiteed juhivad komisjoni esindaja ning komitee koosneb liikmesriikide esindajatest; ainult liikmesriikide esindajad on komiteede „liikmed“. Kõnealused komiteed sekkuvad põhiõigusaktides sätestatud menetluste raames, juhindudes nõukogu otsusest komiteemenetluse kohta (otsus 1999/468/EÜ).
3. avaldavad komiteed arvamusi neile komisjoni poolt põhiõigusaktide kohaselt

esitatud rakendusmeetmete eelnõude kohta ning sekkuvad selleks ettenähtud nõuande-, korralduskomitee või regulatiivkomitee menetluse alusel.

Otsing komitoloogia registris

<http://ec.europa.eu/transparency/regcomitology/recherche.cfm?CL=en>

- Eksperdirühmade register <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm>
- Ühenduse õiguse kohaldamine http://ec.europa.eu/community_law/index_et.htm
- Kaasotsustamismenetlus http://ec.europa.eu/codecision/index_et.htm

Euroopa Komisjoni Raamatukogu

Komisjoni keskraamatukogu koduleheküljelt on juurdepääs ECLAS

<http://ec.europa.eu/eclas/F> kataloogile.

Arhiiv

Euroopa Komisjoni arhiivi http://ec.europa.eu/historical_archives/index_en.htm

koduleheküljelt on juurdepääs andmebaasile ARCHISPlus

http://ec.europa.eu/historical_archives/archisplus/arcp_central.cfm?lng=en

15.3.4 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee dokumentide register

http://eesc.europa.eu/activities/press/registry/index_en.asp

15.3.5 Regioonide Komitee dokumentide register

<http://cor.europa.eu/red/en/search.htm>

15.3.4 Kõigi ELi institutsioonide ühised dokumendid

15.3.4.1 Euroopa Liidu Bülletään (Infoleht)

<http://europa.eu/bulletin/et/welcome.htm>

Igakuine aruanne Euroopa Komisjoni ja teiste ELi institutsioonide tegevuse kohta

Bülletään on peamiselt n.ö käsiraamat ja otsinguallikas.

Selles esitatakse iga kuu aruanne Euroopa Liidu institutsioonide ja asutuste tegevuse kohta. Kirjeldatakse ka õigusaktide vastuvõtmise etappe ning antakse aru institutsioonide muude dokumentide kohta (teated, otsused, arvamused jne), samuti liidu rahvusvahelise tegevuse kohta (rahvusvahelised või ministrite konverentsid). Bülletääni avaldatakse nii paberil kui elektrooniliselt (EUROPA server internetis). Teemade kaupa liigitatud info on esitatud koos täielike viidetega (ELT-le, KOM-dokumentidele ja varasematele bülletäänidele). Otsingumootori abil saate otsida infot kõikidest internetis avaldatud bülletäänidest.

15.3.4.2 Üldaruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta

<http://europa.eu/generalreport/et/welcome.htm>

Ülevaade Euroopa Liidu institutsioonide tegevusest eelmisel aastal. *Üldaruande Euroopa Liidu tegevuse kohta* avaldab igal aastal Euroopa Komisjon EÜ asutamislepingu artikli 212 ning EURATOMi asutamislepingu artikli 125 alusel.

Kõnealus aruandes, mis esitatakse Euroopa Parlamendile veebruaris, antakse ülevaade ühenduse tegevusest aruande avaldamisele eelnenud aastal. Viimane kättesaadav aruanne on 2008. aasta kohta.

Alates 2003. aastast on üldaruandel otsingumootor, mis võimaldab teha otsinguid kõikidest internetis leiduvatest aruannetest.

Täiendavat infot saab *Euroopa Liidu bülletäänist*, kus antakse igakuine ülevaade komisjoni ja teiste ühenduse institutsioonide tegevuse kohta.

15.3.5 Iga institutsiooni dokumendid eraldi

15.3.5.1 Euroopa Parlament

Päevakorrad, protokollid, arutelude aruanded, õigustekstid, resolutsioonid jne.
<http://www.europarl.europa.eu/activities/introduction/home.do?language=et>

Infolehed ELi ja Euroopa integratsiooniprotsessi kohta

<http://www.europarl.europa.eu/parliament/expert/staticDisplay.do?id=57&language=et>

15.3.5.2 Euroopa Liidu Nõukogu

Nõukogu istungite järeldused

<http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=339&lang=et>

Euroopa Ülemkogu

Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldused

http://europa.eu/european-council/index_en.htm

15.3.5.3 Euroopa Komisjon

Rohelised raamatud

Valged raamatud

Komisjoni tööprogramm

http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_en.htm

ELi volinike iganädalase koosoleku protokoll/päevakord
http://ec.europa.eu/atwork/collegemeetings/index_en.htm

Parlamenti saadetud komiteemenetluse dokumentide register
<http://ec.europa.eu/transparency/regcomitology/registre.cfm?CL=en>

Õigusaktid, koosolekute protokollid, artiklid, pressiteated ja komisjonisisesed töödokumendid (andmebaas DORIE)
<http://ec.europa.eu/dorie/home.do?locale=et>

15.3.5.4 Euroopa Kohus

Kohtupraktika
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=et>

Aastaruanne
http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7000/annual-report

15.3.5.5 Euroopa Kontrollikoda

Auditaruanded ja arvamused
<http://eca.europa.eu/portal/page/portal/publications/auditreportsandopinions>

Aasta tegevusaruanne
<http://eca.europa.eu/portal/page/portal/publications/AnnualActivityReports>

15.3.5.6 Euroopa Keskpang

Aastaruanded
<http://www.ecb.europa.eu/pub/annual/html/index.en.html>

Lähenevusaruanded
<http://www.ecb.europa.eu/pub/convergence/html/index.en.html>

Finantsstabiilsuse ülevaade
<http://www.ecb.europa.eu/pub/fsr/html/index.en.html>

15.3.5.7 Euroopa ombudsman

Otsused
<http://www.ombudsman.europa.eu/decision/et/default.htm>

Soovitustepepanekud
<http://www.ombudsman.europa.eu/recommen/et/default.htm>

Aastaruanne

<http://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>

15.3.5.8 Euroopa andmekaitseinspektor

Arvamused

<http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/lang/en/pid/82>

Dokumendid

<http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/25>

Aastaruanne

<http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/lang/en/pid/26>

15.3.5.9 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

Arvamused

http://www.eesc.europa.eu/documents/opinions/avis_en.asp?type=en

Täiskogu istungjärkude kokkuvõte

http://www.eesc.europa.eu/activities/press/summaries_plenaries/index_en.asp

Aastaruanne

http://www.eesc.europa.eu/documents/publications/index_en.asp?culture=EN&theme=32

15.3.5.10 Regioonide Komitee

[Arvamused ja resolutsioonid](#)

[Töödokumendid \(andmebaas TOAD\)](#)

Link [Andmebaasid teemade kaupa](#)

http://europa.eu/documentation/order-publications/databases-subject/index_et.htm

15.4 EL õigusaktid

http://europa.eu/documentation/legislation/index_et.htm

EL portaali dokumentatsioonikeskuse õigusaktide osast saate leida viidad ELi õigusaktide andmebaasidele, põhidokumentidele ning teabe erinevate õigusmenetluste kohta ning ELi liikmesriikide valitsuste vahelise õiguskoostöö korra kohta.

15.4.1 Kehtivad õigusaktid (EUR-Lex)

<http://eur-lex.europa.eu/et/legis/index.htm>

Saate leida praegu kehtivad EL õigusaktid, vt. Õppematerjalide peatükk 12.

15.4.2 Ülevaade õigusaktidest valdkondade kaupa

http://europa.eu/legislation_summaries/index_en.htm

Õigusaktide kokkuvõtted valdkondade kaupa on temaatiline EL seadusandluse kollektsioon, mis sisaldab valdkonniti Euroopa Liidu seadusandluse peamisi aspekte kergesti loetaval viisil.

On toodud kokkuvõtted Euroopa Liidu võetud meetmetest liidu tegevusvaldkondades (32valdkonda), meetmete avaldamise andmed, samuti teave ettevalmistava tegevuse kohta ja asjaomased aruanded ning ülevaated käimasolevast õigusloomest.

Õigusaktide kokkuvõtted sisaldavad viitاسid otsuste, määruste, direktiivide ja KOM-dokumentide täistekstidele ning muudele lehekülgedele.

EL õigusaktide kokkuvõtted on avaldatud teabe saamise eesmärgil ega oma õiguslikku jõudu.

15.4.3 Euroopa Liidu Teataja

Euroopa Liidu Teataja väljaanded Internetis alates 1998. aastast, vt. Õppematerjalide peatükk 12.1

15.4.4 Liikmesriikide õigusaktid (N-Lex)

<http://eur-lex.europa.eu/n-lex/pays.html?lang=et>

N-Lex on portaal, mille kaudu pääseb ligi Euroopa Liidu 23 liikmesriigi õigusakte sisaldavatele andmebaasidele. See on projekt, mille on loonud Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus koostöös Euroopa Liidu liikmesriikidega.

N-Lexi ühtlustatud otsinguvorm on kättesaadav ELi 22 ametlikus keeles. Seega võib iga ELi kodanik teostada N-Lexi kaudu erinevate liikmesriikide veebisaitidel otsinguid talle sobivas keeles.

Otsinguvormid on ühendatud eri liikmesriikide andmebaasidega. Ülejäänud liikmesriigid lisatakse pärast juurdepääsu saamist nende andmebaasidele.

15.4.5 Ühenduse õiguse kohaldamine

http://ec.europa.eu/community_law/index_et.htm

Euroopa Komisjoni ülesanne on jälgida Euroopa õiguse kohaldamist.

Euroopa Komisjoni peasekretariaat osaleb komisjoni töös riigiabi ja rikkumiste valdkonnas, k.a direktiivide ülevõtmise riiklikest meetmetest teavitamine. Tema vastutusvaldkonda kuuluvad riigiabiga seotud rikkumisi hõlmavad eeskirjad ja menetlusviisid.

Euroopa Komisjoni peasekretariaat haldab Euroopa Komisjoni otsustamisprotsessi oletatavate või avastatud rikkumiste puhul (k.a rikkumised, mille puhul ei teavitatud direktiivide ülevõtmise riiklikest meetmetest), mis tuvastati kaebuse põhjal või omaalgatuslike meetmete tulemusena.

Euroopa Komisjoni peasekretariaat haldab Euroopa Komisjoni menetlust riigiabi puhul, mis tuvastati kaebuse põhjal või omaalgatuslike meetmete tulemusena

Euroopa õigusaktidega antakse õigusi ja kehtestatakse kohustusi liikmesriikidele, kuid paljud selle sätted on seotud kodanike ja ettevõtetega, kelle suhtes teatavad õigusaktid on vahetult kohaldatavad. Euroopa õigus moodustab osa liikmesriikide õigusraamistikust ning selle sätete rakendamise ja nõuetekohase kohaldamise eest vastutavad eelkõige liikmesriigid. Seepärast on igal ajal õigus eeldada, et kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide asutused tagavad teie õiguste nõuetekohase rakendamise.

Igaüks võib esitada komisjonile liikmesriigi vastu kaebuse seoses liikmesriigi meetme (õigus- või haldusnormid) või tavaga, kui ta leiab, et need on vastuolus ühenduse õiguse või selle põhimõtetega.

15.4.6 Euroopa Justiitsvõrgustik (tsiviil- ja kaubandusasjad)

http://ec.europa.eu/civiljustice/index_et.htm

Teave seaduste kohta järgmistel tasanditel: riiklik, EL, Euroopa, tsiviil- ja kaubandusõigus.

Käesolevat veebisaiti haldab Euroopa Komisjon ja seda kaasajastatakse korrapäraselt tihedas koostöös Euroopa Liidu liikmesriikidega.

Siit leiate hulgaliselt teavet liikmesriikide, ühenduse õiguse, Euroopa õiguse ning tsiviil- ja kaubandusõiguse erinevate aspektide kohta.

Kogu teave on kättesaadav liidu kahekümnes ametlikus keeles. Keele saate valida, klõpsates menüüriba vastaval lühendil (FR prantsuse keel, EN inglise keele jne).

Lisa. Euroopa Liidu ametlikes tekstides kasutatav terminoloogia

Terminite leidmiseks saate kasutada järgmisi allikaid.

1. EL märksõnastik Europa. Glossary.

http://europa.eu/scadplus/glossary/index_en.htm

2. EL Väljaannete Talituse stiiljuhise register

<http://publications.europa.eu/code/et/et-6000000.htm>

3. Euroopa Liidu ametlik tesaurus EUROVOC

http://eur-lex.europa.eu/RECH_eurovoc.do

4. IATE (Inter-Active Terminology for Europe)

<http://iate.europa.eu/iatediff/switchLang.do?success=mainPage&lang=et>

5. Eurojargon

http://europa.eu/abc/eurojargon/index_en.htm